

17014

17014

12

PROPOZYCJE i MATERIAŁY

FORMAT USMARC REKORDU BIBLIOGRAFICZNEGO DLA KSIĄŻKI

WYDAWNICTWO
SBP

PROPOZYCJE I MATERIAŁY

W tej serii ukazały się:

- tom 1. BIBLIOGRAFIE REGIONALNE
- tom 2. JAK POMAGAĆ BIBLIOTEKOM
- tom 3. INFORMACJA BIZNESOWA W BIBLIOTECE
- tom 4. BIBLIOTEKA NAUKOWA: Automatyizacja, organizacja, zarządzanie
- tom 5. DZIEDZICTWO KULTUROWE: Informacja, mniejszości etniczne.
- tom 6. COMPATIBILITY AND INTEGRATION OF ORDER SYSTEMS,
Kompatybilność i integralność systemów porządkowania wiedzy.
Tekst w języku angielskim.
- tom 7. TRADYCJE NARODOWO-KULTUROWE W LITERATURZE
DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
- tom 8. DZIECKO NIEPELNOOSPRAWNE W BIBLIOTECE
- tom 9. KOMPUTERYZACJA BIBLIOTEK PUBLICZNYCH
- tom 10. A. Paluskiewicz - STRUKTURA DANYCH BIBLIOGRAFICZ-
NYCH W ZINTEGROWANYCH SYSTEMACH BIBLIOTECZ-
NYCH
- tom 11. PRÓBY ZASTOSOWANIA MARKETINGU W BIBLIOTEKACH

12

**FORMAT USMARC
REKORDU
BIBLIOGRAFICZNEGO
DLA KSIĄŻKI**

**POLISH LIBRARIANS ASSOCIATION
CENTER FOR FORMATS AND AUTHORITY FILES**

CONTRIBUTIONS AND MATERIALS

USMARC FORMAT FOR BIBLIOGRAPHIC DATA: BOOKS

Prepared by:
Maria Lenartowicz
Anna Paluszkiewicz

WYDAWNICTWO

SBP

Warsaw 1997

STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH
CENTRUM FORMATÓW I KARTOTEK HASEŁ WZORCOWYCH

PROPOZYCJE I MATERIAŁY

FORMAT USMARC REKORDU BIBLIOGRAFICZNEGO DLA KSIĄŻKI

Opracowały:
Maria Lenartowicz
Anna Paluszkiewicz

WYDAWNICTWO

SBP

Warszawa 1997

Komitet Redakcyjny serii wydawniczej

<< PROPOZYCJE I MATERIAŁY >>

Stanisław CZAJKA (przewodniczący), Lucjan BILIŃSKI, Jan BURAKOWSKI,
Marcin DRZEWIECKI, Janina JAGIELSKA, Janusz NOWICKI (sekretarz),
Ewa STACHOWSKA-MUSIAŁ, Maria WASIK-ŚWIDERSKA,
Elżbieta Barbara ZYBERT

**Książka wydana przy pomocy finansowej
Komitetu Badań Naukowych**

Projekt graficzny okładki i strony tytułowej
Wydawnictwo SBP

Redaktor prowadzący
Janusz NOWICKI

Redakcja techniczna i korekta
Bożena ZAWISTOWSKA

17014
notek 2

©Copyright by Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich

ISBN 83-85778-76-4

Publikacja ta jest poprawionym i uzupełnionym wydaniem instrukcji pt. *Format USMARC opisu katalogowego książek* (Warszawa, 1993)

CIP - Biblioteka Narodowa
Lenartowicz Maria, Paluszkiwicz Anna
Format USMARC rekordu bibliograficznego dla książki / oprac. Maria
Lenartowicz, Anna Paluszkiwicz ; Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich,
Centrum Formatów i Kartotek Hasel Wzorcowych. - Warszawa : Wydaw. SBP,
1997. - (Propozycje i Materiały / Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich ; 12)

Wydawnictwo SBP. Warszawa 1997. Wydanie I. Ark. wyd. 5.1. Ark. druk. 12.75.
Druk i oprawa: Warszawska Drukarnia Naukowa, ul. Śniadeckich 8,
00-656 Warszawa, tel. 628-87-77

Spis treści

Przedmowa		7
Wstęp		11
Etykieta i 00X	Etykieta rekordu i pola danych kontrolnych	13
	Pola stałej długości	15
	001 Numer kontrolny rekordu	19
020 - 080	Numery i kody	20
	020 Międzynarodowy znormalizowany numer książki - ISBN	21
	035 Numer systemowy	23
	040 Instytucja sporządzająca opis	24
	041 Język dokumentu	25
	050 Sygnatura Biblioteki Kongresu	28
	080 Symbol UKD	29
100 - 130	Hasła główne	30
	100 Hasło główne - nazwa osobowa	31
	110 Hasło główne - nazwa ciała zbiorowego	37
	111 Hasło główne - nazwa imprezy	43
	130 Hasło główne - tytuł ujednolicony	47
240 - 260	Strefa tytułu i oznaczenia odpowiedzialności, strefa wydania, strefa adresu wydawniczego, odmiany tytułu	51
	240 Tytuł ujednolicony	52
	243 Ujednolicony tytuł zbiorczy	55
	245 Strefa tytułu i oznaczenia odpowiedzialności	58
	246 Wariant tytułu	70
	250 Strefa wydania	76
	260 Strefa adresu wydawniczego	79
300	Strefa opisu fizycznego	84
440, 490	Strefa serii i książki wielotomowej	88
	440 Strefa serii i książki wielotomowej - forma do wyszukiwania	90

490	Strefa serii książki wielotomowej - forma nie do wyszukiwania	94
5XX	Strefa uwag	100
500	Uwaga ogólna	102
501	Uwaga dotycząca prac współwydanych	105
502	Uwaga dotycząca dysertacji	107
504	Uwaga dotycząca bibliografii załącznikowej	109
505	Uwaga dotycząca zawartości książki	111
520	Adnotacja wyjaśniająca lub analiza wskazująca	114
521	Uwaga dotycząca przeznaczenia czytelniczego	116
534	Uwaga dotycząca podstawy reprodukcji	118
536	Uwaga dotycząca finansowania książki	121
546	Uwaga dotycząca języka	123
550	Uwaga dotycząca instytucji sprawczej	125
586	Uwaga dotycząca nagrody	127
6XX	Hasła przedmiotowe	129
600	Hasło przedmiotowe - nazwa osobowa	131
610	Hasło przedmiotowe - nazwa ciała zbiorowego	135
611	Hasło przedmiotowe - nazwa imprezy	138
630	Hasło przedmiotowe - tytuł	141
650	Hasło przedmiotowe - nazwa pospolita	144
651	Hasło przedmiotowe - nazwa geograficzna	146
700 - 740	Hasła dodatkowe	148
700	Hasło dodatkowe - nazwa osobowa	150
710	Hasło dodatkowe - nazwa ciała zbiorowego	158
711	Hasło dodatkowe - nazwa imprezy	163
730	Hasło dodatkowe - tytuł ujednoczony	166
740	Hasło dodatkowe - tytuł	169
800 - 830	Hasła dodatkowe opisu książki wielotomowej i serii	172
800	Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej - nazwa osobowa	173
810	Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej - nazwa ciała zbiorowego	177
811	Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej - nazwa imprezy	180
830	Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej - tytuł	183
Załącznik	Wykaz pól i podpól	189
Bibliografia		203

Przedmowa

Od stycznia 1994 r. polskie biblioteki akademickie wykorzystujące oprogramowanie VTLS stosują format USMARC rekordu bibliograficznego zgodnie z instrukcją *Format USMARC opisu katalogowego książek* (Warszawa 1993). W okresie trzech lat posługiwania się tą instrukcją wprowadzono w praktyce sporządzania rekordów zmiany wynikające ze zdobywanego doświadczenia oraz zmian zachodzących w formacie USMARC. Spowodowało to konieczność aktualizacji dotychczasowej instrukcji.

Nowe wydanie instrukcji uwzględnia:

- zmiany w formacie USMARC rekordu bibliograficznego wprowadzone w dokumentacji formatu opublikowanej w 1994 r. oraz w opublikowanych w 1995 i 1996 r. uzupełnieniach do tej dokumentacji,
- uzupełnienia wynikające z opracowania projektu Polskiej Normy dotyczącej wyboru i formy hasła osobowego,
- zmiany zachodzące w PN-N-01152-1:1982,
- zmiany wynikające z opublikowania *Zasad tworzenia kartotek wzorcowych haseł opisu bibliograficznego* (Warszawa 1995),
- uściślenia i zmiany wynikające z dotychczasowych doświadczeń stosowania instrukcji przez biblioteki wykorzystujące oprogramowanie VTLS oraz z przyjęcia założenia, że instrukcja dotyczy katalogu online i nie uwzględnia potrzeb druku kart katalogowych ani jakichkolwiek spisów.

Najważniejsze zmiany w instrukcji dotyczą:

- zawartości podpoła \$a w polu 245,
- wartości pierwszego wskaźnika w polu 245,
- kolejności podpól \$n i \$p w polu 245,
- wartości pierwszego wskaźnika w polach 100, 600, 700 i 800,
- wartości drugiego wskaźnika w polach 700-730,
- wyboru tytułu ujednoliconego serii w polach 440 i 830,
- dopowiedzeń w hasłach korporatywnych podawanych w polach 110, 111, 610, 611, 710, 711, 810, 811,
- rezygnacji ze stosowania pola 503,
- dodania pól 050, 546 i 550,
- rezygnacji ze stosowania podpoła \$4 w polach 700 i 710 oraz z podpoła \$e w polu 710,
- ograniczenia do trzech liczby kodów języków streszczeń podawanych w polu 041.

Przedmowa

Przy okazji przeredagowano niektóre części instrukcji, ujednolicając sposób przedstawiania zawartości poszczególnych pól i formułowania postanowień.

Wymienione w instrukcji numery norm - niezależnie od roku wydania normy - podano w obecnie przyjętej formie.

Zrezygnowano również z załączników występujących w poprzednim wydaniu instrukcji. Pierwszy załącznik zawierający przykłady zostanie zastąpiony poradnikiem *Katalogowanie książek i wydawnictw ciągłych w formacie USMARC*, który ukaże się w tej serii. Zawartość drugiego załącznika uwzględniono przy omawianiu podpola, w którym skróty podane w załączniku mają zastosowanie.

W niniejszej instrukcji wykorzystuje się tylko te pola, podpola i wartości wskaźników w rekordzie bibliograficznym USMARC, które dotyczą książek i są zgodne z zasadami przyjętymi przez współpracujące ze sobą biblioteki wyższych uczelni polskich.

Prace nad formatem USMARC mają charakter ciągły. Zmiany w formacie proponowane są przez *MARC Advisory Committee* (Komitet Doradczy MARC). Po zatwierdzeniu przez *Network Development and MARC Standards Office* (Biuro Rozwoju Sieci i Standardów MARC) informacje o zmianach udostępniane są w postaci publikacji rozpowszechnianych przez *Library of Congress Cataloging Distribution Service* (Służba Rozpowszechniania Wydawnictw Biblioteki Kongresu). Bieżącą informację o proponowanych i zatwierdzonych zmianach w formatach USMARC oraz pełny wykaz pól i podpól stosowanych w formatach USMARC znaleźć można na stronie www Biblioteki Kongresu pod adresem:

<http://www.loc.gov/marc>

Pod tym adresem znaleźć można także informację o sposobie uzyskania wykazu trzyliterowych kodów języków: *USMARC Code Lists for Languages*, który należy stosować zamiast unieważnionej Polskiej Normy PN-N-09012:1977.

Format rekordu bibliograficznego jest ściśle związany z formatem rekordu kartoteki haseł wzorcowych (khw). Dlatego zmiany wprowadzane w rekordzie bibliograficznym w polach zawierających hasła zazwyczaj dotyczą również odpowiednich pól w rekordach khw. Większość wprowadzonych w niniejszej instrukcji zmian już uwzględniono w drugim wydaniu wydawnictwa *Format USMARC rekordu kartoteki haseł wzorcowych*. Nie wprowadzono w nim jednak jeszcze zmiany wartości i znaczenia pierwszego wskaźnika w polach zawierających hasło osobowe (pola 100, 600, 700 i 800 w rekordzie bibliograficznym). Użytkownicy formatu rekordu khw powinni uwzględnić tę zmianę w polach 100, 400 i 500 rekordu khw.

Przedmowa

Przewiduje się również aktualizację instrukcji sporządzania rekordu w kartotece haseł wzorcowych łącznie z zasadami ich ustalania i formułowania.

Informacje o zmianach zachodzących w zasadach opracowania rekordów będą podawane we wkładkach dołączonych do poszczególnych tomów tej serii.

Wstęp

Format rekordu bibliograficznego USMARC opracowano dla dokumentów bibliotecznych różnych typów. Niniejsza instrukcja zawiera zasady stosowania formatu USMARC przy katalogowaniu książek i jest przeznaczona dla polskich bibliotek wykorzystujących oprogramowanie VTLS. Opis bibliograficzny przewidziany w instrukcji zgodny jest z PN-N-01152-1:1982 (odpowiednie punkty normy podano w nawiasach okrągłych) oraz *Przepisami katalogowania książek. Cz. 1* (odpowiednie punkty przepisów podano w nawiasach kwadratowych). Przyjęto drugi stopień szczegółowości opisu. Dla książek wielotomowych zastosowano metodę sporządzania dla poszczególnych tomów odrębnych opisów (na jednym poziomie), zróżnicowanych zależnie od istnienia i charakteru tytułu tomu. Doпуска się sporządzenie opisu całości książki wielotomowej.

Alfabetów niełacińskich transliteruje się według obowiązujących norm. W przypadku transliteracji alfabetów cyrylickich stosuje się tabelę nr 1 z normy PN-N-01201:1983 (transliterację z użyciem znaków diakrytycznych). Z alternatywnych sposobów transliteracji wymienionych w tej tabeli stosuje się rozwiązanie podane w nawiasach, z wyjątkiem twardego znaku w języku bułgarskim, który transliteruje się jako *ă*, a nie *"*.

Skróty umowne w opisie bibliograficznym podaje się w języku łacińskim.

W niniejszej instrukcji pola dotyczące tytułów ujednoczonych opisane są mniej szczegółowo ze względu na brak polskich doświadczeń w tym zakresie.

Struktura rekordu w formacie USMARC odpowiada wymaganiom normy PN-N-09015:1984. Zgodnie z tą strukturą rekord składa się z etykiety rekordu, tablicy adresów i pól danych.

Etykieta rekordu jest pierwszym elementem rekordu złożonym z 24 znaków. Zawiera ona dane niezbędne do właściwego przetwarzania rekordu.

Tablica adresów składa się z jednostek zbudowanych z etykiety, oznaczenia długości i lokalizacji poszczególnych pól danych występujących w rekordzie.

Dane wprowadzane do rekordu zgrupowane są w polach. Pola te identyfikowane są za pomocą trzycyfrowych etykiet (zapisanych w tablicy adresów). Dzielą się na pola danych kontrolnych (które są polami stałej długości bez wyodrębnionych podpól i bez wskaźników) oraz pola zmiennej długości. Na początku każdego pola zmiennej długości znajdują się dwa jednoznakowe wskaźniki, którymi mogą być: mała litera, cyfra lub spacja (w tym opracowaniu reprezentowana graficznie

Wstęp

za pomocą znaku @). Pola zmiennej długości składają się z podpól identyfikowanych za pomocą dwuznakowych kodów podpól. Pierwszym znakiem kodu podpola jest separator podpól (reprezentowany tutaj za pomocą znaku \$). Drugim znakiem jest identyfikator podpola; identyfikatorem może być mała litera lub cyfra.

Przedstawiając zawartość poszczególnych pól, wymieniono najpierw podpola w kolejności ich występowania w rekordzie. Natomiast szczegółowe charakterystyki podpól podano w porządku alfabetycznym ich kodów literowych.

Po nazwach pól i podpól w nawiasach okrągłych podano informację o ich powtarzalności:

- P - pole/podpole powtarzalne
- NP - pole/podpole niepowtarzalne

Stosując oprogramowanie VTLS pomija się kod pierwszego podpola, jeżeli jego identyfikatorem jest litera a. W przykładach umieszczonych w niniejszej instrukcji nie stosuje się tego pominięcia.

Stosując oprogramowanie VTLS zawartość podpola oddziela się jednym odstępem od kodu podpola. Taki dostęp stosuje się także w przykładach umieszczonych w instrukcji.

Etykieta i 00X Etykieta rekordu i pola danych kontrolnych

Pola

001	Numer kontrolny (NP)
005	Data ostatniej modyfikacji rekordu (NP)
008	Dane kontrolne (NP)

Zawartość pól

Etykieta rekordu zawiera dane w postaci kodów identyfikowane za pomocą numerów znaków, które w niej zajmują. Podobną budowę ma pole 008, które zawiera 40 znaków ponumerowanych od 00 do 39. W polu tym podaje się kody 16 elementów.

W celu zwiększenia czytelności danych i ułatwienia ich wprowadzania w formacie wewnętrznym VTLS poszczególne elementy podawane w polach kontrolnych (005, 008) formatu USMARC traktuje się jako odrębne pola stałej długości identyfikowane za pomocą nazw mnemonicznych. Ułatwia to w sposób istotny wprowadzanie danych. W analogiczny sposób obsługuje VTLS te elementy etykiety rekordu, które nie mogą być wygenerowane automatycznie i muszą być określone przy wprowadzaniu danych. Niżej wymieniono nazwy mnemoniczne pól zajmujących odpowiednie znaki w etykiecie rekordu i polach kontrolnych. Zawartość tych pól stałej długości omówiono w takiej kolejności, w jakiej wyświetlane są na ekranie.

Etykieta	/05	- Rec stat
	/06	- Type
	/07	- Bib lvl
	/17	- Enc lvl
	/18	- Desc
Pole	005	- Used
	008 /00-05	- Entrd
	/06	- Dat tp
	/07-14	- Dates
	/15-17	- Ctry
	/18-21	- Illus
	/22	- Int lvl
	/23	- Repr
	/24-27	- Cont
	/28	- Govt pub
	/29	- Conf pub
	/30	- Festschr

Etykieta i 00X

/31	- Indx
/32-34	- M/F/B
/35-37	- Lang
/38	- Mod rec
/39	- Source

Pola stałej długości

Niektóre pola stałej długości nie będą wykorzystywane przez biblioteki polskie. W przypadku tych pól ograniczono się tylko do podania nazw pola (mnemonicznej i pełnej).

Rec stat - status rekordu

Pole przyjmuje jedną z poniższych wartości:

- c - rekord poprawiony (po korekcie),
- n - rekord nowy.

Entrd - data wprowadzenia rekordu

Pole jest wypełniane automatycznie przez system.
Data zapisana jest zgodnie z wzorcem: rmmdd.

Used - data ostatniej modyfikacji

Pole jest wypełniane automatycznie przez system.
Data zapisywana jest zgodnie z wzorcem: rmmdd.

Type - typ rekordu

Pole przyjmuje wartość:

- a - dokumenty piśmiennicze (druki).

Bib lvl - poziom bibliograficzny

Pole przyjmuje wartość:

- m - poziom monograficzny - rekord zawiera opis samoistnej wydawniczo jednostki, np. książki jednotomowej, jednego tomu książki wielotomowej, osobno skatalogowanego specjalnego zeszytu czasopisma, książki wielotomowej opisywanej w całości.

Pola stałej długości

Govt pub - kod publikacji urzędowej

Lang - język tekstu

Pole zawiera trzyliterowy kod języka (wg *USMARC Code List for Languages*) głównego tekstu. VTLS wykorzystuje to pole do zawężania obszaru poszukiwań do publikacji w określonym języku.

Source - źródło opisu

Ilus - kody ilustracji i dokumentów towarzyszących

Repr - kod formy zapisu

Pole wykorzystywane przez VTLS do zawężania obszaru poszukiwań przyjmuje jedną z poniższych wartości:

- a - mikrofilm,
- b - mikrofiszka,
- c - mikrokarta,
- d - duży druk,
- f - brajl,
- r - wierna reprodukcja (bez zmiany nośnika i rodzaju druku),
- @ - inne.

Enc lvl - pochodzenie opisu

Pole przyjmuje jedną z poniższych wartości:

- @ - opis z autopsji,
- 1 - opis przejęty z innego źródła.

Conf pub - kod konferencji lub zjazdu

Pole przyjmuje jedną z poniższych wartości:

- 0 - książka nie zawiera materiałów z konferencji,
- 1 - książka zawiera materiały z konferencji.

Ctry - kod miejsca publikacji

Pola stałej długości

Dat tp - typ daty publikacji

Pole Dat tp przyjmuje jedną z poniższych wartości określających rodzaj dat(y) zawartych(ej) w polu Dates:

- c - pole Dates zawiera kolejno rok wydania i rok druku,
- q - niepewna data wydania - pole Dates zawiera kolejno najwcześniejszą i najpóźniejszą z możliwych dat rocznych wydania,
- s - data wydania jest znana - pole Dates zawiera tę datę,
- m - pole Dates zawiera kolejno rok rozpoczęcia i zakończenia wydawania książki wielotomowej (jeżeli wszystkie tomy zostały wydane w tym samym roku, stosuje się kod s).

M/F/B - kody fikcji i biografii

Indx - kod indeksu

Mod rec - kod zmiany formy zapisu w stosunku do występującej na dokumencie

Festschr - kod publikacji jubileuszowej

Pole przyjmuje jedną z poniższych wartości:

- 0 - książka nie jest publikacją jubileuszową,
- 1 - książka jest publikacją jubileuszową.

Cont - kod formy piśmienniczej

Desc - kod przepisów katalogowania

Pole przyjmuje jedną z poniższych wartości:

- @ - rekord niezgodny z ISBD,
- a - rekord zgodny z AACR2,
- i - rekord zgodny z ISBD.

Int lvl - kod przeznaczenia czytelniczego

Pola stałej długości

Dates - daty wydania

Zapisane w tym polu daty podane są w postaci umożliwiającej wyszukiwanie. W systemie VTLS stanowią one podstawę do zawężania obszaru poszukiwań do określonego przedziału czasowego. Po pierwszej umieszczonej w tym polu dacie rocznej stawia się przecinek. Zawartość tego pola związana jest z zawartością pola Dat tp w sposób podany w objaśnieniach do pola Dat tp.

001 Numer kontrolny rekordu (NP) Wskaźniki

brak

Kody podpól

brak

Zawartość pola

Pole 001 zawiera numer kontrolny nadany przez bibliotekę, która utworzyła rekord. Numer ten jest niezbędny przy wymianie danych i musi jednocześnie identyfikować kopie tego rekordu we wszystkich bazach współpracujących bibliotek. Numer kontrolny stosowany przez polskie biblioteki wykorzystujące oprogramowanie VTLS ma postać:

xxrrnnnnnn

- xx - dwuliterowy kod biblioteki,
- rr - dwie ostatnie cyfry roku, w którym utworzono rekord,
- nnnnn - numer kolejny w danym roku,

np. aa96002477

Występujące na początku numeru dwuliterowe kody bibliotek przydzielane są przez Centrum Formatów i Kartotek Haseł Wzorcowych.

020 - 080

020 - 080   Numery i kody

Pola

020	Międzynarodowy znormalizowany numer książki - ISBN (P)
035	Numer systemowy (NP)
040	Instytucja sporządzająca opis (NP)
041	Język dokumentu (NP)
050	Sygnatura Biblioteki Kongresu (P)
080	Symbol UKD (NP)

Zawartość pól

Pola zawierają symbole klasyfikacyjne (050, 080) oraz dane identyfikujące: rekord (035), dokument opisany w rekordzie (020), osobę opracowującą rekord (040) i język dokumentu opisanego w rekordzie (041).

W formacie USMARC przewidziano pola dla wielu różnych symboli klasyfikacyjnych. W niniejszym opracowaniu uwzględniono tylko pole 080, stosowane przez niektóre polskie biblioteki wykorzystujące oprogramowanie VTLS oraz pole 050 stosowane przez Bibliotekę Uniwersytecką w Warszawie.

020 Międzynarodowy znormalizowany numer książki - ISBN (P) (3.8.1) [2.8.2]

Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

@

Drugi - nie używany

@

Kody podpól

\$a	Numer (NP)
\$z	Błędny ISBN (P)

Zawartość pola

Pole 020 zawiera nadane przez wydawcę oznaczenie cyfrowe zbudowane według ustalonych zasad międzynarodowych, identyfikujące jedno wydanie książki lub wariant wydania różniący się postacią zewnętrzną (formatem, papierem, oprawą). W książkach składających się z dwu lub więcej jednostek wydawniczo-introligatorskich każda jednostka może otrzymać dodatkowo własne oznaczenie indywidualne, oprócz oznaczenia wspólnego dla całości wydawniczej. Pole powtarzalne dla każdego poprawnego ISBN.

W formacie USMARC pomija się łączniki między częściami numeru, co nie zapewnia jednoznacznej identyfikacji książki. Dlatego polskie biblioteki powtarzają informację o ISBN (tym razem z łącznikami między częściami numeru) w polu 920 o takiej samej strukturze jak pole 020.

W opisie całości książki wielotomowej podaje się tylko ISBN wspólny dla wszystkich tomów.

020

Podpola

\$a - Numer

Numer podaje się bez akronimu i bez łączników oddzielających części numeru. Po numerze można podać w nawiasach okrągłych dodane przez wydawcę uzupełnienie określające odmiany książki w obrębie jednego wydania (mogą się różnić papierem, formatem, oprawą itp.).

020 @@ \$a 8304033518

020 @@ \$a 8304012731 (całość)

w rekordzie skatalogowany jest jeden tom książki wielotomowej; poszczególne tomy mają swój własny ISBN; podano także ISBN całości książki

020 @@ \$a 8304029677 (opr.)

020 @@ \$a 8304029685

w rekordzie skatalogowana jest książka, która została wydana w normalnej i specjalnej oprawie; dla różnych opraw przydzielono odrębne ISBN

\$z - Błędny ISBN

ISBN źle wydrukowany lub omyłkowo przypisany książce.

020 @@ \$a 8311065888 \$z 8311065889

035 Numer systemowy (NP) Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

@

Drugi - nie używany

@

Kody podpól

\$a Numer systemowy (NP)

Zawartość pola

Pole 035 zawiera numer generowany w sposób automatyczny przez system. W systemie VTLS numer ten składa się z dziewięciu cyfr z łącznikiem między cyframi czwartą i piątą.

040

040 Instytucja sporządzająca opis (NP)

Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

@

Drugi - nie używany

@

Kody podpól

\$a	Instytucja, która sporządziła opis (NP)
\$c	Instytucja, która sporządziła rekord (NP)
\$d	Instytucja, która zmodyfikowała rekord (P)

Zawartość pola

Pole 040 zawiera sigła bibliotek i identyfikatory osób, które uczestniczyły w sporządzeniu rekordu. Stosuje się sigła podane w *Wykazie sigłów bibliotek polskich uczestniczących w centralnych katalogach Biblioteki Narodowej*.

Znaki umowne

Kolejnych podpól nie poprzedza się żadnym znakiem.

Identyfikatory osób poprzedza się kreską ukośną.

Na końcu pola 040 nie stawia się kropki.

040 @e \$a WA U/EB \$c WA U/EB \$d GD U/GS

041 Język dokumentu (NP)

Wskaźniki

Pierwszy - wskaźnik przekładu

- 0 dokument nie jest przekładem i nie zawiera przekładów
- 1 dokument jest przekładem lub zawiera przekład

Drugi - nie używany

@

Kody podpól

- \$a Język tekstu (NP)
- \$b Język streszczeń (NP)
- \$h Język tekstu oryginalnego i/lub pośredniego (P)

Zawartość pola

Pole 041 zawiera informacje dotyczące języka dokumentu, a także wskazuje język oryginału, jeżeli dokument jest przekładem. Informację o języku podaje się w postaci trzyliterowego kodu wg *USMARC Code List for Languages*.

Informacje o języku podawane są także w formie słownej w polu 546.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - wskaźnik przekładu

0 - dokument nie jest przekładem i nie zawiera przekładów

041 0@ \$a engfre

dokument nie jest przekładem, tekst jest w językach angielskim i francuskim

1 - dokument jest przekładem lub zawiera przekład

Wartość 1 oznacza, że dokument jest przekładem lub zawiera przekład. Stosuje się ją niezależnie od tego, czy tekst oryginalny jest publikowany, czy też nie. Jeżeli jednak hasło główne przekładu różni się od hasła głównego oryginału, tekstu nie uważa się za przekład i pierwszy wskaźnik ma wartość 0.

041 1@ \$a eng \$h rus

Drugi wskaźnik

Nie używany.

Podpole**\$a - Język tekstu**

W podpolu umieszcza się trzyliterowe kody języków tekstu dokumentu. Pierwszy kod powinien być zgodny z kodem wymienionym w polu stałej długości Lang. Dla dokumentów wielojęzycznych kody języków podaje się w kolejności ich dominacji w tekście. Jeżeli żaden z języków nie dominuje, kody podaje się w porządku alfabetycznym. Jeżeli tekst jest w więcej niż sześciu językach, podaje się język tytułu (lub język pierwszego tytułu, gdy jest ich więcej) oraz kod „mul” (wiele języków).

Jeżeli dokument zawiera tekst oryginalny i towarzyszący mu przekład, w podpolu \$a podaje się zarówno kod języka przekładu, jak i oryginału. Język oryginału wymienia się także w podpolu \$h.

041 1@ \$a enggre \$h gre

tekst w oryginalnym języku greckim i w przekładzie na język angielski

\$b - Język streszczeń

Podaje się kody języków streszczeń różnych od języka tekstu głównego. Jeżeli dokument zawiera streszczenia w dwu lub trzech językach, to odpowiednie kody podaje się w porządku alfabetycznym. Jeżeli streszczenia są w więcej niż trzech językach, podaje się kod „mul”.

\$h - Język tekstu oryginalnego i/lub pośredniego

Podpole zawiera kody języka oryginału i/lub przekładów pośrednich. Kody języków przekładów pośrednich wymienia się przed kodem języka oryginału. Jeżeli język oryginału nie jest znany, podaje się kodów „und”.

041 1@ \$a eng \$h fre

tekst jest przekładem z języka francuskiego na angielski

050

050 Sygnatura Biblioteki Kongresu (P)

Wskaźniki

Pierwszy - istnienie w zbiorach Biblioteki Kongresu

- @ brak danych
- 0 książka jest w zbiorach Biblioteki Kongresu
- 1 książki nie ma w zbiorach Biblioteki Kongresu

Drugi - źródło sygnatury

- 0 sygnatura nadana przez Bibliotekę Kongresu
- 4 sygnatura nadana przez bibliotekę inną niż Biblioteka Kongresu

Kody podpól

- \$a Symbol klasyfikacji Biblioteki Kongresu (P)
- \$b Numer egzemplarza (NP)

Zawartość pola

Pole 050 zawiera sygnaturę utworzoną zgodnie z zasadami podanymi w *Library of Congress Classification* lub *LC Classification - Additions and changes*.

080 Symbol UKD (NP) Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

@

Drugi - nie używany

@

Kodv podpól

\$a   Symbol UKD (P)

Zawartość pola

Pole 080 zawiera symbole UKD wyrażające treść dokumentu, stosowane zgodnie z tablicami UKD w wydaniu przyjętym za podstawę klasyfikowania.

100-130

100-130 Hasła główne

Pola

100	Hasło główne - nazwa osobowa (NP)
110	Hasło główne - nazwa ciała zbiorowego (NP)
111	Hasło główne - nazwa imprezy (NP)
130	Hasło główne - tytuł ujednolicony (NP)

Zawartość pól 100-130

Pola 100, 110, 111 i 130 zawierają hasła główne opisu bibliograficznego: hasło autorskie (zawierające nazwę osobową), hasło korporatywne (zawierające nazwę ciała zbiorowego, w tym nazwę imprezy: konferencji, zjazdu, kongresu, festiwalu, wystawy, targów itp.), hasło tytułowe (zawierające tytuł ujednolicony).

W poszczególnych rekordach tylko jedno z tych pól może być użyte.

Hasła główne przejmują się w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

Znaki umowne

Poszczególne części nazwy własnej (osobowej, ciała zbiorowego) i tytułu identyfikowane są za pomocą odpowiednich znaków umownych w zależności od rodzaju nazwy i budowy tytułu. Dopowiedzenia występujące w hasle ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe. Poszczególne dopowiedzenia oddziela się średnikiem.

100 Hasło główne - nazwa osobowa (NP)

Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy osobowej

0	imię
1	nazwisko

Drugi - nie używany

e

Kody podpól

\$a	Nazwa osobowa (NP)
\$b	Numeracja (NP)
\$d	Daty biograficzne (NP)
\$c	Dopowiedzenie inne niż daty biograficzne (P)

Zawartość pola

Wybór i forma głównego hasła autorskiego powinny być zgodne z postanowieniami PrPN-N-01229.

Pole 100 zawiera:

- nazwę jedyne autora książki

lub

- nazwę autora uznanego za głównego twórcę intelektualnej lub artystycznej zawartości książki - niezależnie od liczby autorów - na podstawie wyróżnienia jego nazwy w książce za pomocą odpowiedniego wyrażenia lub typograficznie

lub

- nazwę autora wymienionego w książce na pierwszym miejscu, jeżeli liczba autorów nie przekracza trzech i żaden z nich nie został uznany za głównego.

W przypadku dokumentów o specjalnych formach piśmienniczych pole 100 zawiera w rekordach sporządzonych dla:

- słowników - nazwę osoby opracowującej słownik,

- bibliografii (z wyjątkiem bibliografii zespołów osobowych opisywanych pod hasłem korporatywnym) - nazwę osoby opracowującej bibliografię,
- wypisów szkolnych, wyborów tekstów do nauki języka - nazwę osoby opracowującej wypisy lub wybór,
- nieurzędowych zbiorów przepisów prawnych i administracyjnych - nazwę osoby opracowującej zbiór,
- kontynuacji, suplementów, indeksów opublikowanych niezależnie od dzieła podstawowego - nazwę autora kontynuacji, suplementu, indeksu,
- librett - nazwę autora libretta,
- korespondencji - nazwę autora korespondencji,
- adaptacji i innych przeróbek - nazwę autora oryginału,
- wywiadów - nazwę osoby udzielającej wywiadu; jeżeli jednak inna osoba jest wskazana jako główny rozmówca, w polu 100 podaje się jej nazwę,
- wykładów opracowanych przez inną osobę niż wykładowca - nazwę wykładowcy,
- albumów zawierających równoważne tekst i związane z nim ilustracje innej osoby niż autor tekstu - nazwę osoby wskazanej jako główny twórca albumu lub wymienionej na pierwszym miejscu.

Nie wypełnia się pola 100 w rekordach sporządzanych dla:

- antologii,
- zbiorów prac różnych autorów,
- prac współwydanych różnych autorów opublikowanych pod wspólnym tytułem.

W rekordach sporządzanych dla prac współwydanych bez wspólnego tytułu pole 100 zawiera nazwę autora pracy, której tytuł jest wymieniony w polu 245 na pierwszym miejscu.

W rekordach sporządzanych dla jednego tomu książki wielotomowej pole 100 zawiera nazwę autora tego tomu.

Hasło autorskie przejmuje się w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

W hasle podaje się pełne imiona, rozwijając inicjały w miarę możliwości.

Znaki umowne

Zawartość podpól \$c i \$d ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Pole 100 kończy się kropką.

Przy średniku (;) zostawia się odstęp po obu stronach znaku. W przypadku kropki i przecinka odstęp stosuje się tylko po znaku. Nawiasy okrągłe traktuje się jak jeden znak i stosuje odstęp przed pierwszym i po drugim nawiasie.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - rodzaj pierwszego elementu nazwy osobowej

0 - Imię

Wartość 0 oznacza, że hasło zaczyna się od imienia lub stanowi nazwę podaną w naturalnej kolejności jej składników.

100 0@ \$a Maksymilian Kolbe \$c (św. ; \$d 1894-1941).

100 0@ \$a Jan \$b III Sobieski \$c (król Polski ; \$d 1629-1696).

100 0@ \$a Grzegorz z Sanoka \$d (ca 1406-1477).

100 0@ \$a Polak-Chrześcijanin.

1 - Nazwisko

Wartość 1 oznacza, że hasłem jest nazwa, w której nazwisko (pojedyncze lub złożone), zostało przesunięte na pierwsze miejsce. Może to być tylko nazwisko; jeżeli jednak brak pewności, że nazwa bez imienia jest nazwiskiem, pierwszy wskaźnik ma wartość 0.

100 1@ \$a Orzeszkowa, Eliza \$d (1841-1910).

100 1@ \$a Lavrova, Olga Aleksandrovna.

100 1@ \$a Beethoven, Ludwig van \$d (1770-1827).

100 1@ \$a Voltaire \$d (1694-1778).

100 1@ \$a Hleb-Koszańska, Helena \$d (1903-1983).

100 1@ \$a Ramlau-Klekowska, Krystyna \$d (1929-).

- 100 1e \$a Martin du Gard, Roger \$d (1881-1958).
- 100 1e \$a Mendelssohn-Bartholdy, Felix \$d (1809-1847).
- 100 1e \$a Schnorr von Carolsfeld, Ludwig \$d (1794-1872).
- 100 1e \$a Mc Intosh, Paula.
- 100 1e \$a Dürr-Durski, Jan \$d (1902-1969).
- 100 1e \$a Le Cordier, Roland.
- 100 1e \$a Zum Winkel, Karl.

Drugi wskaźnik

Nie używany.

Podpola

\$a - Nazwa osobowa

Może nią być: imię, imię i nazwisko, nazwisko, określenie użyte jako nazwa własna.

Zachowuje się wszystkie znaki diakrytyczne i znaki specjalne, np. łączniki (nie są brane pod uwagę przy szeregowaniu).

W nazwach poddanych inwersji element przestawiony na dalsze miejsce (np. imię) poprzedza się przecinkiem.

- 100 0e \$a Jan z Koszyczek \$d (ca 1400-1500).
- 100 1e \$a Kossak, Zofia \$d (1890-1968).
- 100 1e \$a Pallas-Fabjańska, Jolanta.
- 100 1e \$a Čechov, Anton Pavlovič \$d (1860-1904).
- 100 1e \$a Pietraszek, Dr.

\$b - Numeracja

Podaje się numery rzymskie i dalszą część nazwy występującą po imieniu. Podpole występuje wyłącznie przy wartości pierwszego wskaźnika 0.

100 0@ \$a Henryk \$b II Pobożny \$c (książe wrocławski, krakowski, wielkopolski ; **\$d** ca 1191-1241).

100 0@ \$a Jan Paweł \$b II \$c (papież ; **\$d** 1920-).

100 0@ \$a Elżbieta \$b II \$c (królowa Wielkiej Brytanii ; **\$d** 1926-).

\$c - Dopowiedzenie inne niż daty biograficzne

Może to być np.:

- określenie godności władców i członków ich rodzin,
- określenie godności kościelnej (św., bł., papież, przynależność do zakonu),
- tytuł rodowy,
- określenie pokrewieństwa,
- tytuł naukowy lub zawodowy,
- określenie przynależności do organizacji, stowarzyszenia itp.,
- inne określenie występujące w źródłach przy nazwie danej osoby.

Przy nazwach zaczynających się od imienia dopowiedzenie tego typu w podpolu \$c podaje się przed datami biograficznymi zawartymi w podpolu \$d, przy innych nazwach - po datach biograficznych.

Dopowiedzenie w podpolu \$c ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z datami biograficznymi zawartymi w podpolu \$d i poprzedza średnikiem, jeżeli występuje po podpolu \$d.

100 0@ \$a Tomasz z Akwinu \$c (św. ; **\$d** 1225?-1274).

100 1@ \$a Saur, Karl-Otto.

100 1@ \$a Saur, Karl-Otto \$c (jr.).

100 0@ \$a Bstan-'dzin-rgya-mtsho \$c (XIV dalajlama ; **\$d** 1935-).

\$d - Daty biograficzne

Dla osób żyjących podaje się rok urodzenia z łącznikiem; dla nieżyjących dodaje się datę śmierci. Do dat przybliżonych i niepewnych dodaje się znak zapytania lub odpowiednie wyjaśnienie, ewentualnie w skrócie (ca, przed, po itp.).

Przy nazwach zaczynających się od imienia daty biograficzne w podpolu \$d podaje się po dopowiedzeniu zawartym w podpolu \$c, przy innych nazwach - na pierwszym miejscu.

Daty biograficzne ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z dopowiedzeniem zawartym w podpolu \$c i poprzedza średnikiem, jeżeli występują po podpolu \$c.

100 0@ \$a Joanna d'Arc \$c (św. ; \$d 1412?-1431).

100 1@ \$a Szczypiorski, Andrzej \$d (1924-).

100 1@ \$a Leszczyński, Rafał \$d (ca 1214-ca 1294).

100 1@ \$a Cicero, Marcus Tullius \$d (106-43 a.C.).

100 1@ \$a Estreicher, Karol \$d (1827-1908).

100 1@ \$a Estreicher, Karol \$d (1906-1984).

110 Hasło główne - nazwa ciała zbiorowego (NP)

Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy ciała zbiorowego

- 1 nazwa geograficzna na początku
- 2 nazwa w naturalnej kolejności składników

Drugi - nie używany

@

Kody podpół

- \$a Nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element (NP)
- \$b Nazwa jednostki podrzędnej (P)
- \$n Numer imprezy (P)
- \$d Data imprezy (P)
- \$c Miejsce imprezy (NP)

Zawartość pola

Nazwę ciała zbiorowego podaje się w polu 110, katalogując oficjalny dokument o charakterze administracyjnym lub informacyjnym dotyczący działalności danego ciała (statut, sprawozdanie z działalności, spis członków, katalog wydawniczy itp.).

Ciało zbiorowe jest to organizacja lub grupa osób i/lub organizacji (instytucja, stowarzyszenie itp.) występująca pod własną nazwą jednoznacznie ją identyfikującą. Pojęcie ciała zbiorowego obejmuje również mające nazwę okolicznościowe grupy i imprezy, jak: konferencje, zjazdy, kongresy, festiwale, wystawy, targi itp.

Pole 110 zawiera:

- nazwę jedyne go ciała zbiorowego występującego w tej roli

lub

- nazwę ciała zbiorowego wskazanego w książce jako najważniejsze - bez względu na liczbę ciał zbiorowych - za pomocą odpowiedniego wyrażenia lub poprzez wyróżnienie typograficzne jego nazwy

110

lub

- nazwę ciała zbiorowego wymienionego w książce na pierwszym miejscu, jeżeli liczba ciał zbiorowych nie przekracza trzech i żadne z nich nie zostało uznane za główne.

Również od nazwy ciała zbiorowego zaczyna się hasło, jeżeli w nazwie imprezy występuje nazwa ciała powiązana składniowo z nazwą rodzajową wskazującą, że jest to impreza związana z działalnością organizacyjną danego ciała. Nazwę własną imprezy w pełni ją identyfikującą podaje się w polu 111.

Hasło korporatywne przejmuje się w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

Znaki umowne

Podpole \$b poprzedza się kropką.

Zawartość podpól \$c, \$d i \$n ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Pole 110 kończy się kropką.

Przy średniku (;) i kresce ukośnej (/) zostawia się odstęp po obu stronach znaku. W przypadku kropki i przecinka odstęp stosuje się tylko po znaku. Nawiasy okrągłe traktuje się jak jeden znak i stosuje odstęp przed pierwszym i po drugim nawiasie.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - rodzaj pierwszego elementu nazwy ciała zbiorowego

1 - Nazwa geograficzna na początku

Wartość 1 oznacza, że hasło zaczyna się od nazwy geograficznej, która poprzedza nazwę własną ciała zbiorowego.

110 1@ \$a Polska. \$b Krajowa Rada Narodowa.

110 1@ \$a Warszawa (Polska). \$b Sąd Wojewódzki.

Nazwy ciał zbiorowych zawierające jako integralny składnik nazwę geograficzną identyfikowane są wskaźnikiem o wartości 2.

110 2@ \$a Biblioteka Publiczna m.st.Warszawy.

110 2@ \$a Towarzystwo Przyjaciół Warszawy (1963-).

110 2@ \$a Warszawskie Towarzystwo Fotograficzne.

2 - Nazwa w naturalnej kolejności składników

Wartość 2 oznacza, że hasłem jest nazwa własna ciała zbiorowego podana w kolejności jej składników. Hasło może zawierać również dopowiedzenia: nazwę siedziby ciała zbiorowego, daty jego działalności, określenie rodzaju ciała.

110 2@ \$a Politechnika Warszawska.

110 2@ \$a Szkoła Główna Handlowa (Warszawa, Polska).

110 2@ \$a Związek Bibliotekarzy Polskich.

110 2@ \$a Harvard University.

Drugi wskaźnik

Nie używany.

Podpole

\$a - Nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element

W przypadku ciała zbiorowego podrzędnego (hierarchicznie podporządkowanego innemu) w podpolu \$a podaje się jego nazwę, jeżeli nazwa ta w sposób jednoznaczny identyfikuje dane ciało podrzędne; jeżeli takiej nazwy brak, w podpolu \$a podaje się nazwę ciała nadrzędnego.

Rodzajniki (np. Der) występujące na początku nazwy zwykle pomija się w większości języków (z wyjątkiem przypadków gdy decydują o szeregowaniu).

Zachowuje się wszystkie znaki diakrytyczne i znaki specjalne (nie są brane pod uwagę przy szeregowaniu).

W przypadku ciał ustawodawczych, sądowych, administracyjnych, wojskowych i dyplomatycznych (parlamenty, ministerstwa, sądy, jednostki sił zbrojnych itp.) w podpolu \$a podaje się nazwę jednostki terytorialnej (państwa, jego jednostki administracyjnej, miasta itp.), z którą dane ciało jest związane. Nazwę geograficzną podaje się wg PN-N-01228:1994.

W tym podpolu podaje się także dopowiedzenia: nazwę siedziby ciała zbiorowego (uzupełnioną nazwą odpowiedniego kraju), daty jego działalności, określenie rodzaju ciała. Dopowiedzenia ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe. Dopowiedzenia różnych rodzajów oddziela się średnikiem. Dopowiedzenia tego samego rodzaju oraz części jednego dopowiedzenia oddziela się przecinkiem.

- 110 2@ \$a** Biblioteka Jagiellońska (Kraków, Polska).
- 110 2@ \$a** Biblioteka Uniwersytecka (Warszawa, Polska).
- 110 2@ \$a** Uniwersytet Gdański. **\$b** Biblioteka Główna (Sopot, Polska).
- 110 1@ \$a** Warszawa (Polska). **\$b** Urząd Wojewódzki.
- 110 1@ \$a** Polska. **\$b** Ministerstwo Kultury i Sztuki.
- 110 2@ \$a** Uniwersytet Warszawski. **\$b** Filia (Białystok, Polska).
- 110 2@ \$a** Spółdzielnia Wydawnicza "Czytelnik" (Łódź, Polska).
- 110 2@ \$a** Bank Polski (Warszawa, Polska ; 1828-1886).
- 110 2@ \$a** Bank Polski (Warszawa, Polska ; 1924-1939).
- 110 2@ \$a** Wojewódzki Związek Gminnych Spółdzielni "Samopomoc Chłopska" (Rzeszów, Polska).
- 110 2@ \$a** "Ula-Mar" (firma).

\$b - Nazwa jednostki podrzędnej

Podaje się:

- nazwę ciała zbiorowego podrzędnego, jeżeli w podpolu \$a znajduje się nazwa ciała nadrzędnego,
- nazwę ciała zbiorowego, jeżeli w podpolu \$a znajduje się nazwa geograficzna,
- nazwę imprezy opisywanej pod nazwą ciała zbiorowego.

Nazwę jednostki podrzędnej poprzedza się kropką.

110 2@ \$a Uniwersytet Warszawski. \$b Wydział Historyczny.

110 1@ \$a Piastów (Polska). \$b Urząd Miejski.

\$c - Miejsce imprezy

Podaje się nazwę miejscowości (uzupełnioną nazwą odpowiedniego kraju), w której impreza się odbyła. Nazwy te podaje się w języku polskim, jeżeli takie są w użyciu. Kilka miejscowości wymienia się w jednym podpolu \$c, oddzielając ich nazwy od siebie kreską ukośną.

Nazwę miejsca imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z numerem imprezy zawartym w podpolu \$n i datą imprezy zawartą w podpolu \$d i poprzedza średnikiem, jeżeli występuje po podpolu \$n lub \$d.

110 2@ \$a Polskie Towarzystwo Anatomiczne. \$b Jubileuszowy zjazd \$n (15 ; \$d 1989 ; \$c Katowice-Kozubnik, Polska).

\$d - Data imprezy

Podaje się rok odbycia imprezy, której nazwa wymieniona jest w polu \$b. W razie potrzeby można podać również datę dzienną.

Datę imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z numerem imprezy zawartym w podpolu \$n i nazwą miejsca imprezy zawartą w podpolu \$c i poprzedza średnikiem, jeżeli występuje po podpolu \$n.

110 2@ \$a Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. \$b Zarząd Główny. \$b Posiedzenie plenarne \$d (1991.04.25 ; \$c Warszawa, Polska).

110

\$n - Numer imprezy

Numer imprezy podaje się cyframi arabskimi.

Numer imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z datą imprezy zawartą w podpolu \$d i nazwą miejsca imprezy zawartą w podpolu \$c.

**110 2@ \$a Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne. \$b Zjazd
\$n (8 ; \$d 1967 ; \$c Lublin, Polska).**

111 Hasło główne - nazwa imprezy (NP)

Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy imprezy

2 nazwa w naturalnej kolejności składników

Drugi - nie używany

@

Kody podpól

\$a	Nazwa imprezy (NP)
\$n	Numer imprezy (P)
\$d	Data imprezy (NP)
\$c	Miejsce imprezy (NP)
\$e	Nazwa jednostki podrzędnej (P)

Zawartość pola

Nazwę imprezy podaje się w polu 111, katalogując książkę, która zawiera materiały dotyczące tej imprezy (program, sprawozdanie, wygłaszane referaty itp.), ale tylko wtedy, jeżeli nazwa imprezy stanowi lub wchodzi w skład tytułu książki lub na głównej stronie tytułowej poprzedza tytuł zawierający temat imprezy. W innych przypadkach nazwę imprezy podaje się w polu 711 jako hasło dodatkowe.

Pola 111 używa się, jeżeli nazwa własna imprezy w pełni ją identyfikuje. Jeżeli w nazwie imprezy występuje nazwa ciała zbiorowego powiązana składniowo z nazwą rodzajową wskazującą, że jest to impreza związana z działalnością organizacyjną danego ciała, wypełnia się pole 110.

Jeżeli opisywana książka dotyczy więcej niż jednej imprezy, w hasle głównym podaje się nazwę imprezy wymienionej w książce na pierwszym miejscu.

- 111 2@ \$a** International Symposium on Industrial Robots
\$n (16 ; **\$d** 1986 ; **\$c** Bruksela, Belgia).
- 245 00 \$a** 16th International Symposium on Industrial Robots.
\$b 8th International Conference on Industrial Robot
 Technology

Hasło korporatywne zawierające nazwę imprezy przejmuje się w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

Znaki umowne

Zawartość podpól \$c, \$d i \$n ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Podpole \$e poprzedza się kropką.

Pole 111 kończy się kropką.

Przy średniku (;) i kresce ukośnej (/) zostawia się odstęp po obu stronach znaku. W przypadku kropki i przecinka odstęp stosuje się tylko po znaku. Nawiasy okrągłe traktuje się jak jeden znak i stosuje odstęp przed pierwszym i po drugim nawiasie.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - rodzaj pierwszego elementu nazwy imprezy

2 - Nazwa w naturalnej kolejności składników

Wartość 2 oznacza, że hasłem jest nazwa własna imprezy podana w kolejności jej składników. Nazwę może stanowić akronim lub inny skrót. Hasło może zawierać również dopowiedzenia.

- 111 2e \$a** Warsaw Colloquium on Instrumental Conditioning and Brain Research **\$d** (1979 ; **\$c** Jabłonna, Polska).
- 245 04 \$a**The Warsaw Colloquium on Instrumental Conditioning and Brain Research : **\$b** proceedings of the symposium to honour the memory of Jerzy Konorski and 60 years of the Nencki Institute, held Jabłonna near Warsaw, 1-5 May 1979 **\$c** / ed. by ...

Drugi wskaźnik

Nie używany.

Podpolu**\$a - Nazwa imprezy**

Nazwę imprezy można w razie potrzeby uzupełnić dopowiedzeniem (np. określeniem rodzaju imprezy), ujmując je w nawiasy okrągłe.

Rodzajniki (np. Der) występujące na początku nazwy zwykle pomija się w większości języków (z wyjątkiem przypadków gdy decydują o szeregowaniu).

Zachowuje się wszystkie znaki diakrytyczne i znaki specjalne (nie są brane pod uwagę przy szeregowaniu).

- 111 2@ \$a Krakowska Konferencja Naukowo-Techniczna Przeróbki Kopalin \$n (24 ; \$d 1992 ; \$c Zakopane, Polska).
- 245 00 \$a XXIV Krakowska Konferencja Naukowo-Techniczna Przeróbki Kopalin, Zakopane, 9-11 września 1992 r. / \$c [red. Zofia Blaschke].

\$c - Miejsce imprezy

Podaje się nazwę miejscowości (uzupełnioną nazwą odpowiedniego kraju), w której impreza się odbyła. Nazwy te podaje się w języku polskim, jeżeli takie są w użyciu. Kilka miejscowości wymienia się w jednym podpolu \$c, oddzielając ich nazwy od siebie kreską ukośną.

Nazwę miejsca imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z numerem imprezy zawartym w podpolu \$n i datą imprezy zawartą w podpolu \$d i poprzedza średnikiem, jeżeli występuje po podpolu \$n lub \$d.

- 111 2@ \$a Konferencja naukowa Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN i Komitetu Nauki PZITB \$n (38 ; 1992 ; Łódź, Polska / Krynica, Polska).
- 245 00 \$a XXXVIII Konferencja Naukowa Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN i Komitetu Nauki PZITB, Łódź - 1992 - Krynica. \$n T.6, \$p Materiały pokonferencyjne.

\$d - Data imprezy

Podaje się rok odbycia imprezy. W razie potrzeby można podać również datę dzienną.

Datę imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z numerem imprezy zawartym w podpolu \$n i nazwą miejsca imprezy zawartą w podpolu \$c i poprzedza średnikiem, jeżeli występuje po podpolu \$n.

- 111 2@ \$a International Conference on Geometric Topology \$d (1978 ; \$c Warszawa, Polska).
- 245 00 \$a Proceedings of the International Conference on Geometric Topology / \$c the symposium was organized by the Institute of Mathematics, Polish Academy of Science with cooperation of the Institute of Mathematics, University of Warsaw, Warszawa, August 24 - September 2, 1978
- 111 2@ \$a Narada nt. Automatyzacja bibliotek publicznych - praktyczne aspekty \$d (1991.03.07-08 ; \$c Białystok, Polska).

\$e - Nazwa jednostki podrzędnej

Podaje się nazwę części imprezy lub nazwę innej jednostki podrzędnej opisywanej pod nazwą imprezy.

Nazwę jednostki podrzędnej poprzedza się kropką.

- 111 2@ \$a International Congress of Gerontology. \$e Satellite Conference \$d (1978 ; \$c Sydney, Australia).

\$n - Numer imprezy

Numer imprezy podaje się cyframi arabskimi.

Numer imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z datą imprezy zawartą w podpolu \$d i nazwą miejsca imprezy zawartą w podpolu \$c.

- 111 2@ \$a Krajowa Konferencja Robotyki \$n (3 ; \$d 1990 ; \$c Wrocław, Polska).
- 245 00 \$a III Krajowa Konferencja Robotyki, Wrocław, 19-21 września 1990
- 111 2@ \$a Gdańskie Dni Lecznictwa Psychiatrycznego \$n (5 ; \$d 1989 ; \$c Gdynia, Polska).
- 245 00 \$a Pamiętnik Piątych Gdańskich Dni Lecznictwa Psychiatrycznego, Gdynia, 8-9 V 1989

130 Hasło główne - tytuł ujednolicony (NP)

Wskaźniki

Pierwszy - znaki pomijane przy szeregowaniu

- 0 brak znaków pomijanych przy szeregowaniu
- 1-9 liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Drugi - nie używany

@

Kody podpól

- \$a Tytuł ujednolicony (NP)
- \$n Numer części (P)
- \$p Nazwa części (P)
- \$k Sformalizowane określenie (NP)
- \$l Język tekstu (NP)
- \$s Wersja (NP)

Zawartość pola

Tytuł ujednolicony podaje się w polu 130, katalogując Biblię, inne księgi święte różnych wyznań (np. Talmud, Koran) i księgi liturgiczne oraz anonimy klasyczne - starożytne i średniowieczne dzieła o nieustalonym autorstwie, publikowane wielokrotnie w różnych językach pod różnymi tytułami.

Pole 130 nie może występować w rekordach zawierających pole 100, 110 lub 111. Tytuł przyjęty z opisywanej książki podaje się w polu 245.

Hasło tytułowe przejmuje się w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

Znaki umowne

Podpole \$n poprzedza się kropką.

Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n, lub kropką, jeżeli brak podpola \$n.

Zawartość podpól \$k, \$l i \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Na końcu pola 130 nie stawia się kropki.

Przy średniku (;) zostawia się odstęp po obu stronach znaku. W przypadku kropki i przecinka odstęp stosuje się tylko po znaku. Nawiasy okrągłe traktuje się jak jeden znak i stosuje odstęp przed pierwszym i po drugim nawiasie.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - znaki pomijane przy szeregowaniu

0 - Brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wartość 0 oznacza, że wszystkie początkowe znaki tytułu są uwzględniane przy szeregowaniu (tzn. tytuł nie zaczyna się od rodzajnika). Znaki diakrytyczne oraz znaki specjalne (np. cudzysłów) występujące na początku pola tytułu ujednoliconego, który nie zaczyna się od rodzajnika, nie są traktowane jako znaki pomijane.

1-9 - Liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wartość 1-9 oznacza liczbę znaków pomijanych przy szeregowaniu, gdy tytuł zaczyna się od rodzajnika (określonego lub nieokreślonego), który nie jest brany pod uwagę przy szeregowaniu. Znaki diakrytyczne oraz znaki specjalne związane z rodzajnikiem (poprzedzające pierwszy znak decydujący o szeregowaniu) są włączane w liczbę znaków pomijanych.

Drugi wskaźnik

Nie używany.

Podpola

\$a - Tytuł ujednolicony

Podaje się tytuł ujednolicony.

\$k - Sformalizowane określenie

Stosunek tekstu opisywanej książki do oryginalnego dzieła identyfikowanego ujednoliconym tytułem podanym w podpolu \$a oznacza się odpowiednim określeniem: fragment, fragmenty, adaptacja itp.

Określenie w podpolu \$k ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z nazwą języka zawartą w podpolu \$l i oznaczeniem wersji zawartym w podpolu \$s.

\$l - Język tekstu

Podaje się polską nazwę języka tekstu dzieła zawartego w opisywanej książce, stosując skróty wg PN-N-01158:1985. Nazwy dwu lub więcej języków podaje się w jednym podpolu \$l oddzielone przecinkiem.

Nazwę języka ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie ze sformalizowanym określeniem zawartym w podpolu \$k i oznaczeniem wersji zawartym w podpolu \$s i poprzedza średnikiem, jeżeli występuje po podpolu \$k.

\$n - Numer części

Jeżeli opisywana książka zawiera tylko część dzieła identyfikowanego tytułem ujednoliconym umieszczonym w podpolu \$a, podaje się oznaczenie tej części. Numer podaje się cyframi arabskimi, towarzyszące mu określenie skraca się wg PN-N-01158:1985.

Oznaczenie poprzedza się kropką.

\$p - Nazwa części

Jeżeli opisywana książka zawiera tylko część dzieła identyfikowanego tytułem ujednoliconym umieszczonym w podpolu \$a, podaje się tytuł tej części.

Tytuł ten poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po numerze części zawartym w podpolu \$n, lub kropką, jeżeli numeru brak.

\$s - Wersja

Podaje się oznaczenie wydania, określenie wersji itp. stanowiących podstawę opisywanego wydania dzieła.

Oznaczenie wersji ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie ze sformalizowanym określeniem zawartym w podpolu \$k i nazwą języka zawartą w podpolu \$l i poprzedza średnikiem, jeżeli występuje po podpolu \$k lub \$l.

Przykłady

- 130 0@ \$a Alf layla wa-layla \$k (wybór ; \$l pol.)
 245 00 \$a Baśnie z 1001 nocy
- 130 0@ \$a Chanson de Roland \$l (pol., fr. ; \$s wersja fr.)
 245 00 \$a Pieśń o Rolandzie
- 130 0@ \$a Historia o Aleksandrze Wielkim \$l (pol. ; \$s wersja z 1550)
 245 00 \$a Historia o życiu i znamienitych sprawach Aleksandra Wielkiego (1550) / \$c wyd. Julian Krzyżanowski.
- 130 0@ \$a Historia o Fortunacie \$l (pol. ; \$s wersja pol.)
 245 00 \$a Fortunat (około r. 1570) / \$c wyd. Julian Krzyżanowski.

240-260 Strefa tytułu i oznaczenia odpowiedzialności, strefa wydania, strefa adresu wydawniczego, odmiany tytułu

Pola

240	Tytuł ujednociony (NP)
243	Ujednociony tytuł zbiorczy (NP)
245	Strefa tytułu i oznaczenia odpowiedzialności (NP)
246	Wariant tytułu (P)
250	Strefa wydania (NP)
260	Strefa adresu wydawniczego (NP)

Zawartość pól 240-260

Pola 245, 250 i 260 zawierają trzy pierwsze strefy opisu bibliograficznego, które podaje się zgodnie z PN-N-01152-1:1982 oraz PN-N-01152-1/A1. W celu ułatwienia korzystania z instrukcji budowę pola 245 przedstawiono osobno dla opisu: książki jednotomowej, książki zawierającej prace współwydane, jednego tomu książki wielotomowej, całości książki wielotomowej.

Pola 240, 243 i 246 zapewniają dodatkowy dostęp do opisu od różnych odmian tytułu rozpoczynającego opis w polu 245 oraz od innych tytułów występujących w tym polu. Pola 240 i 243 zawierają tytuł ujednociony i ujednociony tytuł zbiorczy dodawane przez opisującego w celu zgrupowania i uszeregowania opisów dzieł autorów o obfitej twórczości; stosowanie tych pól jest dobrowolne i zależy całkowicie od potrzeb danej biblioteki.

Znaki umowne

W polach 245, 250 i 260 poszczególne elementy opisu bibliograficznego identyfikowane są za pomocą znaków umownych stosowanych zgodnie z PN-N-01152-1:1982 oraz PN-N-01152-1/A1.

W polach 240, 243 i 246 stosuje się znaki umowne w taki sam sposób, jak w polu 130, zawierającym hasło tytułowe.

240 Tytuł ujednolicony (NP)

Wskaźniki

Pierwszy - podawanie tytułu ujednoliconego na ekranie monitora

1 będzie podany

Drugi - znaki pomijane przy szeregowaniu

0 brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

1-9 liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Kody podpól

\$a	Tytuł ujednolicony (NP)
\$n	Numer części (P)
\$p	Nazwa części (P)
\$k	Sformalizowane określenie (NP)
\$l	Język tekstu (NP)
\$s	Wersja (NP)

Zawartość pola

Tytuł ujednolicony podaje się w polu 240, katalogując dzieła często wydawane (w oryginale i w przekładach) pod różnymi tytułami.

Pole 240 występuje tylko w rekordach zawierających pole 100, 110 lub 111; nie może występować jednocześnie z polem 130. Tytuł przejęty z opisywanej książki podaje się w polu 245.

Tytuł ujednolicony przejmuje się w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

Używanie tego pola jest fakultatywne - zależy wyłącznie od decyzji danej biblioteki.

Znaki umowne

Podpole \$n poprzedza się kropką.

Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n, lub kropką, jeżeli brak podpola \$n.

Zawartość podpól \$k, \$l i \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Na końcu pola 240 nie stawia się kropki.

Przy średniku (;) zostawia się odstęp po obu jego stronach. W przypadku kropki i przecinka odstęp stosuje się tylko po znaku. Nawiasy okrągłe traktuje się jak jeden znak i zostawia odstęp przed pierwszym i po drugim nawiasie.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - podawanie tytułu ujednoliconego na ekranie monitora

1 - Będzie podany

Wartość 1 oznacza, że zawartość pola ma być podana na ekranie monitora.

Drugi wskaźnik - znaki pomijane przy szeregowaniu

0 - Brak znaków pomijanych przy szeregowaniu	}	stosowanie
1-9 - Liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu		jak w polu 130

Podpola

\$a - Tytuł ujednolicony	}	
\$k - Sformalizowane określenie		
\$l - Język tekstu		zawartość jak
\$n - Numer części		w polu 130
\$p - Nazwa części		
\$s - Wersja		

Przykłady

- 100 1@ \$a Mickiewicz, Adam \$d (1798-1855).
240 10 \$a Pan Tadeusz \$l (esper.)
245 00 \$a Sinjoro Tadeo au Lasta armita posedopreno en Litvo
: \$b Pola epopeo "Pan Tadeusz"
- 100 1@ \$a Defoe, Daniel \$d (1660-1731).
240 10 \$a Robinson Crusoe \$k (przeróbka ; \$l pol.)
245 00 \$a Przypadki Robinsona Kruzoe / \$c napisał Stanisław
Stampfl.

243 Ujednolicony tytuł zbiorczy (NP)

Wskaźniki

Pierwszy - podawanie tytułu ujednoliconego na ekranie monitora

1 będzie podany

Drugi - znaki pomijane przy szeregowaniu

0 brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

Kody podpól

\$a	Ujednolicony tytuł zbiorczy (NP)
\$n	Numer części (P)
\$p	Nazwa części (P)
\$k	Sformalizowane określenie (NP)
\$l	Język tekstu (NP)
\$s	Wersja (NP)

Zawartość pola

Pole 243 zawiera ujednolicony tytuł zbiorczy - nazwę rodzajową w języku polskim dodaną przez osobę katalogującą w celu zgrupowania i uszeregowania zbiorów prac autora o obfitej twórczości.

Pole 243 występuje tylko w rekordach zawierających pole 100.

Znaki umowne

Podpole \$n poprzedza się kropką.

Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n, lub kropką, jeżeli brak podpola \$n.

Zawartość podpól \$k, \$l i \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Na końcu pola 243 nie stawia się kropki.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - podawanie tytułu ujednoliconego na ekranie monitora

1 - Będzie podany

Wartość 1 oznacza, że zawartość pola ma być podana na ekranie monitora.

Drugi wskaźnik - znaki pomijane przy szeregowaniu

0 - Brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

Ujednolicony tytuł zbiorczy jest formułowany w języku polskim.

Podpola

\$a - Ujednolicony tytuł zbiorczy

Stosuje się następujące tytuły:

dzieła wszystkie - dla pełnego wydania dzieł,

dzieła wybrane - dla wyboru dzieł w różnych formach piśmienniczych lub w jednej, jeżeli autor uprawia tylko tę jedną.

Jeżeli autor uprawia różne formy piśmiennicze i gatunki literackie, dla zbioru dzieł w jednej formie lub jednym gatunku literackim stosuje się następujące tytuły:

korespondencja - dla zbioru listów, których nadawcą jest osoba występująca w haśle osobowym,

listy,
eseje,
powieści,
utwory dramatyczne,
poezje,
pisma prozą,
nowele i opowiadania,
przemówienia.

W razie potrzeby lista tytułów ujednoliconych może być uzupełniona.

\$k - Sformalizowane określenie

Podaje się określenia:

wybór - jeżeli książka nie zawiera wszystkich dzieł o jednej formie piśmienniczej lub gatunku literackim napisanych przez danego autora,

fragmenty - jeżeli książka nie zawiera pełnych tekstów jego dzieł.

\$l - Język tekstu

\$n - Numer części

\$p - Nazwa części

\$s - Wersja

zawartość jak

w polu 130

Przykłady

100 1@ \$a Norwid, Cyprian Kamil \$d (1821-1883).

243 10 \$a Dzieła wybrane \$l (pol.)

245 00 \$a Dzieła Cypriana Norwida : \$b (drobne utwory poetyckie - poematy - utwory dramatyczne - legendy, nowele, gawędy - przekłady - rozprawy wierszem i prozą) / \$c wyd., objaśnił i wstępem kryt. poprzedził Tadeusz Pini.

100 1@ \$a Shakespeare, William \$d (1564-1616).

243 10 \$a Dzieła wybrane \$k (fragmenty ; \$l ang.)

245 00 \$a Shakespeare's self portrait from his work

245   **Strefa tytułu i oznaczenia odpowiedzialności (NP) (3.1)** [2.1]

Wskaźniki

Pierwszy - sporządzanie dodatkowej pozycji pod tytułem

0   nie sporządza się dodatkowej pozycji

Drugi - znaki pomijane przy szeregowaniu

0   brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

1-9   liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Kody podpól

\$a   Tytuł (NP)

\$b   Ciąg dalszy tytułu (NP)

\$n   Numer części (P)

\$p   Nazwa części (P)

\$c   Pozostałe elementy strefy tytułu i oznaczenia odpowiedzialności (NP)

Zawartość pola

Pole 245 zawiera tytuł, dodatki do tytułu oraz oznaczenia odpowiedzialności. Może również zawierać tytuł równoległy, podawany w zależności od potrzeb biblioteki (nie uwzględnia się równoległych wersji innych elementów tej strefy). Dane te w zasadzie podaje się w formie występującej w opisywanej książce.

Dane przejmuje się przede wszystkim z głównej strony tytułowej. Informacje przejęte z innych miejsc w książce ujmuje się w nawiasy kwadratowe. Danych pochodzących spoza opisywanej książki w zasadzie nie podaje się w tym polu (można je umieścić w polu 500).

Spośród kilku stron tytułowych w tym samym języku jako główną traktuje się stronę z najpóźniejszą datą wydania. Spośród stron tytułowych w różnych językach - stronę w języku głównej części książki, a jeżeli tego kryterium nie da się zastosować - pierwszą stroną tytułową recto. Jeżeli informacje podane są bez powtórzeń na dwóch stronicach na rozwarciu, traktuje się je razem jako główną stronę tytułową.

Znaki umowne

Podpole \$b poprzedza się:

- średnikiem - jeżeli zaczyna się ono od tytułu pracy tego samego autorstwa co praca wymieniona w podpolu \$a,
- kropką - jeżeli zaczyna się ono od tytułu pracy innego autorstwa niż praca wymieniona w podpolu \$a,
- znakiem równości - jeżeli zaczyna się ono od tytułu równoległego,
- dwukropkiem - jeżeli zaczyna się ono od podtytułu.

Podpole \$c poprzedza się kreską ukośną.

Pole 245 kończy się kropką.

Przy dwukropku (:), średniku (;), znaku równości (=) i kresce ukośnej (/) zostawia się odstęp po obu stronach znaku. W przypadku kropki i przecinka odstęp stosuje się tylko po znaku. Nawiasy kwadratowe traktuje się jak jeden znak i stosuje odstęp przed pierwszym i po drugim nawiasie.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - sporządzanie dodatkowej pozycji pod tytułem

0 - Nie sporządza się dodatkowej pozycji

Drugi wskaźnik - znaki pomijane przy szeregowaniu

0 - Brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wartość 0 oznacza, że wszystkie początkowe znaki tytułu są uwzględniane przy szeregowaniu (tzn. tytuł nie zaczyna się od rodzajnika). Znaki diakrytyczne oraz znaki specjalne (np. myślnik, cudzysłów) występujące na początku pola tytułu, który nie zaczyna się od rodzajnika, nie są traktowane jako znaki pomijane.

245 00 \$a Pan Tadeusz czyli Ostatni zajazd na Litwie

245 00 \$a ...Gdy inni dziećmi są

1-9 - Liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wartość 1-9 oznacza liczbę znaków pomijanych przy szeregowaniu, gdy tytuł zaczyna się od rodzajnika (określonego lub nieokreślonego), który nie jest brany pod uwagę przy szeregowaniu. Znaki diakrytyczne oraz znaki specjalne związane z rodzajnikiem (poprzedzające pierwszy znak decydujący o szeregowaniu) są włączane w liczbę znaków pomijanych.

245 02 \$a L'été

245 02 \$a A report to the legislature for the year

245 05 \$a "The eve that never sleeps..."

KSIAŻKA JEDNOTOMOWA

Podpola

\$a - Tytuł (3.1.1) [2.1.2]

Przejmuje się tytuł właściwy książki (włącznie z tytułem obocznym). Spośród kilku tytułów w tym samym języku występujących na jednej stronie tytułowej przejmuje się tytuł wyróżniony typograficznie jako najważniejszy, a w braku wyróżnień - pierwszy. Spośród kilku tytułów w różnych językach przejmuje się tytuł w języku głównej części książki, a jeżeli tego kryterium nie da się zastosować:

- w przypadku jednej strony tytułowej postępuje się wg zasady podanej wyżej (decyduje wyróżnienie lub pierwszeństwo),
- w przypadku kilku stron tytułowych podstawę stanowi główna strona tytułowa.

Tytuł przejmuje się w formie występującej na stronie tytułowej, z wyjątkiem zachowywania wielkich liter (stosuje się je zgodnie z ortografią języka tytułu) i przestankowania (stosuje się polskie zasady interpunkcji). Nie uwspółcześnia się pisowni tytułu (w razie potrzeby tytuł w pisowni uwspółcześnionej podaje się w polu 246). Zachowuje się występujące w tytule akronimy i inne skróty oraz liczebniki pisane cyframi (dla tytułu z rozwiązaniem skrótu i słownym wyrażeniem liczebnika używa się pola 246).

Tytuł zbyt rozwlekły można skracać, zachowując trzy pierwsze wyrazy i nie zmieniając jego sensu; opuszczenia zaznacza się wielokropkiem ujętym w nawiasy kwadratowe.

- 245 00 \$a Krytyczny racjonalizm : \$b wybór tekstów / \$c Karl R. Popper, Hans Albert ; pod red. Piotra Dehnela.
- 245 04 \$a The USMARC format for holdings and location : \$b development, implementation and use / \$c Barry B. Baker, ed.
- 245 00 \$a Nasza Ameryka / \$c José Martí ; przeł. Danuta Rycerz.
- 245 00 \$a Regulamin hufcowych kas oszczędności opartych o PKO.

\$b - Ciąg dalszy tytułu (3.1.3 - 3.1.4) [2.1.4 - 2.1.5]

Dopuszcza się przejście tytułu równoległego (zwłaszcza w przypadku braku hasła głównego opisu, tzn. nie występowania pola 100, 110, 111 ani 130). Jeżeli w książce są dwa lub więcej tytułów równoległych, do pola 245 przejmuje się tylko jeden: tytuł równoległy w języku polskim bądź pierwszy tytuł równoległy (jednocześnie podaje się ten tytuł równoległy w polu 246). Pozostałe tytuły równoległe można także podać w polach 246. Tytuł równoległy poprzedza się znakiem równości.

Przejmuje się podtytuł lub inne wyrażenie uzupełniające tytuł. Jeżeli dodatków jest więcej niż jeden, przejmuje się je w porządku wskazanym przez wyróżnienia typograficzne, a w braku wyróżnień - przez kolejność na stronie tytułowej. Nadtytuł oraz dodatki do tytułu spoza strony tytułowej uwzględnia się w polu 245 tylko wtedy gdy jest to konieczne (dodatki pominięte w polu 245 można podać w polu 500). Wszystkie dodatki podaje się w jednym podpolu \$b, poprzedzając poszczególne dodatki dwukropkiem.

Zasady dotyczące formy tytułu równoległego i dodatku do tytułu (stosowania wielkich liter, przestankowania, skracania) są takie same jak odnoszące się do tytułu podawanego w podpolu \$a.

- 245 00 \$a Slovar' sokraščenij po informatike = \$b Słownik skrótów w dziedzinie informacji naukowej.
- 246 21 \$a Słownik skrótów w dziedzinie informacji naukowej

- 245 00 \$a Logika, praktyka, etyka : \$b przesłania filozofii Tadeusza Kotarbińskiego : księga pamiątkowa ku uczczeniu osiemdziesięciolecia filozofii Tadeusza Kotarbińskiego / \$c zred. Wojciech Gasparski i Andrzej Strzalecki.
- 245 00 \$a Edukacja przez pracę i dla pracy : \$b konferencja w Jabłonie 15-17 grudnia 1986 : zbiór studiów / \$c pod red. Bogdana Suchodolskiego.
- 245 00 \$a Myśli skrzydlate z Ziemi Jaćwieskiej : \$b [poezje] / \$c Ryszard Wysocki.

\$c - Pozostałe elementy strefy tytułu i oznaczenia odpowiedzialności
(3.1.5) [2.1.7]

Przejmuję się oznaczenia odpowiedzialności, czyli nazwy lub wyrażenia określające osoby lub ciała zbiorowe odpowiedzialne za intelektualną i/lub artystyczną zawartość opisywanej książki.

Nazwy osób i ciał zbiorowych spełniających zróżnicowane funkcje podaje się w odrębnych oznaczeniach odpowiedzialności.

Uwzględnia się zawsze: nazwy autorów (jeżeli jest ich nie więcej niż trzech), redaktora naukowego (jeżeli autorów jest więcej niż trzech lub brak ich), ciała zbiorowego (jeżeli jego nazwa stanowi hasło główne) - podając je w pierwszym oznaczeniu odpowiedzialności. Inne rodzaje współpracy uwzględnia się, jeżeli uznaje się je za ważne.

Nazwę tłumacza podaje się tylko w opisie przekładu z języka polskiego lub na język polski; tłumacza z jednego języka obcego na inny język obcy można wymienić w zależności od potrzeb biblioteki.

Nazwę instytucji sprawczej podaje się w polu 245, jeżeli występuje jednocześnie w polu 110 lub 111. (W innych sytuacjach wymienia się instytucję sprawczą: w polu 260 - jeżeli jest równocześnie wydawcą, w polach 490 i 830 - jeżeli jest związana z serią; w pozostałych przypadkach można ją wymienić w polu 550).

Jeżeli liczba osób lub ciał zbiorowych spełniających tę samą funkcję w opracowaniu książki nie przekracza trzech, wymienia się je w jednym oznaczeniu, zachowując kolejność występującą w książce i oddzielając poszczególne nazwy przecinkami, jeżeli nie są ze sobą powiązane składniowo. Przy większej niż trzy liczbie osób lub ciał zbiorowych spełniających tę samą rolę w opracowaniu książki przejmuję się tylko nazwę pierwszej osoby lub ciała zbiorowego, dodając skrót "[et al.]".

Nazwy osób i ciał zbiorowych oraz określenie ich udziału przejmuję się w formie występującej w książce. W razie potrzeby dodaje się w nawiasach kwadratowych odpowiednie określenia; nie dodaje się ich jednak przed nazwą autora wymienionego w pierwszym oznaczeniu odpowiedzialności ani przed nazwą instytucji sprawczej. Określenie skraca się wg PN-N-01158:1985.

Pierwsze oznaczenie odpowiedzialności poprzedza się kreską ukośną, poszczególne następnne oznaczenia poprzedza się średnikiem.

- 245 00 \$a Cholonek czyli Dobry Pan Bóg z gliny / \$c Janosch [pseud.] ; z jęz. niem. przeł. Leon Bielas.
- 245 00 \$a Human aspects of library automation / \$c Hilary Dyer with Anne Morris.
- 245 00 \$a Filozofia egzystencji : \$b wybór pism / \$c Karol Jaspers ; wyboru dokonał Stanisław Tyrowicz ; wstępem poprzedził Hans Sauer ; postłowie opatrzyła Dorota Lachowska; przeł. Dorota Lachowska, Anna Wołkowicz.
- 245 00 \$a Statues, rules of procedure, terms of reference / \$c International Federation of Library Associations and Institutions.

PRACE WSPÓŁWYDANE (3.1.6) [2.1.9]

Prace współwydane pod wspólnym tytułem

W opisie prac współwydanych pod tytułem wspólnym tytuł ten traktuje się jako właściwy i podaje w podpolu \$a.

Występujące na stronie tytułowej tytuły poszczególnych prac (i nazwy ich autorów, jeżeli są różni) podaje się w polu 505 (w strefie uwag).

Sporządza się hasła dodatkowe w odpowiednim z pól 700-740 zawierające:

- nazwy autorów i/lub tytuły poszczególnych prac, jeżeli jest ich nie więcej niż trzy,
- nazwy autorów, jeżeli prac jest więcej niż trzy, ale są one autorstwa dwu lub trzech osób.

- 245 00 \$a Jawa i mrzonka / \$c Antoni Słonimski.
 505 0@ \$a Spowiedź emigranta ; Jak to było naprawdę.
 700 12 \$a Słonimski, Antoni \$d (1895-1976). \$t Spowiedź emigranta
 700 12 \$a Słonimski, Antoni \$d (1895-1976). \$t Jak to było naprawdę
- 245 00 \$a Socjologiczne problemy pracy w hutnictwie.
 505 0@ \$a Innowacja w zakresie czasu pracy w hutnictwie : społeczne konsekwencje czterobrygadowego systemu pracy / Franciszek Adamski. Mistrz hutniczy : studium z zakresu socjologii organizacji pracy / Jerzy Sikorski.
 700 12 \$a Adamski, Franciszek. \$t Innowacja w zakresie czasu pracy w hutnictwie
 700 12 \$a Sikorski, Jerzy. \$t Mistrz hutniczy

Prace współwydane bez wspólnego tytułu

W opisie prac współwydanych bez wspólnego tytułu podpola zawierają:

\$a - Tytuł

Przejmuje się tytuł pierwszej pracy.

- 245 00 \$a Henry Esmond : \$b a novel / \$c by Thackeray.
 Bleak House : a novel / by Dickens.
- 245 00 \$a Trudny życiorys ; \$b Powódź i śmierć : poematy / \$c Marian Czuchnowski.
- 245 00 \$a Topiki ; \$b O dowodach sofistycznych / \$c Arystoteles ; przeł., wstępem i komentarzem opatrzył Kazimierz Leśniak.
- 245 00 \$a Proces, [wyd. 5] ; \$b Wyrok, [wyd. 3] / \$c Franz Kafka ;...

\$b - Ciąg dalszy tytułu

Przejmuje się:

- pierwszy dodatek do tytułu, poprzedzając go dwukropkiem,
- tytuły następujących prac wraz z odpowiadającymi tym tytułom dodatkami do nich, jeżeli po żadnym tytule ani dodatku do tytułu nie występuje oznaczenie odpowiedzialności. Dane dotyczące poszczegól-

nych prac tego samego autorstwa poprzedza się średnikiem, różnego autorstwa - kropką i dwoma odstępami; poszczególne dodatki do tytułu poprzedza się dwukropkiem.

245 04 \$a Die Mutter der Könige ; **\$b** Roman ; Die Verteidigung Granadas : Erzählung / **\$c** Kazimierz Brandys ; aus dem Poln. von Wanda Brońska-Pampuch.

245 00 \$a Dzień na plaży ; **\$b** Ryba : [powieści] / **\$c** Heere Heeresma ; przeł. z niem. Maria Kurecka.

\$c - Pozostałe elementy strefy tytułu i oznaczenia odpowiedzialności

Przejmuje się:

- pierwsze i następane oznaczenia odpowiedzialności odnoszące się do tytułów jednego autorstwa wymienionych w podpolach \$a oraz \$b,

- tytuły następných prac innego autorstwa wraz z odpowiadającymi tym tytułom dodatkami do nich i oznaczeniami odpowiedzialności.

Poszczególne pierwsze oznaczenia odpowiedzialności poprzedza się kreską ukośną, następane - średnikiem. Poszczególne dodatki do tytułu poprzedza się dwukropkiem. Dane dotyczące poszczególnych prac różnego autorstwa oddziela się kropką i dwoma odstępami.

245 00 \$a Łowcy wilków ; **\$b** Łowcy złota : [opowiadania] / **\$c** James Oliver Curwood ; przeł. Jerzy Marlicz. Łowcy przygód / Jerzy Marlicz.

245 00 \$a Wybrane zagadnienia z materiałoznawstwa / **\$c** Piotr J. Bukowski. Elementy podstaw jakości i niezawodności maszyn i mechanizmów / Włodzimierz Wieremiejczyk.

245 00 \$a Czego można oczekiwać od ekonomii ; **\$b** Systemy ekonomiczne, gospodarka rynkowa, gospodarka planowa / **\$c** Wiesław Samecki. Przed kolejną reformą / Antoni Gorazd.

245 00 \$a Tylko do twojej wiadomości / **\$c** Ian Fleming ; przekł. Maria Kwiecińska-Decker. Ostatnie dni Sycylińczyków / Ralph Bhumenthal ; przekł. Zofia Uhrynowska-Hanasz. Numer wysokiej klasy ; Portret tajniaka / Peter Cheyney ; przekł. Zofia Kierszys.

Sporządza się hasła dodatkowe w odpowiednim z pól 700-740 zawierające nazwy autorów i/lub tytuły drugiej i trzeciej pracy, jeżeli wszystkich prac jest nie więcej niż trzy.

JEDEN TOM KSIĄŻKI WIELOTOMOWEJ

Tom o tytule wyróżniającym (4.2.3) [3.4.1]

Jeżeli opisywany tom ma własny tytuł indywidualny, niezależny od tytułu całości książki wielotomowej, w polu 245 podaje się tytuł (\$a), dodatki do tytułu (\$b) i oznaczenia odpowiedzialności (\$c) właściwe dla danego tomu. Strefę tytułu i oznaczenia odpowiedzialności całości książki wielotomowej umieszcza się w polu 440 (przeznaczonym na dane w postaci do wyszukiwania) bądź w polu 490 (przeznaczonym na dane w postaci nie nadającej się do wyszukiwania) i w odpowiednim z pól 800-830 (jako hasło dodatkowe).

- 245 00 \$a Elektryczność i magnetyzm / \$c B. Jaworski, A. Dietław, L. Miłkowska ; [z ros. przeł. Andrzej Suski].
- 440 @0 \$a Kurs fizyki \$v t.2
- 245 00 \$a Kalendarz życia i twórczości Henryka Sienkiewicza / \$c oprac. Julian Krzyżanowski.
- 490 1e \$a Dzieła / Henryk Sienkiewicz ; \$v t.57
- 800 1e \$a Sienkiewicz, Henryk \$d (1846-1916). \$t Dzieła \$v t.57
- 245 00 \$a Królik i oceany / \$c Melchior Wańkowicz.
- 490 1e \$a W ślady Kolumba / Melchior Wańkowicz ; \$v [t.2]
- 800 1e \$a Wańkowicz, Melchior \$d (1892-1974). \$t W ślady Kolumba \$v [t.2]
- 245 00 \$a Układy światowe w płaszczyźnie zasad prawidłowej nauki polityki prawa / \$c Mściśław S. Modzelewski.
- 490 1e \$a Co to jest prawo? : próba ustalenia istoty i rozwoju prawa i państwa z pozycji socjologicznych / Mściśław S. Modzelewski ; \$v wol.2
- 800 1e \$a Modzelewski, Mściśław S. \$t Co to jest prawo? \$v wol.2

Tom bez tytułu lub o tytule nie wyróżniającym (4.2.3) [3.4.1]

Jeżeli opisywany tom nie ma własnego tytułu lub ma tytuł zależny od tytułu całości książki wielotomowej, w polu 245 podaje się najpierw tytuł (\$a) i podtytuł (\$b) całości książki (w taki sam sposób jak w przypadku książki jednotomowej), a następnie wypełnia się podpole:

\$n - Numer części

Przejmuję się oznaczenie opisywanego tomu. Numer podaje się cyframi arabskimi, towarzyszące mu określenie skraca się wg PN-N-01158:1985. Oznaczenie tomu poprzedza się kropką. Podpole \$n powtarza się, jeżeli książka ma budowę hierarchiczną.

- 245 00 \$a Technologia wyprawy skór. \$n Cz.2, \$p Wykończanie / \$c Wiktor Lasek, Tadeusz Persz.
- 245 00 \$a Młode lwy : \$b [powieść]. \$n T.1 / \$c Irwin Shaw ; przeł. Tadeusz Jan Dehnel.
- 245 00 \$a Co to jest prawo? : \$b próba ustalenia istoty i rozwoju prawa i państwa z pozycji socjologicznych. \$n [Wol. 1] / \$c Mściśław S.Modzelewski.
- 245 00 \$a Ludność cywilna w powstaniu warszawskim. \$n 1, \$p Pamiętniki, relacje, zeznania. \$n Cz. 2 / \$c wybr. i oprac. Marian Marek Drozdowski, Maria Maniakówna, Tomasz Strzembosz.

\$p - Nazwa części

Przejmuję się tytuł opisywanego tomu.

Podpole \$p powtarza się, jeżeli książka ma budowę hierarchiczną.

Tytuł tomu poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po oznaczeniu tomu zawartym w podpolu \$n lub kropką, jeżeli brak oznaczenia tomu.

- 245 00 \$a Vox Latina : \$b podręcznik do nauki języka łacińskiego dla kl. 1 liceum ogólnokształcącego. \$n Cz. 1, \$p Teksty / \$c Wiktor Steffen, Jan Horowski.

- 245 00 \$a** Vox Latina : **\$b** podręcznik do nauki języka łacińskiego dla kl. 1 liceum ogólnokształcącego. **\$n** Cz. 2, **\$p** Słownik, gramatyka, ćwiczenia, komentarz / **\$c** Wiktor Steffen, Jan Horowski.

\$c - Pozostałe elementy strefy tytułu i oznaczenia odpowiedzialności

Przejmuje się oznaczenie odpowiedzialności odnoszące się do opisywanego tomu.

Jeżeli istnieje różnica w hasłach głównych opisu całości książki wielotomowej i tomu opisywanego w rekordzie, strefę tytułu i oznaczenia odpowiedzialności całości książki umieszcza się w polu 440 (przeznaczonym na dane w postaci do wyszukiwania), bądź w polu 490 (przeznaczonym na dane w postaci nie nadającej się do wyszukiwania) i w odpowiednim z pól 800-830 (jako hasło dodatkowe).

- 100 1@ \$a** Kołacki, Adam.
245 00 \$a Ekonomia i organizacja przedsiębiorstw. **\$n** Cz. 1 / **\$c** Adam Kołacki, Jadwiga Ulanowska.
- 100 1@ \$a** Pietraszewski, Marcin.
245 00 \$a Ekonomia i organizacja przedsiębiorstw. **\$n** Cz. 2 / **\$c** Marcin Pietraszewski.
- 490 1@ \$a** Ekonomia i organizacja przedsiębiorstw / Adam Kołacki ; **\$v** cz. 2
800 1@ \$a Kołacki, Adam. **\$t** Ekonomia i organizacja przedsiębiorstw **\$v** cz. 2

KSIAŻKA WIELOTOMOWA (4.2.1) [3.2]

Książka wielotomowa może być przedmiotem opisu przede wszystkim wtedy gdy jest skompletowana w całości. Podaje się wspólne dla wszystkich tomów: tytuł właściwy (\$a), ewentualnie tytuł równoległy, dodatki do tytułu (\$b) i oznaczenia odpowiedzialności (\$c). W podpolu \$n podaje się oznaczenie pierwszego i ostatniego tomu książki.

Indywidualne tytuły i inne cechy poszczególnych tomów można podać w razie potrzeby w polu 505.

- 245 00 \$a** Encyklopedia powszechna PWN. **\$n** 1-4.
250 @@ \$a Wyd. 3.

245 00 \$a Słownik języka polskiego. **\$n** T.1-11 / **\$c** red. nac.
Witold Doroszewski.

Tę metodę opisu można stosować, katalogując zwłaszcza wydawnictwa encyklopedyczne, słowniki, ale także inne wydawnictwa, pod warunkiem, że poszczególne tomy nie mają wielu cech indywidualnych uwzględnianych w polu 245 ani nie wymagają odrębnych haseł przedmiotowych.

Dla takich książek dopuszcza się sporządzanie opisu na jednym poziomie, nawet jeżeli książka nie jest jeszcze skompletowana w całości. Podstawę opisu stanowi wówczas tylko pierwszy tom wydawnictwa. Informacje o poszczególnych tomach podaje się w miarę ich otrzymywania w rekordzie zasobu lub w rekordzie egzemplarza. Po skompletowaniu całości książki uzupełnia się rekord bibliograficzny.

245 00 \$a Nowa encyklopedia powszechna PWN. **\$n** T. 1-.
260 00 \$a Warszawa : **\$b** Wydaw. Nauk. PWN, **\$c** 1995-
300 00 \$a wol. / **\$c** 30 cm.

246 Wariant tytułu (P) Wskaźniki

Pierwszy - sporządzanie uwagi

0	sporządza się uwagę
2	nie sporządza się uwagi

Drugi - rodzaj tytułu

@	bez określenia rodzaju wariantu tytułu
0	odmienna forma tytułu właściwego, dodatek do tytułu
1	tytuł równoległy
3	inny tytuł
4	tytuł okładowy
5	tytuł z dodatkowej strony tytułowej
6	tytuł nagłówekowy
8	tytuł grzbietowy

Kody podpól

\$a	Tytuł (NP)
\$b	Ciąg dalszy tytułu (NP)
\$i	Tekst wyświetlany na ekranie monitora (NP)

Zawartość pola

Pole 246 zawiera odmiany tytułu właściwego, przede wszystkim występujące w opisywanej książce, ale także pochodzące spoza tej książki.

Pola 246 używa się tylko wtedy gdy wariant tytułu wyraźnie różni się od tytułu podanego w podpolu 245 \$a bądź gdy jest potrzebny do identyfikacji książki lub wyszukiwania jej opisu.

Przejmując tytuł, pomija się początkowy rodzajnik, jeżeli nie musi on być brany pod uwagę przy szeregowaniu (np.: "Los Angeles...", ale: "Vie des fourmis", a nie: "La vie des fourmis").

Pole 246 umożliwia wyszukiwanie przez tytuł w nim zawarty. Ponadto służy do automatycznego sporządzania odpowiedniej uwagi; wartość drugiego wskaźnika

określa formę generowanego wyrażenia wprowadzającego podany w uwadze tytuł.

W przypadku występowania w rekordzie dwóch lub więcej pól 246 porządkuje się je następująco:

- pola 246 z drugim wskaźnikiem o wartości 0,
- pola 246 w kolejności, w jakiej mają być podane uwagi.

Znaki umowne

Podpole \$b poprzedza się dwukropkiem z odstępami po obu jego stronach.

Na końcu pola 246 nie stawia się kropki.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - sporządzanie uwagi

0 - Sporządza się uwagę

Wartość 0 oznacza, że z pola 246 generuje się uwagę.

245 00 \$a Urządzenia piorunochronne w rolnictwie

246 04 \$a Instalacje piorunochronne

UWAGA: Tyt. okł.: Instalacje piorunochronne

2 - Nie sporządza się uwagi

Wartość 2 oznacza, że nie generuje się uwagi z pola 246.

245 00 \$a Dynamika typologiczna [i.e. topologiczna]

246 20 \$a Dynamika topologiczna

245 00 \$a ISBD(S) : **\$b** International Standard Bibliographic Description for Serials

246 20 \$a International Standard Bibliographic Description for Serials

Drugi wskaźnik - rodzaj tytułu

@ - Bez określenia rodzaju wariantu tytułu

Wartość @ oznacza, że nie używa się wskaźnika określającego rodzaj wariantu tytułu. Jeżeli potrzebna jest dodatkowa informacja dotycząca tytułu, podaje się ją w podpolu \$i.

245 00 \$a X-lecie pracy Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin

246 2@ \$a Dziesięciolecie pracy Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin

245 00 \$a Vademecum des Reiseleiters : **\$b** Fremdsprachentexte

246 0@ \$i Nadtyt.: **\$a** Branżowa znajomość języków obcych
 UWAGA: Nadtyt.: Branżowa znajomość języków obcych.

Ten wskaźnik @ ma także zastosowanie, jeżeli pole 246 zawiera tytuł oryginału. Umieszcza się go w polu 246, jeżeli nie ma potrzeby sporządzania dla tytułu oryginału (nazwy autora i tytułu oryginału) rekordu w kartotece haseł wzorcowych (np. w przypadku dzieł nie należących do literatury pięknej).

Jeżeli taka potrzeba występuje, tytuł oryginału podaje się w polu 240 lub w odpowiednim z pól 700-740.

245 00 \$a Dzieje książki / **\$c** Svend Dahl

246 2@ \$i Tyt. oryg.: **\$a** Bogens historie

0 - Odmierna forma tytułu właściwego, dodatek do tytułu

Wartość 0 oznacza, że pole 246 zawiera tytuł, który powinien być czynnikiem wyszukiwania, ale dla którego nie trzeba generować uwagi z tego pola; najczęściej jest to:

- tytuł oboczny (przejęty z podpola 245 \$a),
- dalsza część tytułu właściwego (przejęta z podpola 245 \$a),
- tytuł właściwy poprawiony (jeżeli podany w polu 245 zawiera błędy),
- tytuł rozwinięty (jeżeli podany w polu 245 zawiera skrót),
- dodatek do tytułu, który może być podstawą wyszukiwania.

245 00 \$a Joachima Lelewela bibliograficznych ksiąg dwoje

246 20 \$a Bibliograficznych ksiąg dwoje

- 245 00 \$a KOR / \$c oprac. na podstawie książki Jana Józefa Lipskiego.
- 246 20 \$a Komitet Obrony Robotników
- 245 00 \$a Decyzja : \$b dokumenty Katynia
- 246 20 \$a Dokumenty Katynia

1 - Tytuł równoległy

Wartość 1 oznacza, że pole 246 zawiera tytuł równoległy.

- 245 00 \$a Slovar' sokaščenij po informatike = \$b Słownik skrótów w dziedzinie informacji naukowej
- 246 21 \$a Słownik skrótów w dziedzinie informacji naukowej

3 - Inny tytuł

Wartość 3 oznacza, że pole 246 zawiera tytuł przejęty z opisywanej książki, którego rodzaju nie można określić pozostałymi wartościami drugiego wskaźnika, i dla którego nie używa się podpole \$i w celu podania dodatkowej informacji. Ten wskaźnik powoduje wystąpienie w uwadze określenia: „Inny tyt.:”.

4 - Tytuł okładkowy

Wartość 4 oznacza, że pole 246 zawiera tytuł przejęty z oryginalnej okładki pochodzącej od wydawcy książki. Ta wartość ma zastosowanie tylko wtedy gdy okładka nie stanowi substytutu głównej strony tytułowej. Ten wskaźnik powoduje wystąpienie w uwadze określenia: „Tyt. okł.:”.

- 245 00 \$a Krótka historia Szpitala Bersonów i Baumanów (1933-1943) / \$c Adina Bładyszwałger.
- 246 04 \$a Szpital w getcie
- UWAGA: Tyt. okł.: Szpital w getcie.

5 - Tytuł z dodatkowej strony tytułowej

Wartość 5 oznacza, że pole 246 zawiera tytuł występujący na innej stronie tytułowej niż przyjęta jako główna strona tytułowa. Ten wskaźnik powoduje wystąpienie w uwadze określenia: „Dod. s. tyt.:”.

245 00 \$a Literatura przemilczana : **\$b** wybór prozy, poezji, publicystyki, esejów i pamiętników objętych zapisem cenzury PRL. **\$n** Cz. 1, **\$p** (1914-1945).

246 13 \$a Wstań Polsko moja : **\$b** wybór literatury skazanej na nieistnienie

UWAGA: Dod. s. tyt.: Wstań Polsko moja : wybór literatury skazanej na nieistnienie.

6 - Tytuł nagłówkowy

Wartość 6 oznacza, że pole 246 zawiera tytuł podany u góry na pierwszej stronie tekstu. Ten wskaźnik powoduje wystąpienie w uwadze określenia: „Tyt. nagł.:”.

245 00 \$a Nie bez końca...: **\$b** (memoriał dla władz PRL [Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej], styczeń 1987) / **\$c** Jerzy Surdykowski.

246 06 \$a O konieczności radykalnego poszerzenia porozumienia narodowego

UWAGA: Tyt. nagł.: O konieczności radykalnego poszerzenia porozumienia narodowego.

8 - Tytuł grzbietowy

Wartość 8 oznacza, że pole 246 zawiera tytuł przejęty z grzbietu oryginalnej okładki pochodzącej od wydawcy książki. Ten wskaźnik powoduje wystąpienie w uwadze określenia: „Tyt. grzbietowy:”.

Podpole

\$a - Tytuł

Przejmuje się tytuł odmienny od podanego w polu 245.

\$b - Ciąg dalszy tytułu

Przejmuje się dodatek do tytułu umieszczonego w podpolu \$a.

Dodatek do tytułu poprzedza się dwukropkiem.

\$i - Tekst wyświetlany na ekranie monitora

Podpole \$i zawiera tekst dodany przez osobę katalogującą, jeżeli żadne określenie związane ze wskaźnikami 2-8 nie ma zastosowania. Jeżeli to podpole występuje, drugi wskaźnik przyjmuje wartość @. Podpole \$i występuje na początku pola, poprzedzając podpole \$a.

245 00 \$a Rewolucja książki / \$c Robert Escarpit
246 2e \$i Tyt. oryg.: \$a La révolution du livre

250 Strefa wydania (NP) (3.2) [2.2]Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

@

Drugi - nie używany

@

Kody podpól

\$a	Oznaczenie wydania (NP)
\$b	Ciąg dalszy strefy wydania (NP)

Zawartość pola

Pole 250 zawiera informacje dotyczące danego wydania dzieła: oznaczenie wydania, oznaczenie odpowiedzialności dotyczące wydania, dodatkowe oznaczenie wydania. Informacje te przejmuje się z opisywanej książki, zachowując następującą kolejność źródeł: główna strona tytułowa, inne preliminaria, okładka, metryka książki. Informacje przejęte z innych źródeł ujmuje się w nawiasy kwadratowe.

Znaki umowne (2.2.1) [2.2.1.2]

Podpole \$b poprzedza się kreską ukośną.

Pole 250 kończy się kropką.

Przy kresce ukośnej (/) i średniku (;) zostawia się odstęp po obu stronach znaku. W przypadku kropki i przecinka odstęp stosuje się tylko po znaku. Nawiasy kwadratowe traktuje się jak jeden znak i stosuje odstęp przed pierwszym i po drugim nawiasie.

Wskaźniki

Nie używane.

Podpola**\$a - Oznaczenie wydania (3.2.1-3.2.3) [2.2.2-2.2.4]**

Przejmuje się wyrażenie zawierające przeważnie numer wydania i określenie słowne.

Numer wydania podaje się cyframi arabskimi, towarzyszące mu określenie skraca się wg PN-N-01158:1985.

Nie uwzględnia się informacji o pierwszym wydaniu, z wyjątkiem przypadków gdy charakteryzuje ona bliżej to wydanie.

Jeżeli po oznaczeniu wydania nie występuje dotyczące go oznaczenie odpowiedzialności, do podpola \$a przejmuje się także dodatkowe oznaczenie wydania, czyli oznaczenie wydania podane po pierwszym jego oznaczeniu oraz oznaczenie dodruku. Informacje te podaje się w taki sam sposób, jak oznaczenie wydania, poprzedzając je przecinkiem.

250 @@ \$a Wyd. 2 popr.

250 @@ \$a [Wyd. 2].

oznaczenie wydania pochodzi spoza podstawowych źródeł informacji

250 @@ \$a Wyd. 1 powojenne.

250 @@ \$a Wyd. 1 według stanu prawnego na dzień 1 sierpnia 1990 r.

oznaczenie pierwszego wydania przejęte tylko ze względu na zawarte w tym oznaczeniu dodatkowe informacje o wydaniu

250 @@ \$a 2nd ed.

250 @@ \$a New ed. rev. and enl.

250 @@ \$a 3e éd. rev. et augm.

250 @@ \$a Wyd. 4 uzup. aneksem.

250 @@ \$a Wyd. 4, dodr. 2.
oznaczenie wydania i oznaczenie dodruku w obrębie tego wydania

250 @@ \$a Wyd. 2 przejrz., popr. i uzup., nakł. 2.

250 @@ \$a Wyd. 1, seria 2.

\$b - Ciąg dalszy strefy wydania (3.2.2 - 3.2.3) [2.2.3 - 2.2.4]

Przejmuje się:

- pierwsze oznaczenie odpowiedzialności dotyczące wydania, czyli informacje o współtwórcach i instytucjach sprawczych odnoszące się do danego wydania, jeżeli informacje te są w książce wyraźnie powiązane z oznaczeniem wydania; w przypadku wątpliwości, czy dotyczą tylko danego wydania, podaje się je w polu 245; oznaczenie to podaje się w taki sam sposób, jak oznaczenie odpowiedzialności w podpolu 245\$c i poprzedza kreską ukośną,
- następne oznaczenie odpowiedzialności dotyczące wydania podawane jak wyżej, poprzedzając to oznaczenie średnikiem,
- dodatkowe oznaczenie wydania występujące po oznaczeniu odpowiedzialności dotyczącym wydania; dodatkowe oznaczenie wydania poprzedza się przecinkiem.

250 @@ \$a Wyd. 6 / **\$b** oprac. Stanisław Pigoń.

250 @@ \$a [Wyd. 7] / **\$b** il. Monika Morysińska.

250 @@ \$a Wyd. 3 popr. i uzup. / **\$b** posłowie: Wilhelm Szewczyk.

250 @@ \$a Wyd. 3 / **\$b** z dodatkiem olimpijskim pióra Tadeusza Olszańskiego.

250 @@ \$a Rev. ed. / **\$b** with revisions, an introd. and a chapter on writing by E. B. White, 2nd ed. / with the assistance of Eleanor Gould Packard.

260 Strefa adresu wydawniczego (NP) (3.4) [2.4]Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

@

Drugi - nie używany

@

Kody podpól

\$a	Miejsce wydania (P)
\$b	Nazwa wydawcy (P)
\$c	Data wydania (P)
\$e	Miejsce druku (NP)
\$f	Nazwa drukarni (NP)
\$g	Data druku (NP)

Zawartość pola

Pole 260 zawiera informacje dotyczące opublikowania, druku i dystrybucji książki. Informacje te przejmują się z opisywanej książki, zachowując następującą kolejność źródeł: główna strona tytułowa, inne preliminaria, okładka, metryka książki. Informacje przejęte z innych źródeł ujmują się w nawiasy kwadratowe.

Znaki umowne

Drugie podpole \$a poprzedza się średnikiem.

Podpole \$b poprzedza się dwukropkiem.

Podpole \$c poprzedza się przecinkiem.

Podpole \$f poprzedza się dwukropkiem.

Podpole \$g poprzedza się przecinkiem, jeżeli to podpole występuje po podpolu \$e lub \$f.

Zawartość podpól \$e, \$f i \$g ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe.

Pole 260 kończy się kropką.

Przy dwukropku (:) i średniku (;) zostawia się odstęp po obu stronach znaku. W przypadku kropki i przecinka odstęp stosuje się tylko po znaku. Nawiasy okrągłe i kwadratowe traktuje się jak jeden znak i stosuje odstęp przed pierwszym i po drugim nawiasie.

Wskaźniki

Nie używane.

Podpoła

\$a - Miejsce wydania (3.4.1) [2.4.2]

Przejmuje się nazwę miejscowości będącej siedzibą wydawcy. Jeżeli brak w książce nazwy miejsca wydania, przejmuje się nazwę miejsca dystrybucji - miejscowości, z której książka była rozpowszechniana. Jeżeli i tej informacji brak, podaje się skrót [S.l.]. Jeżeli w książce wymieniono dwa miejsca wydania odnoszące się do jednego wydawcy, podpole powtarza się, poprzedzając je średnikiem. Jeżeli miejsc wydania jest więcej, przejmuje się nazwę wyróżnioną typograficznie jako najważniejszą, a w braku wyróżnień - pierwszą.

Nazwę miejsca wydania podaje się w mianowniku. Nazwę niepełną, mało znaną lub wyszłą z użycia można uzupełnić nazwą kraju, obecną nazwą itp.

260 @@ \$a Warszawa : \$b Państw. Inst. Wydaw., \$c 1990.

jedno miejsce wydania i jeden wydawca

260 @@ \$a Paris ; \$a Warszawa : \$b Spotkania, \$c 1990.

dwa miejsca wydania, jeden wydawca

260 @@ \$a Warszawa : \$b Państw. Wydaw. Naukowe ; \$a Skopje : \$b Makedonska Kniga, \$c 1990.

dwa miejsca wydania, dwóch wydawców

260 @@ **\$a** Stalinogród [Katowice] : **\$b** Państw. Wydaw.
Techniczne, **\$c** 1953.

\$b - Nazwa wydawcy (3.4.2) [2.4.3]

Przejmuję się nazwę ciała zbiorowego lub osoby organizującej proces wydawniczo-produkcyjny książki. Jeżeli brak w książce nazwy wydawcy, przejmuję się nazwę dystrybutora - ciała zbiorowego lub osoby uprawnionej do rozpowszechniania książki. Jeżeli i tej informacji brak, podaje się skrót [s.n.]. Jeżeli w książce wymieniono dwóch wydawców, podpole powtarza się, poprzedzając je dwukropkiem. W przypadku różnych miejsc wydania każde podpole **\$b** poprzedza się podpolem **\$a**. Jeżeli wydawców jest więcej, przejmuję się nazwę wyróżnioną typograficznie jako najważniejszą, a w braku wyróżnień - pierwszą.

Nazwę wydawcy podaje się w mianowniku, pomijając zbędne wyrażenia i skracając poszczególne wyrazy wg PN-N-01158:1985 oraz PN-N-01178:1968.

Nazwę wydawcy poprzedza się dwukropkiem.

260 @@ **\$a** Warszawa : **\$b** Czytelnik : **\$b** W. Pogonowski,
\$c 1990.

260 @@ **\$a** Opole : **\$b** Instytut Śląski ; **\$a** Katowice : **\$b** Śląsk,
\$c 1975.

260 @@ **\$a** Kraków : **\$b** Skł. gł. S. A. Krzyżanowski ;
\$a Warszawa : **\$b** Skł. gł. B. Wende i Sp., **\$c** 1913.

\$c - Data wydania (3.4.3) [2.4.4]

Przejmuję się rok zakończenia procesu wydawniczo-produkcyjnego opisywanego wydania książki lub dodruku w jego obrębie.

Jeżeli w książce brak roku wydania, podaje się z odpowiednim wyjaśnieniem jedną z dat wybraną w następującej kolejności: rok dystrybucji, rok copyright, rok druku, rok wydania przybliżony lub przypuszczalny.

W opisie całości książki wielotomowej podaje się daty wydania najwcześniejszej i najpóźniejszej wydanej tomu. Jeżeli książka nie została skompletowana w całości, pomija się końcową datę do czasu otrzymania ostatniego tomu.

Datę wydania podaje się cyframi arabskimi.

Datę wydania poprzedza się przecinkiem.

260 @@ **\$a** Warszawa : **\$b** Arkady, **\$c** 1980.

260 @@ **\$a** [Wrocław] : **\$b** Agencja Wydaw. Solidarności
Walczącej, **\$c** [ca 1982].

*nazwa miejsca wydania pochodzi spoza podstawowych źródeł
informacji, rok wydania przybliżony*

260 @@ **\$a** Lublin : **\$b** Komitet Wystawy Higieny, **\$c** dr. 1945.
rok druku w miejscu daty wydania

260 @@ **\$a** Warszawa : **\$b** Państw. Wydawn. Nauk., **\$c** 1958-
1969.

260 @@ **\$a** Warszawa : **\$b** Wydaw. Nauk. PWN, **\$c** 1995-

\$e - Miejsce druku (3.4.4) [2.4.5]

Jeżeli nie jest znane miejsce wydania ani dystrybucji, przejmuje się nazwę miejsca druku - nazwę miejscowości, w której książkę wydrukowano. Nazwę tę podaje się w taki sam sposób, jak nazwę miejsca wydania w podpolu \$a.

Jeżeli zachodzi potrzeba uwzględnienia nazwy drukarni (w podpolu \$f), podaje się również nazwę miejsca druku.

Nazwę miejsca druku w podpolu \$e ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z nazwą drukarni i datą druku zawartymi w podpolach \$f i \$g.

260 @@ **\$a** Warszawa : **\$b** [s.n.], **\$c** 1990 **\$e** (Kraków : **\$f** Druk.
Wydaw. im. W. L. Anczyca).

miejsce druku i nazwa drukarni wobec braku nazwy wydawcy

260 @@ **\$a** [S.l. : **\$b** s.n.], **\$c** 1949 **\$e** (Kraków : **\$f** Druk.
Udziałowa).

*brak miejsca wydania i wydawcy, podano miejsce druku i nazwę
drukarni*

\$f - Nazwa drukarni (3.4.5) [2.4.6]

Jeżeli nie jest znany wydawca ani dystrybutor, przejmuje się nazwę zakładu poligraficznego, w którym książkę wydrukowano. Nazwę tę podaje się w taki sam sposób, jak nazwę wydawcy w podpolu \$b. Z zasady wypełnia się wówczas również podpole \$e.

Nazwę drukarni w podpolu \$f ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z nazwą miejsca druku i datą druku zawartymi w podpolach \$e i \$g i poprzedza dwukropkiem.

260 @@ \$a [S.l. : \$b s.n.], \$c [1947?] \$e (Poznań : \$f Druk. Wydawnicza).

260 @@ \$a Wrocław : \$b [s.n.], \$c 1979 \$e (Wrocław : \$f Wrocł. Zakł. Graficzne).

\$g - Data druku (3.4.6) [2.4.7]

Przejmuje się rok zakończenia druku książki, jeżeli jest potrzebny jako uzupełnienie daty wydania podanej w podpolu \$c.

Jeżeli rok druku podano w podpolu \$c zamiast brakującej daty wydania, nie powtarza się tego roku w podpolu \$g.

Datę druku w podpolu \$g ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z nazwą miejsca druku i nazwą drukarni zawartymi w podpolach \$e i \$f i poprzedza przecinkiem, jeżeli następuje po nazwie miejsca druku lub nazwie drukarni.

260 @@ \$a Warszawa : \$b Centr. Zw. Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego, \$c 1975 \$g (dr. 1980).

300

300 Strefa opisu fizycznego (NP) (3.5) [2.5]

Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

@

Drugi - nie używany

@

Kody podpól

\$a	Określenie formy książki i/lub objętość (NP)
\$b	Oznaczenie ilustracji (NP)
\$c	Format (NP)
\$e	Oznaczenie dokumentu towarzyszącego (NP)

Zawartość pola

Pole 300 zawiera informacje o cechach fizycznych książki.

Podstawę opisu fizycznego stanowi cała książka.

Znaki umowne

Podpole \$b poprzedza się dwukropkiem.

Podpole \$c poprzedza się średnikiem.

Podpole \$e poprzedza się znakiem dodawania.

Pole 300 kończy się kropką.

Przy dwukropku (:), średniku (;) i znaku dodawania (+) zostawia się odstęp po obu stronach znaku. W przypadku kropki i przecinka odstęp stosuje się tylko po

znaku. Nawiasy kwadratowe i okrągłe traktuje się jak jeden znak i stosuje odstęp przed pierwszym i po drugim nawiasie.

Wskaźniki

Nie używane.

Podpola

§a - Określenie formy książki i/lub objętość (3.5.1) [2.5.2]

Podaje się liczbę numerowanych stronic, kart lub łamów cyframi użytymi w książce. Po liczbie podaje się odpowiednio skrót "s." bądź "k." lub wyraz "łamy". Jeżeli w książce występują dwa lub trzy ciągi stronic (kart, łamów), podaje się dla kolejnych ciągów numery ostatnich stronic (kart, łamów) oddzielone przecinkami. Przy większej liczbie ciągów podaje się sumaryczną liczbę stronic (kart), dodając określenie "pag. varia".

Podaje się po przecinku liczbę tablic, tj. stronic lub kart zajętych przez materiały ilustracyjne, a nie wliczonych w ciąg stronic zajętych wyłącznie lub głównie przez tekst. Dodaje się odpowiednio skrót "s." (jeżeli ilustracje są po obu stronach karty) lub "k." (jeżeli ilustracje są po jednej stronie karty) oraz określenie rodzaju ilustracji: faks., fot., mapy, nuty, pl., portr., rys., wyk.; dla innych rodzajów materiałów podaje się skrót "tabl.". Jeżeli tablice nie są w książce numerowane, liczbę ich ujmuje się w nawiasy kwadratowe.

W opisie całości książki wielotomowej podaje się w zasadzie tylko liczbę woluminów; można dodać liczbę stronic (np. jeżeli tomy mają paginację ciągłą).

Jeżeli książka nie została skompletowana w całości, podaje się tylko skrót „wol.” poprzedzony odstępem. Po otrzymaniu wszystkich woluminów wpisuje się ich liczbę.

Dla książki w innej postaci niż kodeks podaje się odpowiednie określenie formy (skoroszyt, teka, zwój itp.). Autorów i tytuły zeszytów zawartych w tece można w zależności od potrzeb wymienić w polu 505 i wypełnić dla nich odpowiednie z pól 700-740.

300 @@ \$a 149 s. ; \$c 23 cm.

300 @@ \$a XI, 404 s. : \$b il. ; \$c 24 cm.

300 @@ \$a 144 s., 8 s. tabl. : \$b il. ; \$c 21 cm.

300 @@ \$a 4 wol. ; \$c 24 cm.

300 @@ \$a 11 t. ; \$c 25 cm.

300 @@ \$a wol. ; \$a 29 cm.

300 @@ \$a Teka (12 k. tabl. złoż.) ; \$c 15 cm.

300 @@ \$a S. 189-224 ; \$c 25 cm.

\$b - Oznaczenie ilustracji (3.5.2) [2.5.3]

Wymienia się rodzaje ilustracji występujących na stronicach (kartach) zawierających tekst, używając określeń lub skrótów określeń: faks., fot., mapy, nuty, pl., portr., rys., wykr. Dla innych rodzajów ilustracji używa się skrótu "il."

Oznaczenie ilustracji poprzedza się dwukropkiem.

300 @@ \$a 104 s. : \$b il. ; \$c 20 cm.

300 @@ \$a 794 s. : \$b il., mapy ; \$c 25 cm.

\$c - Format (3.5.3) [2.5.4]

Podaje się wysokość grzbietu w centymetrach, zaokrąglając w górę do pełnego centymetra. Podaje się także szerokość książki (po znaku mnożenia), jeżeli rozmiary książki są nietypowe.

Format poprzedza się średnikiem.

300 @@ \$a 149 s. ; \$c 23 cm.

300 @@ \$a 271 s. : \$b il. ; \$c 10x27 cm.

\$e - Oznaczenie dokumentu towarzyszącego (3.5.4) [2.5.5]

Przejmuje się tytuł dokumentu towarzyszącego, tj. dokumentu wydanego w tym samym czasie co opisywana książka i przeznaczonego do użytkowania łącznie z nią. Jeżeli ten dokument nie ma tytułu, podaje się określenie charakteryzujące dokument i liczbę jednostek wydawniczych, jeżeli jest ich więcej niż jedna.

Oznaczenie dokumentu towarzyszącego poprzedza się znakiem dodawania.

300 @@ \$a XIII, 522 s. : \$b il. ; \$c 27 cm + \$e 2 płyty.

440, 490 Strefa serii i książki wielotomowej

Pola

440 Strefa serii i książki wielotomowej (P) - forma do wyszukiwania

490 Strefa serii i książki wielotomowej (P) - forma nie do wyszukiwania

Zawartość pól 440 i 490

Pola 440 i 490 zawierają informacje o serii, do której należy opisywana książka. Informacje te podaje się w sposób ustalony dla opisu bibliograficznego wydawnictw ciągłych, zgodnie z PN-N-01152-2. W polach tych podaje się także informacje o innym niż seria wydawnictwie ciągłym w przypadku opisywania jego zeszytu pod indywidualnym tytułem tego zeszytu.

Pola 440 używa się, jeżeli tytuł serii przejęty z opisywanej książki jest identyczny z tytułem tej serii ustalonym w kartotece haseł wzorcowych.

Pole 490 ma zastosowanie, jeżeli tytuł serii przejęty z opisywanej książki wymaga jakichkolwiek zmian (np. uzupełnień, pominięć) w celu nadania mu formy ustalonej w kartotece haseł wzorcowych. Tytuł serii przejęty z kartoteki podaje się w polu 830 w celu zapewnienia dostępu do opisu poprzez ten tytuł.

Zespołu książek połączonych jednakową szatą graficzną, znakiem graficznym itp. (ale nie mającego wyrażonego słownie wiążącego ten zespół tytułu) nie traktuje się jako serii i nie używa się pola 440 ani 490. O przynależności książki do takiego zespołu można poinformować w polu 500, formułując odpowiednią uwagę; można również w razie potrzeby użyć pola 830 w celu zapewnienia dostępu do opisu poprzez tytuł nadany danemu zespołowi przez opisującego.

Dane dotyczące serii przejmują się z opisywanej książki, zachowując następującą kolejność źródeł: główna strona tytułowa, inne preliminaria, okładka, metryka oraz grzbiet książki. Dane przejęte z innych źródeł ujmuje się w nawiasy kwadratowe.

Pól 440 i 490 używa się również w przypadku opisywania jednego tomu książki wielotomowej pod jego własnym tytułem (podanym w polu 245). Pola te zawierają wówczas informacje o całości książki wielotomowej, przejęte z książki w postaci odpowiadającej strefie tytułu i oznaczenia odpowiedzialności.

Jeżeli opisywany tom książki wielotomowej jednocześnie wchodzi w skład serii lub jeżeli książka należy do więcej niż jednej serii, pole powtarza się.

Znaki umowne

Nawiasy okrągłe, w które ujmuje się w opisie bibliograficznym strefę serii, są generowane przez system - nie trzeba ich zaznaczać.

W polach 440 i 490 poszczególne elementy strefy serii identyfikowane są za pomocą znaków umownych stosowanych zgodnie z PN-N-01152-1:1982 oraz PN-N-01152-1/A1. Wyjątek stanowią ISSN (podpole \$x) oraz numeracja (podpole \$v) w polu 440. Ponieważ elementy te nie wchodzi do tytułu ujednoliczonego serii (obsługiwanego przez kartotekę haseł wzorcowych), w systemie VTLS pomija się poprzedzające je znaki umowne (odpowiednio przecinek i średnik).

440   **Strefa serii i książki wielotomowej (P) (3.6) [2.6] - forma do wyszukiwania**

Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

@

Drugi - znaki pomijane przy szeregowaniu

0   brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

1-9   liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Kody podpól

\$a	Tytuł (NP)
\$n	Numer części (P)
\$p	Nazwa części (P)
\$x	ISSN (NP)
\$v	Numeracja (NP)

Zawartość pola

Pola 440 używa się, jeżeli jego zawartość w tej samej formie jest wykorzystywana jako hasło dodatkowe. Jeżeli nie może służyć temu celowi, używa się pól 490 i 830.

W przypadku serii pole 440 ma zastosowanie, jeżeli jej tytuł przejęty z opisywanej książki jest identyczny z tytułem tej serii ustalonym w kartotece haseł wzorcowych. Jeżeli tytuł serii występujący w książce nie odpowiada tym wymaganiom, używa się pól 490 i 830.

Jeżeli podseria (publikowana w ramach serii głównej, której poszczególne pozycje są numerowane) ma tytuł wyróżniający (wystarczający do jej identyfikacji, niezależny od tytułu serii głównej), w polu 440 podaje się tylko dane dotyczące tej podserii; informacje o serii głównej umieszcza się w polu 500. Jeżeli podseria ma tytuł niewyróżniający, używa się pól 490 i 830; pole 440 nie ma w takich przypadkach zastosowania.

W opisie jednego tomu książki wielotomowej w polu 440 umieszcza się tytuł książki wielotomowej i oznaczenie opisywanego tomu. Jeżeli konieczne jest

podanie oznaczenia odpowiedzialności, używa się pola 490 i odpowiedniego z pól 800-830; pole 440 nie ma w takich przypadkach zastosowania.

Znaki umowne

Nawiasy okrągłe, w które ujmuje się strefę serii, są generowane przez system - nie trzeba ich zaznaczać.

Na końcu pola 440 nie stawia się kropki.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik

Nie używany.

Drugi wskaźnik - znaki pomijane przy szeregowaniu

0 - Brak znaków pomijanych przy szeregowaniu	] stosowanie jak w polu 245
1-9 - Liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu	

SERIA

Podpola

\$a - Tytuł (3.6) [2.6.2]

Przejmuje się tytuł serii (wyróżniający tytuł podserii) w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

440 @0 \$a Zdrowie dla Wszystkich

440 @0 \$a Biblioteka Problemów \$x 0137-5032 \$v t. 26

- 440 @0 \$a Z Dziejów Nauki i Techniki \$v t. 11
- 440 @0 \$a Oceanotechnika \$x 0208-8290 \$v nr 2
500 @@ \$a Ser. gł.: Studia i Materiały Oceanologiczne, ISSN 0208-421X ; nr 20.
- 440 @0 \$a Prace Instytutu Bibliograficznego \$x 0860-2921 \$v nr 6
- 440 @0 \$a Collection Africaine
- 440 @0 \$a Ökonomische Studien \$x 0473-7926 \$v Bd. 22
- 440 @4 \$a The Pediatric Clinics of North America \$x 0031-3955 \$v vol. 2 nr 4
- 440 @0 \$a Cracoviana. Ser. 2, Ludzie i Wydarzenia

\$v - Numeracja (3.6) [2.6.6, 2.6.11]

Przejmuję się numer opisywanej książki w obrębie serii (podserii, sekcji). Numer podaje się cyframi arabskimi, towarzyszące mu określenie skraca się wg PN-N-01158:1985.

- 440 @0 \$a Biblioteka Jakości \$v 4
- 440 @0 \$a Biblioteka Narodowa. Ser. 2 \$x 0406-0636 \$v nr 86

\$x - ISSN (3.6) [2.6.5, 2.6.10]

Podaje się ośmiocyfrowy numer z łącznikiem między znakiem czwartym i piątym. Pomija się skrót ISSN, jest on generowany przez system.

Jeżeli podpole \$a zawiera tytuł sekcji, podaje się jedynie ISSN sekcji. ISSN związany z tytułem wspólnym można podać w polu 500.

- 440 @0 \$a Archiwum Dziejów Oświaty \$x 0066-6831 \$v t. 10
- 440 @0 \$a Katalogi Zakładu Zbiorów Ikonograficznych Biblioteki Narodowej. Grafika \$x 0866-9880 \$v 1

KSIĄŻKA WIELOTOMOWA

Podpola

\$a - Tytuł

Podaje się jedynie tytuł całości książki wielotomowej.

- 245 00 \$a Mineralogia i petrografia / \$c Ewa Leszczyńska.
 440 @0 \$a Materiały do ćwiczeń z gleboznawstwa \$v cz. 1
 440 @0 \$a Skrypty Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego -
 Akademii Rolniczej w Warszawie

\$n - Numer części

Przejmuję się oznaczenie części książki wielotomowej, jeżeli ma ona budowę hierarchiczną. Numer podaje się cyframi arabskimi, towarzyszące mu określenie skraca się wg PN-N-01158:1985. Oznaczenie to poprzedza się kropką.

- 245 00 \$a Budownictwo ogólne / [aut. Antoni Gudaj et al. ; red. nauk. Elżbieta Gomulińska, Andrzej Machalski].
 440 @0 \$a Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych \$n T. 1 \$v cz. 3

\$p - Nazwa części

Przejmuję się tytuł części książki wielotomowej, jeżeli ma ona budowę hierarchiczną. Tytuł ten poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po numerze części, lub kropką, jeżeli numeru brak.

\$v - Numeracja

Przejmuję się oznaczenie opisywanego tomu w obrębie całości książki wielotomowej. Numer podaje się cyframi arabskimi, towarzyszące mu określenie skraca się wg PN-N-01158:1985.

- 245 00 \$a Elektryczność i magnetyzm / \$c B. Jaworski, A. Dietław, L. Miłkowska ; [z ros. przeł. Andrzej Suski].
 440 @0 \$a Kurs fizyki \$v t. 2

490   **Strefa serii i książki wielotomowej (P) (3.6) [2.6] - forma nie do wyszukiwania**

Wskaźniki

Pierwszy - strefa serii jako czynnik wyszukiwania

0 - seria nie jest czynnikiem wyszukiwania

1 - seria jest czynnikiem wyszukiwania w innej formie

Drugi - nie używany

@

Kody podpól

\$a	Tytuł (P)
\$x	ISSN (NP)
\$v	Numeracja (P)

Zawartość pola

Pola 490 używa się, jeżeli jego zawartość w tej formie nie może być wykorzystana jako hasło dodatkowe lub jeżeli nie sporządza się hasła dodatkowego.

W przypadku serii pole 490 ma zastosowanie, jeżeli jej tytuł przejęty z opisywanej książki nie jest identyczny z tytułem tej serii ustalonym w kartotece haseł wzorcowych. Jeżeli pożądane jest hasło dodatkowe zawierające tytuł serii, oprócz pola 490 wypełnia się pole 830.

W opisie jednego tomu książki wielotomowej w polu 490 umieszcza się informacje o całości książki wielotomowej właściwe dla strefy tytułu i oznaczenia odpowiedzialności oraz oznaczenie opisywanego tomu. Informacje te podane w formie właściwej dla hasła dodatkowego umieszcza się w odpowiednim z pól 800-830.

Znaki umowne

Nawiasy okrągłe, w które ujmuje się strefę serii, są generowane przez system - nie trzeba ich zaznaczać.

Następne podpole \$a poprzedza się kropką.

Podpole \$v poprzedza się średnikiem.

Podpole \$x poprzedza się przecinkiem.

Na końcu pola 490 nie stawia się kropki.

Przy kresce ukośnej (/), średniku (;), znaku równości (=) i dwukropku (:) zostawia się odstęp po obu stronach znaku. W przypadku kropki i przecinka zostawia się odstęp tylko po znaku. Nawiasy kwadratowe traktuje się jak jeden znak i stosuje odstęp przed pierwszym i po drugim nawiasie.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - strefa serii jako czynnik wyszukiwania

0 - Seria nie jest czynnikiem wyszukiwania

Wartość 0 oznacza, że nie ma potrzeby sporządzania hasła dodatkowego zawierającego tytuł serii.

490 0@ \$a Instrukcje i Wytyczne

1 - Seria jest czynnikiem wyszukiwania w innej formie

Wartość 1 oznacza, że forma informacji o serii lub książce wielotomowej w haśle dodatkowym różni się od formy występującej w polu 490. Przy wartości 1, by zapewnić hasło dodatkowe, wypełnia się odpowiednio z pól 800-830.

490 1@ \$a Prace Naukowe Instytutu Cybernetyki Technicznej Politechniki Wrocławskiej ; **\$v** 55. **\$a** Studia i Materiały, **\$x** 0324-9808 ; **\$v** nr 2

830 @0 \$a Prace Naukowe Instytutu Cybernetyki Technicznej Politechniki Wrocławskiej **\$v** 55

830 @0 \$a Prace Naukowe Instytutu Cybernetyki Technicznej
 Politechniki Wrocławskiej. **\$p** Studia i Materiały
\$x 0324-9808 **\$v** nr 2

strefa serii zawiera dane dotyczące serii głównej i podserii; dane o każdej z nich mogą stanowić odrębne hasła dodatkowe

Drugi wskaźnik

Nie używany.

SERIA

Podpola

\$a - Tytuł (3.6) [2.6.2-2.6.4, 2.6.7-2.6.9]

Podpole \$a zawiera tytuł serii; może zawierać również tytuł równoległy, dodatki do tytułu i oznaczenie odpowiedzialności. W tym podpolu umieszcza się także oznaczenie i/lub tytuł sekcji oraz podserii, jeżeli podseria ma tytuł niewyróżniający.

Tytuł równoległy przejmuję się w zależności od potrzeb biblioteki; poprzedza się go znakiem równości.

Wszystkie wyrazy tytułów serii (wspólnego, podserii, sekcji) - poza spójnikami i przyimkami - zaczyna się od wielkiej litery.

Dodatek do tytułu serii (podserii, sekcji) przejmuję się tylko wtedy gdy jest konieczny do wyjaśnienia tytułu. Dodatek do tytułu poprzedza się dwukropkiem.

Jeżeli tytuł wspólny (tytuł podserii, sekcji) stanowi nazwę rodzajową, przejmuję się nazwę instytucji sprawczej; nazwę tę poprzedza się kreską ukośną.

Oznaczenie i/lub tytuł podserii (sekcji) występujący bezpośrednio po tytule wspólnym (dodatku do tytułu, oznaczeniu odpowiedzialności) poprzedza się kropką. Jeżeli oznaczenie i/lub tytuł podserii występują po podpolu \$v (zawierającym numerację w obrębie serii głównej) lub podpolu \$x (zawierającym ISSN serii głównej), podpole \$a powtarza się.

490 1@ \$a Zeszyty Metodyczne / Główny Urząd Statystyczny
\$x 0208-9726

830 @0 \$a Zeszyty Metodyczne - Główny Urząd Statystyczny
\$x 0208-9726

490 1@ \$a La Nouvelle Médecine, \$x 0292-5303

830 @0 \$a La Nouvelle Médecine (Paris) \$x 0292-5303

490 1@ \$a Skrypty Uczelniane / Uniwersytet Jagielloński,
\$x 0239-6017 ; \$v nr 45

830 @0 \$a Skrypty Uczelniane - Uniwersytet Jagielloński
\$x 0239-6017 \$v nr 45

440 @0 \$a Biblioteka Pomocy Dydaktycznych do Nauczania
Obcokrajowców Języka i Kultury Polskiej
książka należy jednocześnie do dwóch serii

490 1@ \$a Dissertationes Mathematicae = Rozprawy
Matematyczne, \$x 0012-3862 ; \$v 269

830 @0 \$a Dissertationes Mathematicae \$x 0012-3862 \$v 269

\$v - Numeracja (3.6) [2.6.6, 2.6.11]

Przejmuję się numer opisywanej książki w obrębie serii (sekcji). Numer podaje się cyframi arabskimi, towarzyszące mu określenie skraca się wg PN-N-01158:1985. Podpole powtarza się, jeżeli przejmuję się numerację w obrębie serii głównej i podserii. Numerację poprzedza się średnikiem.

490 1@ \$a Prace Naukowe Politechniki Szczecińskiej; \$v nr 119.
\$a Prace Naukowe Instytutu Elektrotechniki
\$x 0208-7200; \$v nr 7

830 @0 \$a Prace Naukowe Politechniki Szczecińskiej \$v nr 119

830 @0 \$a Prace Naukowe Politechniki Szczecińskiej. Instytut
Elektrotechniki \$x 0208-7200 \$v nr 7

\$x - ISSN (3.6) [2.6.5, 2.6.10]

Podaje się ośmiocyfrowy numer z łącznikiem między znakiem czwartym i piątym. Pomija się skrót ISSN, jest on generowany przez system.

Jeżeli podaje się ISSN podserii (sekcji), pomija się ISSN związany z tytułem wspólnym (można ten ISSN podać w polu 500).

ISSN poprzedza się przecinkiem.

- 490 1@ \$a Rozprawy Habilitacyjne / Uniwersytet Jagielloński,
\$x 0239-782X ; \$v nr 234
- 830 @0 \$a Rozprawy Habilitacyjne - Uniwersytet Jagielloński
\$x 0239-782X \$v nr 234
- 490 1@ \$a Acta Universitatis Wratislaviensis ; \$v nr 1274.
\$a Historia, \$x 0524-4498 ; \$v 89
- 500 @@ \$a Ser. gł. ISSN 0239-6661.

KSIAŻKA WIELOTOMOWA (4.2.3) [3.4.1]

Podpola

\$a - Tytuł

Podaje się tytuł, dodatek(tki) do tytułu i oznaczenie(a) odpowiedzialności dotyczące całości książki wielotomowej. W tym podpolu umieszcza się również oznaczenie lub tytuł części książki wielotomowej, jeżeli ma ona budowę hierarchiczną.

Poszczególne dodatki do tytułu poprzedza się dwukropkiem. Pierwsze oznaczenie odpowiedzialności poprzedza się kreską ukośną, następne - średnikiem. Oznaczenie części książki wielotomowej poprzedza się kropką. Tytuł części książki poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po oznaczeniu części, lub kropką, jeżeli brak oznaczenia części.

- 490 1@ \$a Kronika rodu Pasquier / Georges Duhamel ; \$v 4
- 800 1@ \$a Duhamel, Georges \$d (1884-1966). \$t Kronika rodu Pasquier \$v 4
- 490 1@ \$a Prawo wekslowe i czekowe : komentarz / Artur Glasner, Arnold Thaler ; \$v 1
- 800 1@ \$a Glasner, Artur. \$t Prawo wekslowe i czekowe \$v 1
- 490 1@ \$a Pisma / Tadeusz Żeleński (Boy). Ser. 1 ; \$v t. 7
- 800 1@ \$a Żeleński, Tadeusz \$d (1874-1941). \$t Pisma.
\$n Ser. 1 \$v t. 7

\$v - Numeracja

Przyjmuje się oznaczenie opisywanego tomu w obrębie całości książki wielotomowej. Numer podaje się cyframi arabskimi, towarzyszące mu

określenie skraca się wg PN-N-01158:1985. Oznaczenie tomu poprzedza się średnikiem.

490 1@ \$a Nocny łowca / Robert Faulcon ; **\$v** t.6

800 1@ \$a Faulcon Robert. **\$t** Nocny łowca **\$v** t. 6

490 1@ \$a Zbiór zadań z mechaniki budowli : ustroje statystycznie wyznaczalne : praca zbiorowa Zespołu Mechaniki Budowli / pod red. Zbigniewa Budzianowskiego ; **\$v** cz. 5

830 @0 \$a Zbiór zadań z mechaniki budowli **\$v** cz. 5

5XX

5XX Strefa uwag (3.7) [2.7]

Pola

500	Uwaga ogólna
501	Uwaga dotycząca prac współwydanych
502	Uwaga dotycząca dysertacji
504	Uwaga dotycząca bibliografii załącznikowej
505	Uwaga dotycząca zawartości książki
520	Adnotacja wyjaśniająca lub analiza wskazująca
521	Uwaga dotycząca przeznaczenia czytelniczego
534	Uwaga dotycząca podstawy reprodukcji
536	Uwaga dotycząca finansowania książki
546	Uwaga dotycząca języka
550	Uwaga dotycząca instytucji sprawczej
586	Uwaga dotycząca nagrody

Zawartość pól 5XX

Pola 5XX zawierają strefę uwag. W strefie tej podaje się dodatkowe informacje uznane za ważne, jeżeli przepisy nie pozwalają włączyć ich do innych stref opisu lub dopuszczają przeniesienie do strefy uwag.

W polach uwag należy w zasadzie używać języka polskiego. Wyjątek stanowią:

- informacje przejmowane z opisywanej książki, które można podawać w języku i/lub alfabecie, w jakim w niej występują,
- dane bibliograficzne dokumentów cytowanych.

Poszczególne uwagi umieszcza się w odrębnych polach. W polu 500 podaje się uwagę ogólną. Dalsze pola 501-58X zawierają określone rodzaje uwag.

W formacie USMARC wyodrębniono rodzaje uwag inne niż przewidziane w ISBD(M), który wyróżnia grupy uwag dotyczących kolejnych stref opisu.

W polach 5XX dane występują w postaci niesformalizowanej, nie nadającej się do wyszukiwania. Jeżeli informacja podana w polach uwag ma być czynnikiem wyszukiwania, musi w rekordzie wystąpić powtórnie w formie kodu (np. oznaczenie języka tekstu książki w polu 008) lub słownej postaci sformalizowanej (np. nazwa instytucji sprawczej w polu 710).

Znaki umowne

Właściwą treść uwag oddziela się od wyrażień ją wprowadzających dwukropkiem i odstępem (:). Cytaty przejęte z opisywanej książki ujmuje się w cudzysłów.

Ponieważ w tej strefie opisu dane mogą pochodzić zarówno z opisywanej książki, jak i spoza niej, nie stosuje się nawiasów kwadratowych dla wyróżnienia danych zależnie od ich pochodzenia.

W opisach bibliograficznych dokumentów cytowanych stosuje się znaki umowne odpowiadające poszczególnym elementom opisu; kolejne strefy opisu oddziela się jednak tylko kropką.

500

500 Uwaga ogólna (P)

Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

@

Drugi - nie używany

@

Kodv podpól

\$a Uwaga ogólna (NP)

Zawartość pola

Pole 500 zawiera uwagę, której charakter nie odpowiada przewidzianej zawartości dalszych pól 5XX.

Najczęściej w polu 500 podaje się:

- informacje o źródle, z którego przejęto dany element, jeżeli nie jest to podstawowe źródło danych dla danego elementu,
- dodatki do tytułu spoza głównej strony tytułowej,
- nazwę autora książki wydanej anonimowo ustaloną przez opisującego,
- informacje o podstawie przekładu, adaptacji lub innej przeróbki,
- informacje o innych związkach bibliograficznych dzieła zawartego w opisywanej książce,
- sprostowania i wyjaśnienia dotyczące oznaczeń odpowiedzialności,
- informacje dotyczące specjalnych cech fizycznych książki,
- tytuł serii głównej, jeżeli w polu 440 występuje wyróżniający tytuł podserii,

- informacje o przynależności książki do wydawnictwa obejmującego książki połączone jednakową szatą graficzną, wspólnym znakiem graficznym, lecz nie mające wspólnego tytułu (czyli o przynależności do tzw. serii),

- ISSN serii głównej lub związanej z tytułem wspólnym, jeżeli w polu 440 lub 490 podano ISSN podserii lub sekcji.

Znaki umowne

Pole 500 kończy się kropką.

Wskaźniki

Nie używane.

Podpola

\$a - Uwaga ogólna

Pole \$a zawiera cały tekst uwagi.

- 500 @@ \$a Opis wg okł.
- 500 @@ \$a Tyt. nagł.
- 500 @@ \$a Nazwa aut. pod tekstem.
- 500 @@ \$a Aut.: Kazimierz Brodziński (Estr. cz.1, T.1 s.152).
- 500 @@ \$a Praca Morrisa Rosenberga mylnie przypisana A. de Winterowi.
- 500 @@ \$a Na okł. r.wyd. 1935.
- 500 @@ \$a Stanowi uzupełnienie skryptu: Kinematyka i dynamika dla automatyków / B. Skalmierski.
- 500 @@ \$a Wyd. poprz. pt.: Zarys postępowania cywilnego.
- 500 @@ \$a Stanowi cz. 2 powieści: Muza łaskawa.
- 500 @@ \$a Wersja niem.: Sport in unseren Leben.

- 500 @@ \$a Nadb. z: Przegląd Biblioteczny 1975 z. 1.
- 500 @@ \$a Liczbowanie stron w przeciwnych kierunkach.
- 500 @@ \$a 4 k. tabl. złoż. w kieszonce okł.
- 500 @@ \$a Ser. gł. : Studia i Materiały Oceanologiczne , ISSN 0208-421X ; nr 20.
- 440 @0 \$a Oceanotechnika \$x 0208-8290 \$v nr 2
- 500 @@ \$a Tzw. seria "Nike".
- 830 @0 \$a "Nike".

501 Uwaga dotycząca prac współwydanych (P) (3.7) [2.7.8]Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

@

Drugi - nie używany

@

Kody podpól

\$a Uwaga dotycząca prac współwydanych (NP)

Zawartość pola

Pole 501 zawiera informacje o pracach współwydanych, jeżeli brak ich tytułu wspólnego a prace mają indywidualne tytuły nie podane w polu 245 (strefy tytułu i oznaczenia odpowiedzialności) ani w polu 505 (uwagi dotyczącej zawartości książki). Pole zaczyna się określeniem "Współwyd.:" lub "Zawiera również:".

Tego pola nie używa się dla opisanego odrębnych prac objętych klockiem introligatorskim.

Sporządza się hasła dodatkowe w odpowiednim z pól 7XX zawierające nazwy autorów i/lub tytuły drugiej i trzeciej pracy, jeżeli wszystkich prac jest nie więcej niż trzy.

Znaki umowne

W opisie bibliograficznym pracy współwydanej stosuje się znaki umowne odpowiadające poszczególnym elementom opisu; kolejne strefy opisu oddziela się jednak tylko kropką.

Dane dotyczące następnej pracy tego samego autorstwa poprzedza się średnikiem, dotyczące pracy innego autorstwa - kropką i dwoma odstępami.

Pole 501 kończy się kropką.

Wskaźniki

Nie używane.

Podpola

\$a - Uwaga dotycząca prac współwydanych

Dane bibliograficzne wszystkich prac podaje się w jednym podpolu \$a zgodnie z kolejnością ich występowania w książce. Dane mogą obejmować: tytuł, dodatki do tytułu, oznaczenia odpowiedzialności, oznaczenie wydania, adres wydawniczy, objętość (stronice zajęte przez pracę).

- 501 @@ \$a** Współwyd.: Katalog wydawnictw Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 1907-1932. Cz.1.
- 710 22 \$a** Towarzystwo Naukowe Warszawskie. **\$t** Katalog wydawnictw Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 1907-1932. **\$n** Cz. 1
- 245 00 \$a** Nasza Ameryka / **\$c** José Martí ; przeł. Danuta Rycerz.
- 501 @@ \$a** Zawiera również: José Martí i Nasza Ameryka : krótki szkic biograficzny / Armando Cristobal Perez. Nasza Ameryka dzisiaj / Horatio Cerutti Guldberg.
- 700 12 \$a** Cristóbal Pérez, Armando. **\$t** José Martí i Nasza Ameryka
- 700 12 \$a** Cerutti Guldberg, Horacio **\$d** (1950-). **\$t** Nasza Ameryka dzisiaj

502 Uwaga dotycząca dysertacji (P)

Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

@

Drugi - nie używany

@

Kodv podból

\$a Uwaga dotycząca dysertacji (NP)

Zawartość pola

W polu 502 podaje się informację, że opisywana książka zawiera rozprawę doktorską lub habilitacyjną; wymienia się także instytucję nadającą stopień naukowy, ewentualnie jego określenie i rok uzyskania.

Innych uwag dotyczących stosunku opisywanej książki do rozprawy (np. że zawarta w książce praca jest oparta na dysertacji lub stanowi jej skrót) nie podaje się w polu 502; można je umieścić tylko w polu 500.

Znaki umowne

Pole 502 kończy się kropką.

Wskaźniki

Nie używane.

502

Podpola

\$a - Uwaga dotycząca dysertacji

Podpole \$a zawiera cały tekst uwagi.

502 @@ \$a Praca doktorska. Uniwersytet Warszawski, 1970.

502 @@ \$a Praca habilitacyjna. Politechnika Warszawska, 1981.

502 @@ \$a Thesis (M. A.). University College, London, 1969.

504 Uwaga dotycząca bibliografii załącznikowej (P)

Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

@

Drugi - nie używany

@

Kody podpół

\$a Uwaga dotycząca bibliografii (NP)

\$b Liczba pozycji w bibliografii (NP)

Zawartość pola

Pole 504 zawiera informacje o istnieniu bibliografii załącznikowej (dyskografii, filmografii itp.) w opisywanej książce lub dokumencie towarzyszącym. Można wymienić stronicę zajęte przez bibliografię i w razie potrzeby liczbę pozycji bibliograficznych.

Znaki umowne

Pole 504 kończy się kropką.

Wskaźniki

Nie używane.

504

Podpola

\$a - Uwaga dotycząca bibliografii

Podpole \$a zawiera cały tekst uwagi.

504 @e \$a Bibliogr. s. 700-734.

504 @e \$a Bibliogr. przy poszczególnych rozdziałach.

504 @e \$a "Wykaz ważniejszych źródeł" s. 297-610.

\$b - Liczba pozycji w bibliografii

W razie potrzeby można podać liczbę pozycji bibliograficznych.

504 @e \$a Wykaz publikacji L. Winniczuk s. 267-277, **\$b** 346 poz.

505 Uwaga dotycząca zawartości książki (P) (3.7) [2.7.8]Wskaźniki

Pierwszy - wskazanie wyrażenia wprowadzającego uwagę

- 0 zawartość
- 2 częściowa zawartość
- 8 bez wyrażenia wprowadzającego

Drugi - poziom oznaczenia zawartości

- @ podstawowy

Kody podpól

- \$a Uwaga dotycząca zawartości książki (NP)

Zawartość pola

Pole 505 zawiera informacje o pracach współwydanych opublikowanych pod wspólnym tytułem (zwłaszcza gdy tytuły tych prac są podane na stronie tytułowej). Sporządza się hasła dodatkowe w odpowiednim z pól 700 zawierające:

- nazwy autorów i/lub tytuły poszczególnych prac, jeżeli jest ich nie więcej niż trzy,
- nazwy autorów, jeżeli prac jest więcej niż trzy, ale są one autorstwa dwu lub trzech osób.

W opisie całości książki wielotomowej pole może zawierać informacje o poszczególnych tomach.

Pole zaczyna się wyrażeniem wprowadzającym dodawanym przez system zgodnie z wartością pierwszego wskaźnika.

Znaki umowne

Pole 505 kończy się kropką.

Wskaźniki**Pierwszy wskaźnik - wskazanie wyrażenia wprowadzającego uwagę****0 - Zawartość**

Wartość 0 oznacza, że uwaga podaje pełną zawartość książki. Tego wskaźnika używa się w celu uzyskania wyrażenia wprowadzającego uwagę: „Zawiera:”.

505 0@ \$a Niebezpieczne ścieżki; Człowiek stamtąd; Droga z Monachium.

2 - Częściowa zawartość

Wartość 2 oznacza, że w uwadze wymienia się tylko wybrane części książki. Tego wskaźnika używa się w celu uzyskania wyrażenia wprowadzającego uwagę: „Zawiera m. in.:”.

505 2@ \$a Na probostwie w Wyszkanie / Stefan Żeromski. W odzyskanym Białymstoku; Nieco o duchu żołnierza polskiego / Karol Wyrzykowski.

8 - Bez wyrażenia wprowadzającego

Wartość 8 oznacza, że nie jest potrzebne wyrażenie wprowadzające uwagę. Tego wskaźnika używa się przy tworzeniu następnego pola 505, jeżeli nie wszystkie dane mieszczą się w jednym polu 505.

Drugi wskaźnik - poziom oznaczenia zawartości**@ - Podstawowy**

Wartość @ oznacza, że cała uwaga jest podana w jednym podpolu \$a.

Podpola**\$a - Uwaga dotycząca zawartości książki**

Dane bibliograficzne wszystkich prac podaje się w jednym podpolu \$a zgodnie z kolejnością ich występowania w książce. Dane mogą obejmować: tytuł, dodatki do tytułu, oznaczenia odpowiedzialności, oznaczenie wydania, objętość (stronice zajęte przez pracę).

W opisie bibliograficznym pracy współwydanej stosuje się znaki umowne odpowiadające poszczególnym elementom opisu; kolejne strefy opisu oddziela się jednak tylko kropką.

Dane dotyczące następnej pracy tego samego autorstwa poprzedza się średnikiem, dotyczące pracy innego autorstwa - kropką i dwoma odstępami.

- 505 0@ \$a** Studium rozwoju pojęć, metod i ich zastosowań / Kazimierz Dziewoński. Wyd. 2 rozsz. i uzup. Metody pośrednie identyfikacji i pomiaru / Marek Jerczyński.
- 245 00 \$a** Wokół Gombrowicza / **\$c** Rita G., Świeczewski, Wirpsza.
- 505 0@ \$a** Ofelio idź do klasztoru / Rita Gombrowicz; przeł. z fr. M. Broński. Rozmowa z Gombrowiczem / Karol Świeczewski. Uniwersalizm i zaściankowość / Witold Wirpsza.
- 245 00 \$a** Krytyczny racjonalizm : **\$b** wybór tekstów / **\$c** Karl R. Popper, Hans Albert ; pod red. Piotra Dehnela.
- 505 0@ \$a** Czym jest dialektyka ? / Karl Rajmund Popper. Nauka i poszukiwanie prawdy : krytyczny realizm i jego konsekwencje dla metodologii ; Krytycyzm a racjonalna praktyka / Hans Albert. Przeciwno wielkim słowom / Karl Rajmund Popper.

W opisie książek wielotomowych dane mogą obejmować: oznaczenie tomu, jego tytuł i dodatki do tytułu, rok wydania.

- 245 00 \$a** Encyklopedia powszechna PWN. **\$n** 1-4.
- 505 0@ \$a** 1. - 1984; 2. - 1987; 3. - 1988; 4. - 1989.

520 Adnotacja wyjaśniająca lub analiza wskazująca (P) Wskaźniki

Pierwszy - wskazanie wyrażenia wprowadzającego uwagę

8 bez wyrażenia wprowadzającego uwagę

Drugi - nie używany

@

Kody podpól

\$a Adnotacja wyjaśniająca lub analiza wskazująca (NP)

Zawartość pola

Pole 520 zawiera adnotację wyjaśniającą (uzupełnienie lub wyjaśnienie tytułu) bądź analizę dokumentacyjną wskazującą (zwięzłą informację o treści książki, jej temat), podawane w przypadkach gdy tytuł książki wraz z dodatkami do tytułu niedostatecznie lub niejednoznacznie określa jej treść i charakter. Uwagę formuluje się wg PN-N-01221:1977.

Znaki umowne

Pole 520 kończy się kropką.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - wskazanie wyrażenia wprowadzającego uwagę

8 - Bez wyrażenia wprowadzającego uwagę

Wartość 8 oznacza, że nie generuje się żadnego wyrażenia charakteryzującego zawartość uwagi.

Drugi wskaźnik

Nie używany.

Podpola**\$a - Adnotacja wyjaśniająca lub analiza wskazująca**

Podpole \$a zawiera cały tekst uwagi.

- 245 00 \$a Petersburg / \$c Jarosław Iwaszkiewicz.
 520 8@ \$a Zbiór szkiców poświęconych sylwetkom wybitnych pisarzy i poetów związanych z Petersburgiem.
 505 0@ \$a Wstęp; Radiszczew; Mickiewicz; Puszkina; Dostojewski; Błok; Witkacy; Poeci leningradzcy [okresu blokady miasta podczas II wojny światowej].
- 245 00 \$a Śniegi pokutujące / \$c Andrzej Wilczkowski.
 520 8@ \$a Relacja z polskiej wyprawy alpinistycznej w Hindukusz.
- 245 00 \$a Lingwistyczne podstawy programowania języka / \$c Aleksander Szulc.
 520 8@ \$a Dotyczy nauczania języków.

521

521 Uwaga dotycząca przeznaczenia czytelniczego (P)

Wskaźniki

Pierwszy - wskazanie wyrażenia wprowadzającego uwagę

8 bez wyrażenia wprowadzającego uwagę

Drugi - nie używany

@

Kody podpół

\$a Uwaga dotycząca przeznaczenia czytelniczego (P)

Zawartość pola

Pole 521 zawiera przejętą z opisywanej książki i uznaną za ważną informację o jej przeznaczeniu dla określonych czytelników.

Znaki umowne

Pole 521 kończy się kropką.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - wskazanie wyrażenia wprowadzającego uwagę

8 - Bez wyrażenia wprowadzającego uwagę

Wartość 8 oznacza, że nie generuje się żadnego określenia charakteryzującego zawartość uwagi.

Drugi wskaźnik

Nie używany.

Podpola**\$a - Uwaga dotycząca przeznaczenia czytelniczego**

Podpole \$a zawiera cały tekst uwagi.

- 245 00 \$a** Analiza kinematyczna ustrojów płaskich / **\$c** oprac. Zdzisław Trojan ; przy współpr. Feliksa Andermanna [et al.].
- 521 8e \$a** Dla studentów Wydziału Budownictwa.

534 Uwaga dotycząca podstawy reprodukcji (P) Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

@

Drugi - nie używany

@

Kodv podból

\$p	Określenie wprowadzające (NP)
\$a	Hasło główne opisu oryginału (NP)
\$t	Tytuł oryginału (NP)
\$b	Oznaczenie wydania oryginału (NP)
\$c	Adres wydawniczy oryginału (NP)
\$e	Opis fizyczny oryginału (NP)
\$f	Seria, w skład której wchodził oryginał (P)
\$n	Uwaga dotycząca opisu oryginału (P)
\$z	ISBN oryginału (P)

Zawartość pola

Jeżeli przedmiotem opisu jest reprodukcja, pole 534 zawiera informacje o jej podstawie. Podaje się tu tylko te elementy opisu oryginału, które są różne od podanych w opisie reprodukcji; najczęściej jest to odmienny adres wydawniczy.

Znaki umowne

W opisie bibliograficznym oryginału stosuje się znaki umowne odpowiadające poszczególnym elementom opisu; kolejne strefy opisu oddziela się jednak tylko kropką.

Pole 534 kończy się kropką.

Wskaźniki

Nie używane.

Podpoła

\$a - Hasło główne opisu oryginału

\$b - Oznaczenie wydania oryginału

534 @@ \$p Reprint, oryg.: \$b Wyd.3. \$c Londyn : Polska Fundacja Kulturalna, 1986.

\$c - Adres wydawniczy oryginału

534 @@ \$p Przedr., oryg.: \$c Londyn : nakł. aut., 1986.

534 @@ \$p Oryg.: \$c Warszawa : J.Glücksberg, 1852.

\$e - Opis fizyczny oryginału

100 1@ \$a Łysakowski, Adam \$d (1895-1952).

245 00 \$a Określenie bibliografii : \$b przedmiot, metody i zadania na tle nauki o książce / \$c Adam Łysakowski.

260 @@ \$a Warszawa : \$b Bibl. Narod., \$c 1995.

300 @@ \$a [36] s. : \$b portr. ; \$c 24 cm.

500 @@ \$a Druk bibliofilski.

534 @@ \$p Reprint, oryg. : \$c 1950. \$e 29 s. ; 22 cm. \$f Biuletyn Instytutu Bibliograficznego ; t.3 nr 2

\$f - Seria, w skład której wchodził oryginał

534 @@ \$p Reprint, oryg.: \$c Oxford ; New York : Pergamon Press, 1963. \$f (International Series of Monographs on Electromagnetic Waves ; vol.4).

\$n - Uwaga dotycząca opisu oryginału

\$p - Określenie wprowadzające

534 @@ \$p Przedr. fotooffsetowy, oryg.: \$c Kraków : Akademia Umiejętności, 1914.

534

\$t - Tytuł oryginału

534 @@ \$p Podstawa reprodukcji: \$t Fraszki Jana Kochanowskiego.
\$c W Krakowie : w Drukarni Łazarzowej, 1584.

\$z - ISBN oryginału

536 Uwaga dotycząca finansowania książki (P) Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

@

Drugi - nie używany

@

Kody podpól

\$a	Tekst uwagi (NP)
\$b	Numer kontraktu (P)
\$c	Numer grantu (P)
\$d	Numer programu, zadania, pracy (P)

Zawartość pola

Pole 536 zawiera nazwę instytucji finansującej pracę, nazwę i numer kontraktu, grantu, programu badawczego itp., których wynikiem jest opisywana książka. Informacje te podaje się tylko wtedy gdy występują na karcie tytułowej książki.

Znaki umowne

Na końcu 536 pola nie stawia się kropki.

Wskaźniki

Nie używane.

536

Podpola

\$a - Tekst uwagi

Przejmuje się nazwę instytucji finansującej pracę.

536 @@ \$a Sponsored by the World Health Organization

536 @@ \$a "Publikacja sfinansowana z funduszy Komitetu Badań Naukowych"

\$b - Numer kontraktu

Przejmuje się oznaczenie kontraktu, którego wynikiem jest opisywana praca.

\$c - Numer grantu

\$d - Numer programu, zadania, pracy

536 @@ \$d Resortowy Program Badań Podstawowych RP III 36
"Przeobrażenia społeczne i narodowe na Śląsku"

546 Uwaga dotycząca języka (P)

Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

@

Drugi - nie używany

@

Kody podpól

\$a Uwaga dotycząca języka (NP)

\$b Uwaga dotycząca alfabetu (P)

Zawartość pola

Pole 546 zawiera informacje o języku i piśmie zarówno tekstu głównego książki, jak i streszczeń oraz dodatków.

Informacje o języku podaje się także w formie kodów w polach 008 oraz 041.

Znaki umowne

Pole 546 kończy się kropką.

Wskaźniki

Nie używane.

Podpola

\$a - Uwaga dotycząca języka

Podpole \$a zawiera cały tekst uwagi dotyczącej języka.

546

546 @@ \$a Równoległe tekst pol. i przekład fr.

546 @@ \$a Wstęp i spis treści także ang. i ros.

546 @@ \$a Streszcz. ang.

\$b - Uwaga dotycząca alfabetu

Podaje się informacje o alfabecie (piśmie) innym niż alfabet łaciński.

546 @@ \$b Alfabet bułg.

550 Uwaga dotycząca instytucji sprawczej (P)

Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

@

Drugi - nie używany

@

Kody podpól

\$a Uwaga dotycząca instytucji sprawczej (NP)

Zawartość pola

Pole 550 zawiera nazwę instytucji sprawczej nie wymienionej w polu 245.

Pola 550 używa się zwłaszcza wtedy gdy sporządza się hasło dodatkowe w polu 710 zawierające nazwę tej instytucji sprawczej.

Znaki umowne

Pole 550 kończy się kropką.

Wskaźniki

Nie używane.

Podpola

\$a - Uwaga dotycząca instytucji sprawczej

Przejmuje się nazwę instytucji sprawczej w formie występującej

w książce, w razie potrzeby dodając odpowiednie wyjaśnienie jej funkcji.

- 245 00** \$a Bibliographie sur la Pologne : \$b pays, histoire, civilisation / \$c [red.: Janina Pelcowa, Maria Lenartowicz ; préf.: Helena Hleb-Koszańska].
- 250 @@** \$a 2 éd. avec Suppl. 1960-1963.
- 260 @@** \$a Warszawa : \$b PWN - Éd. Scientifiques de Pologne, \$c 1964.
- 550 @@** \$a U góry s. tyt. instytucja sprawcza : Commission nationale de bibliographie près l'Association des bibliothécaires polonais.
- 710 2@** \$a Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. \$b Komisja Bibliograficzna Narodowa

586 Uwaga dotycząca nagrody (P)

Wskaźniki

Pierwszy - wskazanie wyrażenia wprowadzającego uwagę

8 bez wyrażenia wprowadzającego uwagę

Drugi - nie używany

@

Kody podpół

\$a Uwaga dotycząca nagrody (NP)

Zawartość pola

Pole 586 zawiera informację o nagrodzie przyznanej opisywanej książce, jeżeli taka informacja znajduje się w danej książce.

Znaki umowne

Na końcu pola 586 nie stawia się kropki.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - wskazanie wyrażenia wprowadzającego uwagę

8 - Bez wyrażenia wprowadzającego uwagę

Wartość 8 oznacza, że nie generuje się żadnego określenia charakteryzującego zawartość uwagi.

Drugi wskaźnik

Nie używany.

586

Podpola

\$a - Uwaga o nagrodzie

Podpole \$a zawiera cały tekst uwagi.

586 8@ \$a Nagroda Młodych Polskiej Akademii Literatury

600-651   Hasła przedmiotowe

Pola

600	Hasło przedmiotowe - nazwa osobowa
610	Hasło przedmiotowe - nazwa ciała zbiorowego
611	Hasło przedmiotowe - nazwa imprezy
630	Hasło przedmiotowe - tytuł
650	Hasło przedmiotowe - nazwa pospolita
651	Hasło przedmiotowe - nazwa geograficzna

Zawartość pól 600-651

Pola 600-651 zawierają hasła przedmiotowe kontrolowane kartoteką haseł wzorcowych. Charakterystyka pól nie zawiera metody konstruowania haseł przedmiotowych, która omówiona jest w podręczniku katalogowania przedmiotowego. Podano jedynie zasady wyrażania tych haseł w formacie USMARC.

We wszystkich polach tej grupy wskaźnik drugi oraz podpola \$x, \$y, \$z mają takie samo znaczenie, dlatego przedstawiono je jednorazowo poniżej.

Drugi wskaźnik - pochodzenie hasła

Wartość tego wskaźnika ma znaczenie przy przejmowaniu rekordów z innych (np. zagranicznych) baz danych. Określając parametry dla systemu zautomatyzowanego biblioteka ustala, dla jakich wartości wskaźnika pole z grupy 6XX ma być indeksowane.

Biblioteki wykorzystujące oprogramowanie VTLS i język haseł przedmiotowych KABA stosują wartość @.

Format USMARC definiuje następujące wartości tego wskaźnika:

- 0 - Hasło przedmiotowe Biblioteki Kongresu
- 1 - Hasło przedmiotowe dla literatury dziecięcej
- 2 - Hasło przedmiotowe Narodowej Biblioteki Medycznej (NLM)
- 3 - Hasło przedmiotowe Narodowej Biblioteki Rolniczej (NAL)
- 4 - Źródło hasła nie jest znane
- 5 - Hasło przedmiotowe Biblioteki Narodowej Kanady (język angielski)

600-651

- 6 - Hasło przedmiotowe Biblioteki Narodowej Kanady (język francuski)
- 7 - Źródło hasła podane jest w podpolu 2

Oprogramowanie VTLS obsługuje ponadto następujące wartości tego wskaźnika:

- @ - Nie zdefiniowane
- 8 - Hasło przedmiotowe systemu Sears
- 9 - Lokalne hasło przedmiotowe

Określniki

Tematowi w haśle przedmiotowym mogą towarzyszyć trzy typy określników. Dla każdego typu przeznaczony jest odrębne podpole:

\$x - Określnik rzeczowy i/lub formy (P)

Termin określający ujęcie i właściwości przedmiotu; w razie potrzeby także formę przedstawienia przedmiotu, formę dokumentu itp.

\$y - Określnik chronologiczny (P)

Określenie okresu/czasu (wiek, rok, data, odpowiednie wyrażenie), lokalizujące przedmiot dokumentu w czasie.

\$z - Określnik geograficzny (P)

Termin lokalizujący geograficznie przedmiot dokumentu (nazwa geograficzna).

Kreski poziome oddzielające temat od określnika oraz określnik od określnika generowane są w sposób automatyczny przez system i nie należy wprowadzać ich do rekordu.

600 Hasło przedmiotowe - nazwa osobowa (P) Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy osobowej

- 0 imię
- 1 nazwisko
- 3 nazwa rodu/rodziny

Drugi - pochodzenie hasła

@

Kody podpół

- \$a Nazwa osobowa (NP)
- \$b Numeracja (NP)
- \$d Daty biograficzne (NP)
- \$c Dopowiedzenie inne niż daty biograficzne (P)
- \$k Wolna fraza (NP)
- \$t Tytuł (NP)
- \$n Numer części (P)
- \$p Nazwa części (P)
- \$k Sformalizowane określenie (P)
- \$l Język tekstu (NP)
- \$s Wersja (NP)
- \$m Obsada wykonawcza utworu muzycznego (P)
- \$o Określenie transkrypcji/aranżacji utworu muzycznego (NP)
- \$r Tonacja (NP)
- \$x Określnik rzeczowy (P)
- \$y Określnik chronologiczny (P)
- \$z Określnik geograficzny (P)

Zawartość pola

Pole 600 zawiera hasło przedmiotowe, którego tematem jest nazwa osoby, nazwa rodu lub nazwa autora i tytuł dzieła stanowiącego przedmiot dokumentu.

Hasło przedmiotowe przejmuję się w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

Znaki umowne

Zawartość podpól \$c i \$d ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Podpola \$n i \$t poprzedza się kropką.

Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n, lub kropką, jeżeli brak podpola \$n.

Zawartość podpól \$k (sformalizowane określenie), \$l i \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Dla podpól \$m, \$o, \$r stosuje się znaki umowne zgodnie z zasadami stosowanymi dla druków muzycznych.

Wskaźniki**Pierwszy wskaźnik - rodzaj pierwszego elementu nazwy osobowej****0 - Imię**

stosowanie jak

1 - Nazwisko

w polu 100

3 - Nazwa rodu/rodziny/dynastii

Wartość 3 oznacza, że hasło zaczyna się od nazwy rodu/rodziny.

600 3@ \$a Piastowie \$c (dynastia) \$x bibliografia.**Drugi wskaźnik - pochodzenie hasła**

@

Podpola**\$a - Nazwa osobowa**

Podpole zawiera nazwę osoby lub rodu.

600 1@ \$a Kisielewski, Stefan \$d (1911-1991).

\$b - Numeracja

Zawartość jak w polu 100.

\$c - Dopowiedzenie inne niż daty biograficzne

Jeżeli podpole \$a zawiera nazwę osoby, zawartość podpola \$c jest taka sama jak w polu 100.

600 1e \$a Sopllica, Jacek \$c (postać fikcyjna).

Jeżeli podpole \$a zawiera nazwę rodu (rodziny, dynastii) stosuje się odpowiednio dopowiedzenia: ród, rodzina, dynastia. Dopowiedzenia tego typu podaje się przed datami zawartymi w podpolu \$d.

600 3e \$a Krasińscy \$c (ród).

600 3e \$a Wiłkomirscy \$c (rodzina).

\$d - Daty biograficzne

Jeżeli podpole \$a zawiera nazwę osoby, zawartość podpola \$d jest taka sama jak w polu 100.

Jeżeli podpole \$a zawiera nazwę rodu (rodziny, dynastii), w podpolu \$d podaje się daty związane z nimi.

600 3e \$a Jagiellonowie \$c (dynastia ; \$d 1386-1572) \$y
Polska.

\$k - Wolna fraza

Podpole zawiera wyrażenie typu: "w sztuce", "w filmie", "w literaturze" itp. występujące w haśle przedmiotowym po nazwie osobowej.

600 1e \$a Garcia Lorca, Federico \$d (1898-1936)
\$k w literaturze.

600 0e \$a Persefona \$c (bóstwo greckie) \$k w sztuce.

\$k - Sformalizowane określenie

zawartość jak

\$l - Język tekstu

w polu 130

\$m - Obsada wykonawcza utworu muzycznego

600

\$n - Numer części

Podaje się, jeżeli przedmiotem dokumentu jest tylko część dzieła, którego tytuł wymieniono w podpolu \$t.

\$o - Określenie transkrypcji/aranżacji utworu muzycznego

\$p - Nazwa części

Podaje się, jeżeli przedmiotem dokumentu jest część dzieła, którego tytuł wymieniono w podpolu \$t.

\$r - Tonacja

\$s - Wersja

Zawartość jak w polu 130.

\$t - Tytuł

Podaje się tytuł ujednoczony dzieła, a jeśli dzieło nie ma tytułu ujednoczonego - tytuł właściwy.

600 1@ \$a Szymanowski, Karol \$d (1882-1937). \$t Stabat Mater
\$x dyskografia.

600 1@ \$a Matejko, Jan \$d (1838-1893). \$t Bitwa pod
Grunwaldem.

\$x - Określnik rzeczowy

\$y - Określnik chronologiczny

\$z - Określnik geograficzny

610 Hasło przedmiotowe - nazwa ciała zbiorowego (P)

Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy ciała zbiorowego

- 1 nazwa geograficzna na początku
- 2 nazwa w naturalnej kolejności składników

Drugi - pochodzenie hasła

@

Kody podpól

\$a	Nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element (NP)
\$b	Nazwa jednostki podrzędnej (P)
\$n	Numer imprezy (P)
\$d	Data imprezy (P)
\$c	Miejsce imprezy (P)
\$k	Wolna fraza (NP)
\$t	Tytuł (NP)
\$n	Numer części (P)
\$p	Nazwa części (P)
\$k	Sformalizowane określenie (P)
\$l	Język tekstu (NP)
\$s	Wersja (NP)
\$x	Określnik rzeczowy
\$y	Określnik chronologiczny
\$z	Określnik geograficzny

Zawartość pola

Pole 610 zawiera hasło przedmiotowe, którego tematem jest nazwa ciała zbiorowego lub nazwa ciała zbiorowego i tytuł dzieła stanowiącego przedmiot dokumentu.

Hasło przedmiotowe przejawia się w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

Znaki umowne

Zawartość podpól \$c, \$d i \$n (numer imprezy) ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela się od siebie średnikiem.

Zawartość podpól \$k, \$l i \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela się od siebie średnikiem.

Podpola \$b, \$n (numer części) i \$t poprzedza się kropką.

Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n, lub kropką, gdy brak podpola \$n.

Wskaźniki**Pierwszy wskaźnik - rodzaj pierwszego elementu nazwy ciała zbiorowego**

1 - Nazwa geograficzna na początku	}	stosowanie jak w polu 110
2 - Nazwa w naturalnej kolejności składników		

Drugi wskaźnik - pochodzenie hasła

@

Podpola

\$a - Nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element	}	zawartość jak w polu 110
\$b - Nazwa jednostki podrzędnej		
\$c - Miejsce imprezy		
\$d - Data imprezy		
\$n - Numer imprezy		

\$k - Wolna fraza

Podpole zawiera wyrażenie typu: "w sztuce", "w filmie", "w literaturze" itp. występujące w haśle przedmiotowym po nazwie ciała zbiorowego

\$k - Sformalizowane określenie**\$l - Język tekstu****\$s - Wersja**

zawartość odpowiednio

jak w polu 240 lub 243

\$n - Numer części**\$p - Nazwa części****\$t - Tytuł**

zawartość jak w polu 600

\$x - Określnik rzeczowy**\$y - Określnik chronologiczny****\$z - Określnik geograficzny**Przykłady

610 2@ \$a Niezależny Samorządny Związek Zawodowy
Solidarność \$x historia.

610 2@ \$a Zielony Balonik (Kraków, Polska ; kabaret) \$k w
filmie.

611 Hasło przedmiotowe - nazwa imprezy (P) Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy imprezy

2 nazwa w naturalnej kolejności składników

Drugi - pochodzenie hasła

@

Kody podpół

\$a	Nazwa imprezy (NP)
\$n	Numer imprezy (NP)
\$d	Data imprezy (NP)
\$c	Miejsce imprezy (NP)
\$e	Nazwa jednostki podrzędnej (P)
\$t	Tytuł (NP)
\$n	Numer części (P)
\$p	Nazwa części (P)
\$l	Język tekstu (NP)
\$x	Określnik rzeczowy (P)
\$y	Określnik chronologiczny (P)
\$z	Określnik geograficzny (P)

Zawartość pola

Pole zawiera ujednoczone hasło przedmiotowe, którego tematem jest nazwa imprezy lub nazwa imprezy i tytuł dzieła stanowiącego przedmiot dokumentu.

Hasło przedmiotowe przejmuje się w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

Znaki umowne

Zawartość podpół \$c, \$d i \$n (numer imprezy) ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Podpola \$e, \$n (numer części) i \$t poprzedza się kropką.

Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n, lub kropką, jeżeli brak podpola \$n.

Zawartość podpola \$l ujmuje się w nawiasy okrągłe.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - rodzaj pierwszego elementu nazwy imprezy

2 - Nazwa w naturalnej kolejności składników

Ten wskaźnik stosuje się jak w polu 111.

Drugi wskaźnik - pochodzenie hasła

@

Podpola

\$a - Nazwa imprezy

\$c - Miejsce imprezy

\$d - Data imprezy

\$e - Nazwa jednostki podrzędnej

\$n - Numer imprezy

zawartość jak w polu 111

\$l - Język tekstu

\$n - Numer części

\$p - Nazwa części

\$t - Tytuł

zawartość jak w polu 600

611

\$x - Określnik rzeczowy

\$y - Określnik chronologiczny

\$z - Określnik geograficzny

Przykład

611 2@ **\$a** Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina **\$n** (12 ; **\$d** 1990 ; **\$c** Warszawa, Polska)
\$x dyskografia.

630 Hasło przedmiotowe - tytuł (P)

Wskaźniki

Pierwszy - znaki pomijane przy szeregowaniu

0	brak znaków pomijanych przy szeregowaniu
1-9	liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Drugi - pochodzenie hasła

@

Kody podpól

\$a	Tytuł (NP)
\$d	Data podpisania traktatu (P)
\$n	Numer części (P)
\$p	Nazwa części (P)
\$k	Sformalizowane określenie (NP)
\$l	Język tekstu (NP)
\$s	Wersja (NP)
\$m	Obsada wykonawcza utworu muzycznego (P)
\$o	Określenie transkrypcji/aranżacji utworu muzycznego (NP)
\$r	Tonacja (NP)
\$x	Określnik rzeczowy (P)
\$y	Określnik chronologiczny (P)
\$z	Określnik geograficzny (P)

Zawartość pola

Pole 630 zawiera hasło przedmiotowe, którego tematem jest tytuł dzieła. Pole wykorzystuje się wyłącznie dla dzieł nie opisywanych pod hasłem autorskim ani korporatywnym. Forma przekazu dzieła może być różna, może to być np. program radiowy, nagranie dźwiękowe, partytura.

Hasło przedmiotowe przejmuje się w formie ustalonej w kartotece hasel wzorcowych.

Znaki umowne

Podpole \$d ujmuje się w nawiasy okrągłe.

Podpole \$n poprzedza się kropką.

Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n, lub kropką, jeśli brak podpola \$n.

Podpola \$k, \$l i \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Dla podpól \$m, \$o, \$r stosuje się znaki umowne zgodnie z zasadami stosowanymi dla druków muzycznych.

Wskaźniki**Pierwszy wskaźnik - znaki pomijane przy szeregowaniu**

0 - Brak znaków pomijanych przy szeregowaniu	] stosowanie jak w polu 130
1-9 - Liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu	

Drugi wskaźnik - pochodzenie hasła

@

Podpola**\$a - Tytuł**

Podaje się tytuł ujednolicony dzieła, a jeśli dzieło nie ma tytułu ujednoliconego - tytuł właściwy.

630 @@ \$a Biblia \$x wykorzystanie homiletyczne.

630 @@ \$a Życie Warszawy \$y 1981 \$x bibliografia zawartości.

\$d - Data podpisania traktatu

Stosuje się, jeżeli w podpolu \$a znajduje się ujednoczony tytuł traktatu lub umowy międzynarodowej.

\$k - Sformalizowane określenie**\$l - Język tekstu****\$m - Obsada wykonawcza utworu muzycznego****\$n - Numer części****\$o - Określenie transkrypcji/aranżacji utworu muzycznego****\$p - Nazwa części****\$r - Tonacja****\$s - Wersja**

zawartość jak

w polu 600

\$x - Określnik rzeczowy**\$y - Określnik chronologiczny****\$z - Określnik geograficzny**

650

650   **Hasło przedmiotowe - nazwa pospolita (P)**

Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

@

Drugi - pochodzenie hasła

@

Kody podpól

\$a	Temat (NP)
\$x	Określnik rzeczowy (P)
\$y	Określnik chronologiczny (P)
\$z	Określnik geograficzny (P)

Zawartość pola

Pole zawiera ujednolicone hasło przedmiotowe, którego temat reprezentowany jest przez nazwę pospolitą.

Hasło przedmiotowe przejmuje się w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - rodzaj pierwszego elementu nazwy osobowej

Nie używany.

Drugi wskaźnik - pochodzenie hasła

@

Podpola**\$a - Temat**

Termin nazywający przedmiot dokumentu w formie ustalonej w podręczniku katalogowania przedmiotowego.

Dopowiedzenie do nazwy pospolitej ujmuje się w nawiasy okrągłe.

\$x - Określnik rzeczowy**\$y - Określnik chronologiczny****\$z - Określnik geograficzny**Przykłady

650 @@ \$a Prawa człowieka \$z Polska \$y 1956-1981.

650 @@ \$a Miedź \$x rudy.

650 @@ \$a Dzieci \$x opieka lekarska.

650 @@ \$a Środowisko \$x ochrona \$x encyklopedie.

650 @@ \$a Anestezjologia \$z Polska \$z Gdańsk (województwo)
\$x historia \$y 20 w. \$x konferencje.

651

651 Hasło przedmiotowe - nazwa geograficzna (P)

Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

@

Drugi - pochodzenie hasła

@

Kody podpół

\$a	Nazwa geograficzna (NP)
\$x	Określnik rzeczowy (P)
\$y	Określnik chronologiczny (P)
\$z	Określnik geograficzny (P)

Zawartość pola

Pole zawiera ujednoczone hasło przedmiotowe, którego temat reprezentowany jest przez nazwę geograficzną.

Hasło przedmiotowe przejawia się w formie ustalonej w kartotece hasel wzorcowych.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik

Nie używany.

Drugi wskaźnik - pochodzenie hasła

@

Podpola**\$a - Nazwa geograficzna**

Nazwę geograficzną ustala się zgodnie z podręcznikiem katalogowania przedmiotowego.

Dopowiedzenie dodawane do nazwy geograficznej ujmuje się w nawiasy okrągłe.

\$x - Określnik rzeczowy**\$y - Określnik chronologiczny****\$z - Określnik geograficzny**Przykłady

651 @@ \$a Augustowski Kanał (Polska)

651 @@ \$a Wisła (Polska ; rzeka) \$x mosty.

651 @@ \$a Kielce (Polska) \$x fotografie lotnicze.

651 @@ \$a Polska \$x historia \$y 1848-1849 (Wiosna Ludów)

651 @@ \$a Francja \$x handel zagraniczny \$z Japonia.

651 @@ \$a Rosja \$x opisy i relacje z podróży \$y 19 w.

700-740

700 - 740   Hasła dodatkowe

Pola

700 Hasło dodatkowe - nazwa osobowa (P)

710 Hasło dodatkowe - nazwa ciała zbiorowego (P)

711 Hasło dodatkowe - nazwa imprezy (P)

730 Hasło dodatkowe - tytuł ujednolicony (P)

740 Hasło dodatkowe - tytuł (P)

Zawartość pól 700-740

Pola 700-740 zawierają dodatkowe hasła, które zapewniają dostęp do opisu od nazw i tytułów innych niż podane w polach 100-130 jako hasła główne. Hasło dodatkowe może zawierać nazwę osobową, nazwę ciała zbiorowego (w tym nazwę imprezy), tytuł lub tytuł ujednolicony.

Hasło dodatkowe może też mieć postać: Nazwa osobowa. Tytuł (Tytuł ujednolicony) lub Nazwa ciała zbiorowego. Tytuł (Tytuł ujednolicony). System zapewnia dodatkowy dostęp do tytułu stanowiącego drugą część takiego hasła.

Sporządza się przede wszystkim hasła dodatkowe zawierające nazwy osób i ciał zbiorowych ponoszących współodpowiedzialność za intelektualną lub artystyczną zawartość książki.

Hasła dodatkowe w polach 700-730 mogą zawierać także nazwy autorów lub ciał zbiorowych i/lub tytuły dzieł związanych bibliograficznie z opisywaną książką - w tym dokumentów niesamoistnych wydawniczo zawartych w opisywanej książce - jeżeli dla tych haseł sporządza się rekordy w kartotece haseł wzorcowych.

Do pól 700-730 hasła dodatkowe przejmują się w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

W polu 740 podaje się tytuł dokumentu niesamoistnego wydawniczo zawartego w opisywanej książce lub dokumentu związanego z nią, jeżeli dla tego tytułu nie sporządza się rekordu w kartotece haseł wzorcowych.

Wyróżniono hasła dodatkowe obowiązkowe i nieobowiązkowe - sporządzanie tych drugich zależy całkowicie od potrzeb danej biblioteki.

Znaki umowne

W polach 700-740 stosuje się znaki umowne przewidziane dla pól 100-130. Jeżeli hasło zawiera nazwę i tytuł, tytuł poprzedza się kropką.

700 Hasło dodatkowe - nazwa osobowa (P) Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy osobowej

0	imię
1	nazwisko

Drugi - funkcja hasła dodatkowego

@	bez określenia funkcji hasła dodatkowego
2	hasło opisu dokumentu niesamoistnego wydawniczo

Kody podpól

\$a	Nazwa osobowa (NP)
\$b	Numeracja (NP)
\$d	Daty biograficzne (NP)
\$c	Dopowiedzenie inne niż daty biograficzne (P)
\$e	Określenie rodzaju współpracy (NP)
\$t	Tytuł (NP)
\$n	Numer części (P)
\$p	Nazwa części (P)
\$k	Sformalizowane określenie (P)
\$l	Język tekstu (NP)
\$s	Wersja (NP)

Zawartość pola

Dobór i forma dodatkowych haseł osobowych powinny być zgodne z postanowieniami PrPN-N-01229.

W polach 700 podaje się hasła osobowe dodatkowe zawierające nazwy osób wymienionych w polach: 245, 250, 5XX (ale nie w polach 600 ani 800). Pole 700 może zawierać ponadto tytuł pracy związanej, współwydanej, zawartej w opisywanej książce - stanowiąc hasło typu: Nazwa autora. Tytuł (Tytuł ujednolicony).

W hasle podanym w polu 700 dodaje się określenie rodzaju współpracy danej osoby w opublikowaniu książki lub nie dodaje się takiego określenia zgodnie z dalszymi postanowieniami.

Pola 700 powinny zawierać nazwy drugiego i trzeciego autora, jeżeli w polu 100 podano nazwę głównego autora lub wymienionego w książce na pierwszym miejscu, a liczba autorów nie przekracza trzech. W tych hasłach obowiązkowych nie dodaje się określenia „współaut.”.

Pola 700 mogą zawierać nazwy:

- pierwszego współautora, jeżeli współautorów jest więcej niż trzech i brak pola 100,
- autora przedmowy, wstępu, posłowie,
- autora suplementu, indeksu, bibliografii, komentarza - nie stanowiących odrębnych dzieł,
- redaktora dzieła, którego nazwę autora podano w polu 100,
- wydawcy naukowego,
- tłumacza,
- ilustratora.

W tych hasłach fakultatywnych - sporządzanych zależnie od potrzeb biblioteki - dodaje się w podpolu \$e odpowiednie określenie rodzaju współpracy danej osoby w opublikowaniu opisywanej książki.

W przypadku dokumentów o specjalnych formach piśmienniczych pole 700 zawiera w rekordach sporządzanych dla:

- bibliografii zespołów osobowych - nazwę autora bibliografii (hasło obowiązkowe bez określenia rodzaju współpracy),
- zbiorów prac różnych autorów - nazwę redaktora zbioru (hasło obowiązkowe z określeniem rodzaju współpracy),
- antologii - nazwę opracowującego (hasło obowiązkowe z określeniem rodzaju współpracy),
- kontynuacji, suplementów, indeksów opublikowanych niezależnie od dzieła podstawowego - nazwę autora i tytuł dzieła podstawowego (hasło obowiązkowe),
- librett - nazwę kompozytora (hasło obowiązkowe bez określenia rodzaju współpracy),
- adaptacji i innych przeróbek - nazwę autora adaptacji lub innej przeróbki (hasło obowiązkowe z określeniem rodzaju współpracy) lub nazwę autora i tytuł oryginału, jeżeli tytuł ten różni się od tytułu adaptacji (hasło fakultatywne),
- wywiadów - nazwę rozmówcy, którego nazwy nie podano w polu 100 (hasło obowiązkowe bez określenia rodzaju współpracy),
- wykładów opracowanych przez inną osobę niż wykładowca - nazwę osoby opracowującej wykłady (hasło obowiązkowe z określeniem rodzaju współpracy),
- albumów zawierających równoważne tekst i związane z nim ilustracje, innej osoby niż autor tekstu - nazwę twórcy, którego nazwy nie podano w polu 100 (hasło obowiązkowe bez określenia rodzaju współpracy).

700

W rekordach sporządzanych dla prac współwydanych (jednego lub różnych autorów) pod wspólnym tytułem w polach 700 należy podać:

- nazwy autorów i tytuły poszczególnych prac, jeżeli jest ich nie więcej niż trzy,
- nazwy autorów, jeżeli prac jest więcej niż trzy, ale są one autorstwa dwu lub trzech osób.

W rekordach sporządzanych dla prac współwydanych (jednego lub różnych autorów) bez wspólnego tytułu w polach 700 należy podać nazwy autorów i tytuły drugiej i trzeciej pracy, jeżeli wszystkich prac jest nie więcej niż trzy.

W miarę potrzeby można podać w polach 700 nazwy autorów i tytuły większej liczby prac.

Hasło osobowe przejmuje się w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

Znaki umowne

Zawartość podpól \$c i \$d ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Podpole \$e poprzedza się kropką.

Zawartość podpól \$k, \$l i \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Podpole \$n poprzedza się kropką.

Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n, lub kropką, jeżeli brak podpola \$n.

Podpole \$t poprzedza się kropką.

Jeżeli pole 700 zawiera tylko hasło osobowe (podpola \$a, \$b, \$c, \$d), to kończy się kropką.

Przy średniku (;) zostawia się odstęp po obu jego stronach. W przypadku kropki i przecinka zostawia się odstęp tylko po znaku. Nawiasy okrągłe traktuje się jak jeden znak i stosuje odstęp przed pierwszym i po drugim nawiasie.

Wskaźniki**Pierwszy wskaźnik - rodzaj pierwszego elementu nazwy osobowej**

0 - Imię	}	stosowanie jak
1 - Nazwisko		w polu 100

Drugi wskaźnik - funkcja hasła dodatkowego**@ - Bez określenia funkcji hasła dodatkowego**

Wartość @ oznacza, że hasło nie dotyczy dokumentu niesamoistnego wydawniczo zawartego w książce opisanej w rekordzie.

2 - Hasło opisu dokumentu niesamoistnego wydawniczo

Wartość 2 oznacza, że pole zawiera nazwę autora i tytuł pracy zawartej w książce opisanej w rekordzie, stanowiąc hasło typu: Nazwa autora. Tytuł (Tytuł ujednoczony).

Podpola**\$a - Nazwa osobowa****\$b - Numeracja****\$c - Dopowiedzenie inne niż daty biograficzne****\$d - Daty biograficzne**

}	zawartość jak w polu 100
---	--------------------------

\$e - Określenie rodzaju współpracy

Jeżeli jedna osoba spełnia różne role w powstaniu książki, podaje się określenie funkcji uznanej za najważniejszą. Określenie to poprzedza się kropką.

Określenia (lub ich skróty) rodzaju współpracy:

autor bibliografii załącznikowej	Bibliogr.
autor indeksu	Indeks
autor komentarza	Koment.
autor oryginału	Aut. oryg.
autor posłowania	Posł.

autor przedmowy	Przedm.
autor suplementu	Supl.
autor wstępu	Wstęp
fotograf	Fot.
ilustrator	Il.
opracowujący	Oprac.
redaktor	Red.
tłumacz	Tł.
twórca adaptacji	Adapt.
twórca wyboru	Wybór
twórca zbioru	Zebr.
współautor	Współaut.
wydawca	Wyd.

\$k - Sformalizowane określenie

\$l - Język tekstu

\$s - Wersja

\$n - Numer części

Przejmuje się oznaczenie opisywanego tomu książki wielotomowej lub oznaczenie części dzieła. Numer podaje się cyframi arabskimi, towarzyszące mu określenie skraca się wg PN-N-01158:1985. Oznaczenie to poprzedza się kropką.

\$p - Nazwa części

Przejmuje się tytuł opisywanego tomu książki wielotomowej lub tytuł części dzieła. Tytuł ten poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po numerze części, lub kropką, jeżeli numeru brak.

\$t - Tytuł

Przejmuje się tytuł (tytuł ujednolicony). Tytuł ten poprzedza się kropką.

zawartość jak w polu 240

Przykłady

- 245 00 \$a Chirurgia plastyczna twarzy / \$c Janusz Bardach, współaut. Marian Górski, Kazimierz Ostrowski.
 100 1e \$a Bardach, Janusz.
 700 1e \$a Górski, Marian.
 700 1e \$a Ostrowski, Kazimierz.
- 245 00 \$a Zarys medycyny nuklearnej / \$c Stanisław Nowak, Krystian Rudzki, Wiesława Bielecka.
 100 1e \$a Nowak, Stanisław.
 700 1e \$a Rudzki, Krystian.
 700 1e \$a Bielecka, Wiesława.
- 245 00 \$a Rok 1920 : \$b wojna polsko-radziecka we wspomnieniach i innych dokumentach / \$c wybrał i oprac. Jan Borkowski.
 700 1e \$a Borkowski, Jan. \$e Oprac.
- 245 00 \$a Oświata zdrowotna : \$b teoria, metodyka : praca zbiorowa / \$c pod red. Hanny Wentlandowej; [aut. Maciej Demel et al.].
 700 1e \$a Wentlandowa, Hanna. \$e Red.
 700 1e \$a Demel, Maciej \$d (1923-). \$e Współaut.
- 245 00 \$a Instytut Bibliograficzny : \$b informator / \$c [red. Krystyna Ramlau-Klekowska].
 110 2e \$a Biblioteka Narodowa. \$b Instytut Bibliograficzny.
 700 1e \$a Ramlau-Klekowska, Krystyna \$d (1929-). \$e Red.
- 245 00 \$a Trzecia Ogólnokrajowa Narada Bibliografów, Warszawa, 5-7 VI 1978 r. : \$b referaty i dyskusja / \$c [oprac. red. Barbara Karamać, Elżbieta Czermarmazowicz].
 111 2e \$a Ogólnokrajowa Narada Bibliografów \$n (3 ; \$d 1978; \$c Warszawa, Polska).
 700 1e \$a Karamać, Barbara. \$e Red.
 700 1e \$a Czermarmazowicz, Elżbieta. \$e Red.

- 245 00 \$a Filozofia egzystencji : \$b wybór pism / \$c Karl Jaspers; wyboru dokonał Stanisław Tyrowicz; wstępem poprzedził Hans Sauer; posłowiem opatrzyła Dorota Lachowska; przeł. Dorota Lachowska, Anna Wołkowicz.
- 100 1e \$a Jaspers, Karl \$d (1883-1969).
- 700 1e \$a Tyrowicz, Stanisław. \$e Red.
- 700 1e \$a Sauer, Hans. \$e Przedm.
- 700 1e \$a Lachowska, Dorota. \$e Tł.
- 700 1e \$a Wołkowicz, Anna. \$e Tł.
-
- 245 00 \$a Pensja pani Latter : \$b obrazy dramatyczne podług powieści Bolesława Prusa "Emancypantki" / \$c Jarosław Iwaszkiewicz i Jerzy Mieczysław Rytard.
- 100 1e \$a Prus, Bolesław \$d (1847-1912).
- 700 1e \$a Iwaszkiewicz, Jarosław \$d (1894-1980). \$e Adapt.
- 700 1e \$a Rytard, Jerzy Mieczysław \$d (1899-1970). \$e Adapt.
- 700 1e \$a Prus, Bolesław \$d (1847-1912). \$t Emancypantki. \$n T. 1 \$k (adapt.; \$l pol.)
-
- 245 00 \$a Trudny życiorys; \$b Powódź i śmierć : poematy / \$c Marian Czuchnowski.
- 100 1e \$a Czuchnowski, Marian \$d (1909-1991).
- 700 12 \$a Czuchnowski, Marian \$d (1909-1991). \$t Powódź i śmierć
-
- 245 00 \$a Wybrane zagadnienia z materiałoznawstwa / \$c Piotr J. Bukowski. Elementy podstaw jakości i niezawodności maszyn i mechanizmów / Włodzimierz Wieremiejczyk.
- 100 1e \$a Bukowski, Piotr J.
- 700 12 \$a Wieremiejczyk, Włodzimierz. \$t Elementy podstaw jakości i niezawodności maszyn i mechanizmów

- 245 00 \$a Socjologiczne problemy pracy w hutnictwie.
- 505 0@ \$a Innowacja w zakresie czasu pracy w hutnictwie :
społeczne konsekwencje czterobrygadowego systemu
pracy / Franciszek Adamski. Mistrz hutniczy : studium z
zakresu socjologii organizacji pracy / Jerzy Sikorski.
- 700 12 \$a Adamski, Franciszek. \$t Innowacja w zakresie czasu
pracy w hutnictwie
- 700 12 \$a Sikorski, Jerzy. \$t Mistrz hutniczy

710 Hasło dodatkowe - nazwa ciała zbiorowego (P) Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy ciała zbiorowego

1	nazwa geograficzna na początku
2	nazwa w naturalnej kolejności składników

Drugi - funkcja hasła dodatkowego

@	bez określenia funkcji hasła dodatkowego
2	hasło opisu dokumentu niesamoistnego wydawniczo

Kody podpól

\$a	Nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element (NP)
\$b	Nazwa jednostki podrzędnej (P)
\$n	Numer imprezy (P)
\$d	Data imprezy (P)
\$c	Miejsce imprezy (NP)
\$t	Tytuł (NP)
\$n	Numer części (P)
\$p	Nazwa części (P)
\$k	Sformalizowane określenie (P)
\$l	Język tekstu (NP)
\$s	Wersja (NP)

Zawartość pola

W polach 710 podaje się hasła korporatywne dodatkowe zawierające nazwy ciał zbiorowych i imprez wymienionych w polach: 245, 250, 5XX (ale nie w polach 610 ani 810), jeżeli książka może być poszukiwana pod nazwą tego ciała lub imprezy. Pole 710 może zawierać ponadto tytuł pracy związanej, współwydanej, zawartej w opisywanej książce - stanowiąc hasło typu: Nazwa ciała zbiorowego. Tytuł.

Najczęściej pola 710 zawierają:

- nazwy drugiego i trzeciego ciała zbiorowego, jeżeli w polu 100 podano nazwę ciała zbiorowego wskazanego w książce jako najważniejsze lub wymie-

nionego w książce na pierwszym miejscu, a liczba ciał zbiorowych pełniących tę samą rolę nie przekracza trzech,

- nazwę imprezy (w opisie książki zawierającej materiały dotyczące tej imprezy) opisywanej pod nazwą ciała zbiorowego, jeżeli nie stanowi hasła głównego (w polu 110).

Pole może też zawierać nazwę ciała zbiorowego, pod którą książka może być poszukiwana, np. nazwę instytucji sprawczej, nazwę wydawcy, nazwę instytucji organizującej konferencję.

Hasło korporatywne przejmuje się w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

Znaki umowne

Podpola \$b i \$n (numer części książki) poprzedza się kropką.

Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n, lub kropką, jeżeli brak podpola \$n.

Podpole \$t poprzedza się kropką.

Zawartość podpól \$c, \$d i \$n (numer imprezy) ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Zawartość podpól \$k, \$l i \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Jeżeli pole 710 zawiera tylko hasło korporatywne (podpola \$a, \$b, \$n, \$d, \$c), to kończy się kropką.

Przy średniku (;) zostawia się odstęp po obu jego stronach. W przypadku kropki i przecinka zostawia się odstęp tylko po znaku. Nawiasy okrągłe traktuje się jak jeden znak i stosuje odstęp przed pierwszym i po drugim nawiasie.

Wskaźniki**Pierwszy wskaźnik - rodzaj pierwszego elementu nazwy ciała zbiorowego**

1 - Nazwa geograficzna na początku	}	stosowanie
2 - Nazwa w naturalnej kolejności składników		jak w polu 110

Drugi wskaźnik - funkcja hasła dodatkowego

@ - Bez określenia funkcji hasła dodatkowego

Wartość @ oznacza, że hasło nie dotyczy dokumentu niesamoistnego wydawniczo zawartego w książce opisywanej w rekordzie.

2 - Hasło opisu dokumentu niesamoistnego wydawniczo

Wartość 2 oznacza, że pole zawiera nazwę autora i tytuł pracy zawartej w książce opisanej w rekordzie, stanowiąc hasło typu: Nazwa ciała zbiorowego. Tytuł.

Podpola

\$a - Nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element

\$b - Nazwa jednostki podrzędnej

\$c - Miejsce imprezy

\$d - Data imprezy

\$n - Numer imprezy

zawartość jak w polu 110

\$k - Sformalizowane określenie

\$l - Język tekstu

\$s - Wersja

zawartość jak w polu 240

\$n - Numer części

Przejmuje się oznaczenie opisywanego tomu książki wielotomowej lub oznaczenie części dzieła. Numer podaje się cyframi arabskimi, towa-

rzyszające mu określenie skraca się wg PN-N-01158:1985. Oznaczenie to poprzedza się kropką.

\$p - Nazwa części

Przejmuję się tytuł opisywanego tomu książki wielotomowej lub tytuł części dzieła. Tytuł ten poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po numerze części, lub kropką, jeżeli numeru brak.

\$t - Tytuł

Przejmuję się tytuł. Tytuł ten poprzedza się kropką.

Przykłady

- 245 00** \$a Polska Klasyfikacja Tematyczna : \$b wersja eksploatacyjna / \$c na podstawie propozycji zainteresowanych instytucji oprac. Zespół Języków Informacyjnych Instytutu Informacji Naukowej, Technicznej i Ekonomicznej pod kier. E. Ścibora ; Naczelna Organizacja Techniczna.
- 700 1e** \$a Ścibor, Eugeniusz. \$e Red.
- 710 2e** \$a Instytut Informacji Naukowej, Technicznej i Ekonomicznej. \$b Zespół Języków Informacyjnych.
- 710 2e** \$a Naczelna Organizacja Techniczna.
-
- 245 00** \$a Mechanizacja produkcji zwierzęcej : \$b materiały ze Zjazdu Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego odbytego w Lublinie w dn. 18-20 września 1967 r.
- 710 2e** \$a Polskie Towarzystwo Zootechniczne. \$b Zjazd \$d (1967; \$c Lublin).
-
- 245 00** \$a Diagnostyka prenatalna : \$b II konferencja naukowa, Warszawa, 6 grudnia 1979 r. / \$c [organizatorzy:] Sekcja Genetyki Klinicznej Polskiego Towarzystwa Lekarskiego [et. al.].
- 710 2e** \$a Polskie Towarzystwo Lekarskie. \$b Sekcja Genetyki Klinicznej

710

- 501 @@ \$a Współwyd.: Katalog wydawnictw Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 1907-1932. Cz. 1.
- 710 22 \$a Towarzystwo Naukowe Warszawskie. \$t Katalog wydawnictw Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 1907-1932. \$n Cz. 1

711 Hasło dodatkowe - nazwa imprezy (P)

Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy imprezy

2 nazwa w naturalnej kolejności składników

Drugi - funkcja hasła dodatkowego

@ bez określenia funkcji hasła dodatkowego

2 hasło opisu dokumentu niesamoistnego wydawniczo

Kodv podpól

\$a Nazwa imprezy (NP)

\$n Numer imprezy (P)

\$d Data imprezy (NP)

\$c Miejsce imprezy (NP)

\$e Nazwa jednostki podrzędnej (P)

Zawartość pola

W polu 711 podaje się hasło korporatywne dodatkowe zawierające nazwę imprezy wymienionej w polach: 245, 250, 5XX (ale nie w polach 611 ani 811), jeżeli książka może być poszukiwana pod tą nazwą. Najczęściej pole 711 zawiera:

- nazwę imprezy występującą w książce na dalszym miejscu, jeżeli książka dotyczy dwu lub trzech imprez, a pole 111 zawiera nazwę imprezy wymienioną w książce na pierwszym miejscu,
- nazwę imprezy, jeżeli w rekordzie brak pola 111, a opisywana książka zawiera materiały dotyczące tej imprezy.

Hasło korporatywne zawierające nazwę imprezy przejmuje się w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

Znaki umowne

Zawartość podpól \$c, \$d i \$n ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Podpole \$e poprzedza się kropką.

Pole 711 kończy się kropką.

Przy średniku (;) i kresce ukośnej (/) zostawia się odstęp po obu stronach znaku. W przypadku kropki i przecinka zostawia się odstęp tylko po znaku. Nawiasy okrągłe traktuje się jak jeden znak i stosuje odstęp przed pierwszym i po drugim nawiasie.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - rodzaj pierwszego elementu nazwy imprezy

2 - Nazwa w naturalnej kolejności składników

Ten wskaźnik stosuje się jak w polu 111.

Drugi wskaźnik - funkcja hasła dodatkowego

@ - Bez określenia funkcji hasła dodatkowego

Wartość @ oznacza, że hasło nie dotyczy dokumentu niesamoistnego wydawniczo zawartego w książce opisywanej w rekordzie.

2 - Hasło opisu dokumentu niesamoistnego wydawniczo

Wartość 2 oznacza, że pole zawiera nazwę imprezy, o której informacje znajdują się w książce opisanej w rekordzie jako jej część.

Podpola

\$a - Nazwa imprezy

\$c - Miejsce imprezy

\$d - Data imprezy

\$e - Nazwa jednostki podrzędnej

\$n - Numer imprezy

zawartość jak w polu 111

Przvkyady

- 245 00** \$a 16th International Symposium on Industrial Robots.
\$b 8th International Conference on Industrial Robot
Technology
- 111 2e** \$a International Symposium on Industrial Robots
\$n (16 ; \$d 1986 ; \$c Bruksela, Belgia).
- 711 2e** \$a International Conference on Industrial Robot
Technology \$n (8 ; \$d 1986 ; \$c Bruksela, Belgia).
-
- 245 00** \$a Mikrofalowa elektronika ciała stałego : \$b IV Krajowa
Konferencja MECS, Gdańsk 17.10.-20.10.1977 /
\$c [organizatorzy] Polska Akademia Nauk oraz
Stowarzyszenie Elektryków Polskich.
- 711 2e** \$a Krajowa Konferencja MECS \$n (4 ; \$d 1977 ;
\$c Gdańsk, Polska).

730 Hasło dodatkowe - tytuł ujednolicony (P) Wskaźniki

Pierwszy - znaki pomijane przy szeregowaniu

0	brak znaków pomijanych przy szeregowaniu
1-9	liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Drugi - funkcja hasła dodatkowego

@	bez określenia funkcji hasła dodatkowego
2	hasło opisu dokumentu niesamoistnego wydawniczo

Kody podpól

\$a	Tytuł ujednolicony (NP)
\$n	Numer części (P)
\$p	Nazwa części (P)
\$k	Sformalizowane określenie (NP)
\$l	Język tekstu (NP)
\$s	Wersja (NP)

Zawartość pola

W polu 730 podaje się przede wszystkim tytuł ujednolicony Biblii, innej księgi świętej, księgi liturgicznej, anonimu klasycznego - związanych z opisywaną książką (np. stanowiących ich adaptację, zawartych w opisywanej książce). Może ono zawierać tytuł ujednolicony innego dzieła opisywanego pod tytułem.

Są to tytuły prac wymienionych w polach 245 lub 5XX (ale nie w polach 630 ani 830).

Pola 730 używa się, jeżeli dla zawartego w nim tytułu sporządza się rekord w kartotece haseł wzorcowych.

Hasło tytułowe przejmuje się w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

Znaki umowne

Podpole \$n poprzedza się kropką.

Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n, lub kropką, jeżeli brak podpola \$n.

Zawartość podpól \$k, \$l i \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Na końcu pola 730 nie stawia się kropki.

Przy średniku (;) zostawia się odstęp po obu jego stronach. W przypadku kropki i przecinka zostawia się odstęp tylko po znaku. Nawiasy okrągłe traktuje się jak jeden znak i stosuje odstęp przed pierwszym i po drugim nawiasie.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - znaki pomijane przy szeregowaniu

<p>0 - Brak znaków pomijanych przy szeregowaniu 1-9 - Liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu</p>	}	<p>stosowanie jak w polu 130</p>
---	---	--------------------------------------

Drugi wskaźnik - funkcja hasła dodatkowego

@ - Bez określenia funkcji hasła dodatkowego

Wartość @ oznacza, że hasło nie dotyczy dokumentu niesamoistnego wydawniczo zawartego w książce opisanej w rekordzie.

2 - Hasło opisu dokumentu niesamoistnego wydawniczo

Wartość 2 oznacza, że pole zawiera tytuł ujednolicony dzieła zawartego w książce opisanej w rekordzie.

Podpola

<p>\$a - Tytuł ujednolicony \$k - Sformalizowane określenie \$l - Język tekstu \$s - Wersja</p>	}	<p>zawartość jak w polu 130</p>
--	---	---------------------------------

\$n - Numer części

Przejmuje się oznaczenie opisywanego tomu książki wielotomowej lub oznaczenie części dzieła. Numer podaje się cyframi arabskimi, towarzyszące mu określenie skraca się wg PN-N-01158:1985. Oznaczenie to poprzedza się kropką.

\$p - Nazwa części

Przejmuje się tytuł opisywanego tomu książki wielotomowej lub tytuł części dzieła. Tytuł ten poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po numerze części, lub kropką, jeżeli numeru brak.

Przykład

- 245 00 \$a Opowieści Okrągłego Stołu / \$c oprac. Jacques Boulenger ; przeł. Krystyna Dolatowska, Tadeusz Komendant ; wstępem i przypisami opatrzyła Ewa Dorota Żółkiewska.
- 505 0@ \$a Merlin czarodziej. Lancelot z jeziora. Poszukiwanie Świętego Graala. Śmierć Artura.
- 730 @2 \$a Merlin \$I (pol. ; \$s wersja fr.)
- 730 @2 \$a Lancelot du Lac \$I (pol. ; \$s wersja fr.)
- 730 @2 \$a Queste del Saint Graal \$I (pol. ; \$s wersja fr.)
- 730 @2 \$a Mort le Roi Artu \$I (pol.)

740 Hasło dodatkowe - tytuł (P) Wskaźniki

Pierwszy - znaki pomijane przy szeregowaniu

0	brak znaków pomijanych przy szeregowaniu
1-9	liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Drugi - funkcja hasła dodatkowego

@	bez określenia funkcji hasła dodatkowego
2	hasło opisu dokumentu niesamoistnego wydawniczo

Kody podpól

\$a	Tytuł (NP)
\$n	Numer części (P)
\$p	Nazwa części (P)

Zawartość pola

W polu 740 podaje się tytuł (ale nie tytuł ujednolicony) nie mających autora: dokumentu związanego z opisywaną książką, pracy współwydanej bądź zawartej w opisywanej książce. Są to tytuły prac wymienionych w polach 245 (poza pierwszą), lub 5XX (ale nie w polach 246 ani 630).

Pola 740 używa się, jeżeli dla zawartego w nim tytułu nie sporządza się rekordu w kartotece haseł wzorcowych.

Znaki umowne

Podpole \$n poprzedza się kropką.

Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n, lub kropką, jeżeli brak podpola \$n.

Na końcu pola 740 nie stawia się kropki.

Po kropce i przecinku zostawia się odstęp.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - znaki pomijane przy szeregowaniu

0 - Brak znaków pomijanych przy szeregowaniu	] stosowanie jak w polu 130
1-9 - Liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu	

Drugi wskaźnik - funkcja hasła dodatkowego

@ - Bez określenia funkcji hasła dodatkowego

Wartość @ oznacza, że hasło nie dotyczy dokumentu niesamoistnego wydawniczo zawartego w książce opisanej w rekordzie.

2 - Hasło opisu dokumentu niesamoistnego wydawniczo

Wartość 2 oznacza, że pole zawiera tytuł pracy zawartej w książce opisanej w rekordzie.

Podpola

\$a - Tytuł

\$n - Numer części

Przejmuje się oznaczenie opisywanego tomu książki wielotomowej lub oznaczenie części dzieła. Numer podaje się cyframi arabskimi, towarzyszące mu określenie skraca się wg PN-N-01158:1985. Oznaczenie to poprzedza się kropką.

\$p - Nazwa części

Przejmuje się tytuł opisywanego tomu książki wielotomowej lub tytuł części dzieła. Tytuł ten poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po numerze części, lub kropką, jeżeli numeru brak.

Przykład

- 245 00 \$a** Ekonomiczne aspekty nowej koncepcji polityki rodzinnej w Czechosłowacji / **\$c** przekł. i oprac. Dorota Staszewska. Ubezpieczenie rentowe w Austrii : tradycja, stan, perspektywy / przekł. i oprac. Maciej Żukowski.
- 740 02 \$a** Ubezpieczenie rentowe w Austrii

800-830 Hasła dodatkowe opisu książki wielotomowej i serii

Pola

- 800 Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej - nazwa osobowa (P)
- 810 Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej - nazwa ciała zbiorowego (P)
- 811 Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej - nazwa imprezy (P)
- 830 Hasło dodatkowe serii i opisu książki wielotomowej - tytuł (P)

Zawartość pól 800-830

Pola 800-830 zawierają informacje o całości książki wielotomowej (której tom mający własny indywidualny tytuł jest opisany w rekordzie) lub serii podane w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

Pól 800-830 używa się, jeżeli w rekordzie występuje pole 490 (odpowiadające strefie serii opisu bibliograficznego) lub uwaga w polu 500, które zawierają informacje o tej książce wielotomowej lub serii podane w postaci nie nadającej się do wyszukiwania. Pól 800-830 nie używa się, jeżeli w rekordzie występuje pole 440, ponieważ zawiera ono strefę serii w formie, która może być jednocześnie wykorzystana jako hasło dodatkowe.

Dla opisu książek wielotomowych podstawowe elementy pól 800-830 to hasło (autorskie lub korporatywne - w tym zawierające nazwę imprezy), tytuł właściwy książki oraz oznaczenie opisywanego tomu. Stosuje się zasady wyboru hasła i sposobu jego podania (wartości wskaźników, kody podpól, znaki umowne) przyjęte w polach 100-111 (Hasła główne).

W miarę potrzeby można ponadto wypełnić dodatkowe pole 800, 810, 830, podając w nim tytuł ujednoczony zamiast tytułu książki. W polach 800 i 810 tytuł ujednoczony i dopowiedzenia do niego podaje się w sposób (wartość wskaźników, kody podpól, znaki umowne) przyjęty w polu odpowiednio 240 (Tytuł ujednoczony) lub 243 (Ujednoczony tytuł zbiorczy). W polu 830 hasło tytułowe podaje się według zasad obowiązujących w polu 130 (Hasło główne).

800   **Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej - nazwa osobowa (P)**

Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy osobowej

0	imię
1	nazwisko

Drugi - nie używany

@

Kody podpól

\$a	Nazwa osobowa (NP)
\$b	Numeracja (NP)
\$d	Daty biograficzne (NP)
\$c	Dopowiedzenie inne niż daty biograficzne (P)
\$t	Tytuł (NP)
\$n	Numer części (P)
\$p	Nazwa części (P)
\$k	Sformalizowane określenie (P)
\$l	Język tekstu (NP)
\$s	Wersja (NP)
\$v	Oznaczenie tomu (NP)

Zawartość pola

Pole 800 zawiera informacje o całości książki wielotomowej opisywanej pod hasłem autorskim, przejęte w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

Pola 800 używa się, jeżeli w rekordzie występuje pole 490 lub uwaga w polu 500, które zawierają informacje o tej książce podane w formie nie nadającej się do wyszukiwania.

Znaki umowne

Zawartość podpól \$c i \$d ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Zawartość podpól \$k, \$l i \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Podpole \$n poprzedza się kropką.

Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n, lub kropką, jeżeli brak podpola \$n.

Podpole \$t poprzedza się kropką.

Na końcu pola 800 nie stawia się kropki.

Przy średniku (;) zostawia się odstęp po obu jego stronach. W przypadku kropki i przecinka zostawia się odstęp tylko po znaku. Nawiasy okrągłe traktuje się jak jeden znak i stosuje odstęp przed pierwszym i po drugim nawiasie.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - rodzaj pierwszego elementu nazwy osobowej

0 - Imię	}	stosowanie jak w polu 100
1 - Nazwisko		

Drugi wskaźnik

Nie używany.

Podpola

\$a - Nazwa osobowa	}	zawartość jak w polu 100
\$b - Numeracja		
\$c - Dopowiedzenie inne niż daty biograficzne		
\$d - Daty biograficzne		

\$k - Sformalizowane określenie

\$l - Język tekstu

\$s - Wersja

zawartość odpowiednio
jak w polu 240 lub 243

\$n - Numer części

Przejmuję się oznaczenie części książki wielotomowej, jeżeli ma ona budowę hierarchiczną. Numer podaje się cyframi arabskimi, towarzyszące mu określenie skraca się wg PN-N-01158:1985. Oznaczenie to poprzedza się kropką.

\$p - Nazwa części

Przejmuję się tytuł części książki wielotomowej, jeżeli ma ona budowę hierarchiczną. Tytuł ten poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po numerze części, lub kropką, jeżeli numeru brak.

\$t - Tytuł

Przejmuję się tytuł (tytuł ujednoczony) całości książki wielotomowej. Tytuł ten poprzedza się kropką.

\$v - Oznaczenie tomu

Przejmuję się oznaczenie opisywanego tomu w obrębie całości książki wielotomowej. Numer podaje się cyframi arabskimi, towarzyszące mu określenie skraca się wg PN-N-01158:1985.

Przykłady

- 245 00 \$a Cecylia wśród nas ; \$b Walka z cieniami
/ \$c Georges Duhamel ; tł. Marta Higier-Łebkowska.
490 1@ \$a Kronika rodu Pasquier / Georges Duhamel ; \$v 4
800 1@ \$a Duhamel, Georges \$d (1884-1966). \$t Kronika rodu
Pasquier \$v 4

- 245 00 \$a Prawo wekslowe : \$b komentarz / \$c Artur Glasner.
 490 1e \$a Prawo wekslowe i czekowe : komentarz / Artur Glasner, Arnold Thaler ; \$v 1
 800 1e \$a Glasner, Artur. \$t Prawo wekslowe i czekowe \$v 1
- 490 1e \$a The James Joyce archive
 800 1e \$a Joyce, James \$d (1882-1941). \$t James Joyce archive
- 245 00 \$a Marysieńka Sobieska / \$c Tadeusz Żeleński (Boy) ; [oprac. Henryk Markiewicz ; wstępem i przypisami opatrzył Władysław Czaplński].
 490 1e \$a Pisma / Tadeusz Żeleński (Boy). Ser. 1 ; \$v t.7
 800 1e \$a Żeleński, Tadeusz \$d (1874-1941). \$t Pisma. \$n Ser. 1 \$v t.7
 800 1e \$a Żeleński, Tadeusz \$d (1874-1941). \$t Dzieła wszystkie. \$n Ser. 1 \$l (pol.) \$v t. 7
dotatkowe pole 800 zawierające ujednoczony tytuł zbiorczy

810 Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej - nazwa ciała zbiorowego (P)

Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy ciała zbiorowego

- 1 nazwa geograficzna na początku
- 2 nazwa w naturalnej kolejności składników

Drugi - nie używany

@

Kody podpól

- \$a Nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element (NP)
- \$b Nazwa jednostki podrzędnej (P)
- \$n Numer imprezy (P)
- \$d Data imprezy (P)
- \$c Miejsce imprezy (NP)
- \$t Tytuł (NP)
- \$n Numer części (P)
- \$p Nazwa części (P)
- \$k Sformalizowane określenie (P)
- \$l Język tekstu (NP)
- \$s Wersja (NP)
- \$v Oznaczenie tomu (NP)

Zawartość pola

Pole 810 zawiera informacje o całości książki wielotomowej opisywanej pod hasłem korporatywnym, przejęte w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

Pola 810 używa się, jeżeli w rekordzie występuje pole 490 lub uwaga w polu 500, które zawierają informacje o tej książce podane w formie nie nadającej się do wyszukiwania.

810

Znaki umowne

Zawartość podpól \$c, \$d i \$n (numer imprezy) ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Zawartość podpól \$k, \$l i \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Podpola \$b i \$n (numer części książki) poprzedza się kropką.

Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n, lub kropką, jeżeli brak podpola \$n.

Podpole \$t poprzedza się kropką.

Na końcu pola 810 nie stawia się kropki.

Przy średniku (;) zostawia się odstęp po obu jego stronach. W przypadku kropki i przecinka zostawia się odstęp tylko po znaku. Nawiasy okrągłe traktuje się jak jeden znak i stosuje odstęp przed pierwszym i po drugim nawiasie.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - rodzaj pierwszego elementu nazwy ciała zbiorowego

0 - Nazwa geograficzna na początku	}	stosowanie jak
1 - Nazwa w naturalnej kolejności składników		w polu 110

Drugi wskaźnik

Nie używany.

Podpola

\$a - Nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element	}	zawartość jak w polu 110
\$b - Nazwa jednostki podrzędnej		
\$c - Miejsce imprezy		
\$d - Data imprezy		
\$n - Numer imprezy		
\$k - Sformalizowane określenie	}	zawartość odpowiednio jak w polu 240 lub 243
\$l - Język tekstu		
\$s - Wersja		

\$n - Numer części

Przejmuje się oznaczenie części książki wielotomowej, jeśli ma ona budowę hierarchiczną. Numer podaje się cyframi arabskimi, towarzyszące mu określenie skraca się wg PN-N-01158:1985. Oznaczenie to poprzedza się kropką.

\$p - Nazwa części

Przejmuje się tytuł części książki wielotomowej, jeżeli ma ona budowę hierarchiczną. Tytuł ten poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po numerze części, lub kropką, jeżeli numeru brak.

\$t - Tytuł

Przejmuje się tytuł całości książki wielotomowej. Tytuł ten poprzedza się kropką.

\$v - Oznaczenie tomu

Przejmuje się oznaczenie opisywanego tomu w obrębie całości książki wielotomowej. Numer podaje się cyframi arabskimi, towarzyszące mu określenie skraca się wg PN-N-01158:1985.

811

811   **Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej - nazwa imprezy (P)**

Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy imprezy
2   nazwa w naturalnej kolejności składników

Drugi - nie używany
@

Kody podpól

\$a	Nazwa imprezy (NP)
\$n	Numer imprezy
\$d	Data imprezy (NP)
\$c	Miejsce imprezy (NP)
\$e	Nazwa jednostki podrzędnej (P)
\$t	Tytuł (NP)
\$n	Numer części (P)
\$p	Nazwa części (P)
\$v	Oznaczenie tomu (NP)

Zawartość pola

Pole 811 zawiera informacje o całości książki wielotomowej opisywanej pod hasłem korporatywnym - nazwą imprezy, przejęte w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

Pola 811 używa się, jeżeli występuje pole 490 lub uwaga w polu 500, które zawierają informacje o tej książce podane w formie nie nadającej się do wyszukiwania.

Jeżeli imprezę opisuje się pod nazwą ciała zbiorowego, używa się pola 810.

Znaki umowne

Zawartość podpól \$c, \$d i \$n (numer imprezy) ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Podpola \$e i \$n (numer części książki) poprzedza się kropką.

Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n, lub kropką, jeżeli brak podpola \$n.

Podpole \$t poprzedza się kropką.

Na końcu pola 811 nie stawia się kropki.

Przy średniku (;) zostawia się odstęp po obu jego stronach. W przypadku kropki i przecinka zostawia się odstęp tylko po znaku. Nawiasy okrągłe traktuje się jak jeden znak i stosuje odstęp przed pierwszym i po drugim nawiasie.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik - rodzaj pierwszego elementu nazwy imprezy

2 - Nazwa w naturalnej kolejności składników

Drugi wskaźnik

Nie używany.

Podpola

\$a - Nazwa imprezy

\$c - Miejsce imprezy

\$d - Data imprezy

\$e - Nazwa jednostki podrzędnej

\$n - Numer imprezy

zawartość jak w polu 111

\$n - Numer części

Przejmuję się oznaczenie części książki wielotomowej, jeśli ma ona budowę hierarchiczną. Numer podaje się cyframi arabskimi, towarzyszące mu określenie skraca się wg PN-N-01158:1985. Oznaczenie to poprzedza się kropką.

\$p - Nazwa części

Przejmuję się tytuł części książki wielotomowej, jeżeli ma ona budowę hierarchiczną. Tytuł ten poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po numerze części, lub kropką, jeżeli numeru brak.

\$t - Tytuł

Przejmuję się tytuł całości książki wielotomowej. Tytuł ten poprzedza się kreską poziomą.

\$v - Oznaczenie tomu

Przejmuję się oznaczenie opisywanego tomu w obrębie całości książki wielotomowej. Numer podaje się cyframi arabskimi, towarzyszące mu określenie skraca się wg PN-N-01158:1985.

Przykłady

- 490 1@ \$a Nutrition and food science ; \$v vol.1
 811 2@ \$a International Congress of Nutrition \$n (11; \$d 1975; \$c Rio de Janeiro, Brazylia). \$t Nutrition and food science \$v vol. 1
- 245 00 \$a Peat and peatlands in the natural environment protection ...
 490 1@ \$a Proceedings of the 5-th International Peat Congress. Poznań, Poland, September 21-25, 1976 ; \$v vol. 1
 811 2@ \$a International Peat Congress \$n (5 ; \$d 1976 ; \$c Poznań, Polska). \$t Proceedings \$v vol. 1

830 Hasło dodatkowe serii i opisu książki wielotomowej - - tytuł (P)

Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

@

Drugi - znaki pomijane przy szeregowaniu

0	brak znaków pomijanych przy szeregowaniu
1-9	liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Kody podpól

\$a	Tytuł (NP)
\$n	Numer części (P)
\$p	Nazwa części (P)
\$k	Sformalizowane określenie (NP)
\$l	Język tekstu (NP)
\$s	Wersja (NP)
\$x	ISSN (NP)
\$v	Oznaczenie tomu (NP)

Zawartość pola

Pole 830 zawiera informacje o serii lub całości książki wielotomowej opisywanej pod tytułem (tytułem ujednoliconym), przejęte w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

Pola 830 używa się, jeżeli występuje pole 490 lub uwaga w polu 500, które zawierają informacje o tej serii lub książce podane w formie nie nadającej się do wyszukiwania.

W formacie USMARC pole 830 nie zawiera podpola \$x. Oprogramowanie VTLS dopuszcza stosowanie tego podpola i umożliwia wyszukiwanie poprzez ISSN z pola 830.

830

Znaki umowne

Zawartość podpól \$k, \$l i \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem.

Ponieważ podpola \$x i \$v nie wchodzą do tytułu ujednoliconego serii (obsługiwanego przez kartotekę haseł wzorcowych), w systemie VTLS pomija się poprzedzające je znaki umowne (odpowiednio przecinek i średnik).

Na końcu pola 830 nie stawia się kropki.

Przy średniku (;) zostawia się odstęp po obu jego stronach.

W przypadku kropki i przecinka zostawia się odstęp tylko po znaku. Nawiasy okrągłe traktuje się jak jeden znak i stosuje odstęp przed pierwszym i po drugim nawiasie.

Wskaźniki

Pierwszy wskaźnik

Nie używany.

Drugi wskaźnik - znaki pomijane przy szeregowaniu

0 - Brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

1-9 - Liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

stosowanie jak

w polu 245

SERIA

Podpola

\$a - Tytuł

Przejmuje się tytuł serii w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

\$v - Oznaczenie tomu

Przejmuje się numer opisywanej książki w obrębie serii (podserii, sekcji). Numer podaje się cyframi arabskimi, towarzyszące mu określenie skraca się wg PN-N-01158:1985.

\$x - ISSN

Podaje się ośmiocyfrowy numer z łącznikiem między znakiem czwartym i piątym. Pomija się skrót ISSN, jest on generowany przez system.

Przykłady

- 490 1@ \$a Acta Universitatis Wratislaviensis ; \$v nr 1274.
\$a Historia, \$x 0524-4498 ; \$v 89
- 830 @0 \$a Acta Universitatis Wratislaviensis \$x 0239-6661
\$v nr 1274
- 830 @0 \$a Acta Universitatis Wratislaviensis. Historia
\$x 0524-4498 \$v 89
- 490 1@ \$a Rozprawy Habilitacyjne / Uniwersytet Jagielloński,
\$x 0239-782X ; \$v nr 234
- 830 @0 \$a Rozprawy Habilitacyjne - Uniwersytet Jagielloński
\$x 0239-782X \$v nr 234
- 490 1@ \$a Prace Komisji Historycznej / Poznańskie
Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Wydział Historii i Nauk
Społecznych, \$x 0079-4651 ; \$v t. 46
- 830 @0 \$a Prace Komisji Historycznej - Poznańskie
Towarzystwo Przyjaciół Nauk \$x 0079-4651 \$v t. 46
- 440 @0 \$a Oceanotechnika \$x 0208-8290 \$v nr 2
- 500 @@ \$a Ser. gł.: Studia i Materiały Oceanologiczne, ISSN
0208-421X ; nr 20.
- 830 @0 \$a Studia i Materiały Oceanologiczne \$x 0208-421X
\$v nr 20
- 500 @@ \$a Tzw. Seria "Nike".
- 830 @0 \$a "Nike"

KSIĄŻKA WIELOTOMOWA

Podpola**\$a - Tytuł**

Przejmuje się tytuł (tytuł ujednoczony) całości książki wielotomowej.

\$k - Sformalizowane określenie**\$l - Język tekstu****\$n - Numer części****\$p - Nazwa części****\$s - Wersja**

zawartość jak w polu 130

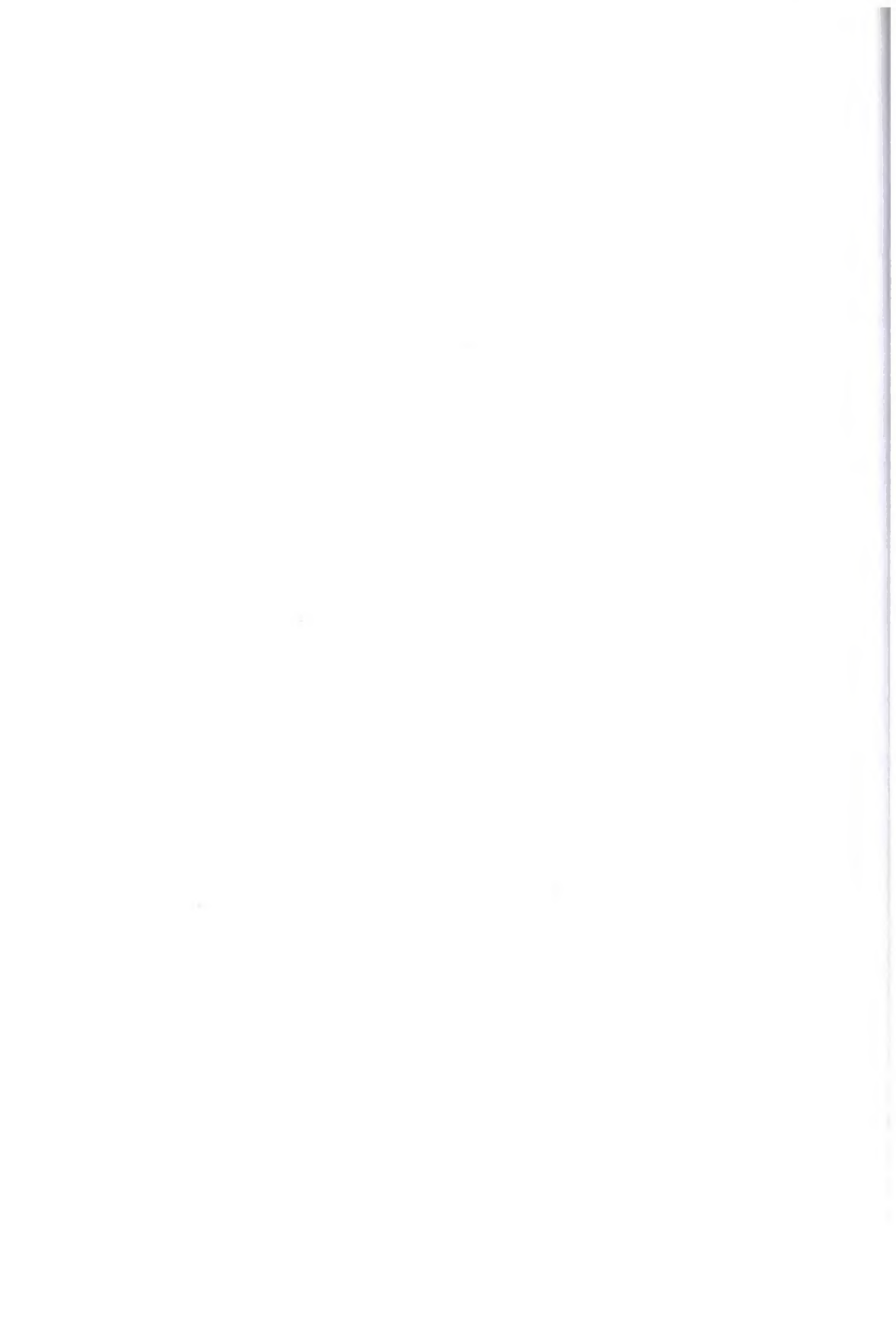
\$v - Oznaczenie tomu

Przejmuje się oznaczenie opisywanego tomu w obrębie całości książki wielotomowej. Numer podaje się cyframi arabskimi, towarzyszące mu określenie skraca się wg PN-N-01158:1985.

Przykłady

- 245 00 \$a Współczesna filozofia człowieka
- 490 1e \$a Wybór tekstów źródłowych z filozofii i socjologii / [oprac.] Jerzy Broda, Wacław Pluskiewicz, Andrzej Polewczyk ; \$v cz.1
- 490 1e \$a Skrypty Uczelniane / Politechnika Śląska, \$x 0434-0825 ; \$v nr 1777
- 830 e0 \$a Wybór tekstów źródłowych z filozofii i socjologii \$v cz.1
- 830 e0 \$a Skrypty Uczelniane - Politechnika Śląska \$x 0434-0825 \$v nr 1777

- 245 00 \$a Literatura jako produkcja i ideologia :
\$b poststrukturalizm, badanie intertekstualne, problemy
syntezy historycznoliterackiej.
- 440 @0 \$a Biblioteka Studiów Literackich
- 490 1e \$a Współczesna teoria badań literackich za granicą :
antologia / oprac. Henryk Markiewicz. T. 4 ; \$v cz. 2
- 830 @0 \$a Współczesna teoria badań literackich za granicą.
\$n T. 4 \$v cz. 2

Załącznik Wykaz pól i podpól

- 001 Numer kontrolny rekordu (NP)**
- 005 Data ostatniej modyfikacji rekordu (NP)**
- 008 Dane kontrolne (NP)**
- 020 Międzynarodowy znormalizowany numer książki - ISBN (P)**

Wskaźniki

Nie używane

Kody podpól

- \$a Numer (NP)
- \$z Błędny ISBN (P)

- 035 Numer systemowy (NP)**

Wskaźniki

Nie używane

Kody podpól

- \$a Numer systemowy (NP)

- 040 Instytucja sporządzająca opis (NP)**

Wskaźniki

Nie używane

Kody podpól

- \$a Instytucja, która sporządziła opis (NP)
- \$c Instytucja, która sporządziła rekord (NP)
- \$d Instytucja, która zmodyfikowała rekord (P)

- 041 Język dokumentu (NP)**

Wskaźniki

Pierwszy - wskaźnik przekładu

- 0 dokument nie jest przekładem i nie zawiera przekładów
- 1 dokument jest przekładem lub zawiera przekład

Drugi - nie używany

Kody podpól

- \$a Język tekstu (NP)
- \$b Język streszczeń (NP)
- \$h Język tekstu oryginalnego i/lub pośredniego (P)

Załącznik

050 Sygnatura Biblioteki Kongresu (P)

Wskaźniki

Pierwszy - istnienie w zbiorach Biblioteki Kongresu

- e brak danych
- 0 książka jest w zbiorach Biblioteki Kongresu
- 1 książki nie ma w zbiorach Biblioteki Kongresu

Drugi - źródło sygnatury

- 0 sygnatura nadana przez Bibliotekę Kongresu
- 4 sygnatura nadana przez bibliotekę inną niż Biblioteka Kongresu

Kodv podpół

- \$a Symbol klasyfikacji Biblioteki Kongresu (P)
- \$b Numer egzemplarza (NP)

080 Symbol UKD (NP)

Wskaźniki

Nie używane

Kodv podpół

- \$a Symbol UKD (P)

100 Hasło główne - nazwa osobowa (NP)

Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy osobowej

- 0 imię
- 1 nazwisko

Drugi - nie używany

Kodv podpół

- \$a Nazwa osobowa (NP)
- \$b Numeracja (NP)
- \$d Daty biograficzne (NP)
- \$c Dopowiedzenie inne niż daty biograficzne (P)

110 Hasło główne - nazwa ciała zbiorowego (NP)

Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy ciała zbiorowego

- 1 nazwa geograficzna na początku
- 2 nazwa w naturalnej kolejności składników

Drugi - nie używany

Kodv podpół

- \$a Nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element (NP)
- \$b Nazwa jednostki podrzędnej (P)
- \$n Numer imprezy (P)
- \$d Data imprezy (P)
- \$c Miejsce imprezy (NP)

111 Hasło główne - nazwa imprezy (NP)

Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy imprezy
2 nazwa w naturalnej kolejności składników
Drugi - nie używany

Kody podpół

\$a Nazwa imprezy (NP)
\$n Numer imprezy (P)
\$d Data imprezy (NP)
\$c Miejsce imprezy (NP)
\$e Nazwa jednostki podrzędnej (P)

130 Hasło główne - tytuł ujednolicony (NP)

Wskaźniki

Pierwszy - znaki pomijane przy szeregowaniu
0 brak znaków pomijanych przy szeregowaniu
1-9 liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu
Drugi - nie używany

Kody podpół

\$a Tytuł ujednolicony (NP)
\$n Numer części (P)
\$p Nazwa części (P)
\$k Sformalizowane określenie (NP)
\$l Język tekstu (NP)
\$s Wersja (NP)

240 Tytuł ujednolicony (NP)

Wskaźniki

Pierwszy - podawanie tytułu ujednoliconego na ekranie monitora
1 będzie podany
Drugi - znaki pomijane przy szeregowaniu
0 brak znaków pomijanych przy szeregowaniu
1-9 liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Kody podpół

\$a Tytuł ujednolicony (NP)
\$n Numer części (P)
\$p Nazwa części (P)
\$k Sformalizowane określenie (NP)
\$l Język tekstu (NP)
\$s Wersja (NP)

Załącznik

243 Ujednolicony tytuł zbiorczy (NP)

Wskaźniki

Pierwszy - podawanie tytułu ujednoliconego na ekranie monitora

1 będzie podany

Drugi - znaki pomijane przy szeregowaniu

0 brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

Kody podpół

\$a Ujednolicony tytuł zbiorczy (NP)

\$n Numer części (P)

\$p Nazwa części (P)

\$k Sformalizowane określenie (NP)

\$l Język tekstu (NP)

\$s Wersja (NP)

245 Strefa tytułu i oznaczenia odpowiedzialności (NP)

Wskaźniki

Pierwszy - sporządzanie dodatkowej pozycji pod tytułem

0 nie sporządza się dodatkowej pozycji

Drugi - znaki pomijane przy szeregowaniu

0 brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

1-9 liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Kody podpół

\$a Tytuł (NP)

\$b Ciąg dalszy tytułu (NP)

\$n Numer części (P)

\$p Nazwa części (P)

\$c Pozostałe elementy strefy tytułu i oznaczenia odpowiedzialności (NP)

246 Wariant tytułu (P)

Wskaźniki

Pierwszy - sporządzanie uwagi

0 sporządza się uwagę

2 nie sporządza się uwagi

Drugi - rodzaj tytułu

@ bez określenia rodzaju wariantu tytułu

0 odmienna forma tytułu właściwego, dodatek do tytułu

1 tytuł równoległy

3 inny tytuł

4 tytuł okładkowy

5 tytuł z dodatkowej strony tytułowej

6 tytuł nagłwkowy

8 tytuł grzbietowy

Kody podpół

- \$a Tytuł (NP)
- \$b Ciąg dalszy tytułu (NP)
- \$i Tekst wyświetlany na ekranie monitora (NP)

250 Strefa wydania (NP)

Wskaźniki

Nie używane

Kody podpół

- \$a Oznaczenie wydania (NP)
- \$b Ciąg dalszy strefy wydania (NP)

260 Strefa adresu wydawniczego (NP)

Wskaźniki

Nie używane

Kody podpół

- \$a Miejsce wydania (P)
- \$b Nazwa wydawcy (P)
- \$c Data wydania (P)
- \$e Miejsce druku (NP)
- \$f Nazwa drukarni (NP)
- \$g Data druku (NP)

300 Strefa opisu fizycznego (NP)

Wskaźniki

Nie używane

Kody podpół

- \$a Określenie formy książki i/lub objętość (NP)
- \$b Oznaczenie ilustracji (NP)
- \$c Format (NP)
- \$e Oznaczenie dokumentu towarzyszącego (NP)

440 Strefa serii i książki wielotomowej (P) - forma do wyszukiwania

Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

Drugi - znaki pomijane przy szeregowaniu

- 0 brak znaków pomijanych przy szeregowaniu
- 1-9 liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Kody podpół

- \$a Tytuł (NP)
- \$n Numer części (P)
- \$p Nazwa części (P)
- \$x ISSN (NP)
- \$v Numeracja (NP)

Załącznik

490 Strefa serii i książki wielotomowej (P) - forma nie do wyszukiwania

Wskaźniki

Pierwszy - strefa serii jako czynnik wyszukiwania

0 - seria nie jest czynnikiem wyszukiwania

1 - seria jest czynnikiem wyszukiwania w innej formie

Drugi - nie używany

Kody podpół

\$a Tytuł (P)

\$x ISSN (NP)

\$v Numeracja (P)

500 Uwaga ogólna (P)

Wskaźniki

Nie używane

Kody podpół

\$a Uwaga ogólna (NP)

501 Uwaga dotycząca prac współwydanych (P)

Wskaźniki

Nie używane

Kody podpół

\$a Uwaga dotycząca prac współwydanych (NP)

502 Uwaga dotycząca dysertacji (P)

Wskaźniki

Nie używane

Kody podpół

\$a Uwaga dotycząca dysertacji (NP)

504 Uwaga dotycząca bibliografii załącznikowej (P)

Wskaźniki

Nie używane

Kody podpół

\$a Uwaga dotycząca bibliografii (NP)

\$b Liczba pozycji w bibliografii (NP)

505 Uwaga dotycząca zawartości książki (P)

Wskaźniki

Pierwszy - wskazanie wyrażenia wprowadzającego uwagę

0 zawartość

2 częściowa zawartość

8 bez wyrażenia wprowadzającego

Drugi - poziom oznaczenia zawartości

@ podstawowy

Kodv podpół

\$a Uwaga dotycząca zawartości książki (NP)

520 Adnotacja wyjaśniająca lub analiza wskazująca (P)

Wskaźniki

Pierwszy - wskazanie wyrażenia wprowadzającego uwagę

8 bez wyrażenia wprowadzającego uwagę

Drugi - nie używany

Kodv podpół

\$a Adnotacja wyjaśniająca lub analiza wskazująca (NP)

521 Uwaga dotycząca przeznaczenia czytelniczego (P)

Wskaźniki

Pierwszy - wskazanie wyrażenia wprowadzającego uwagę

8 bez wyrażenia wprowadzającego uwagę

Drugi - nie używany

Kodv podpół

\$a Uwaga dotycząca przeznaczenia czytelniczego (P)

534 Uwaga dotycząca podstawy reprodukcji (P)

Wskaźniki

Nie używane

Kodv podpół

\$p Określenie wprowadzające (NP)

\$a Hasło główne opisu oryginału (NP)

\$t Tytuł oryginału (NP)

\$b Oznaczenie wydania oryginału (NP)

\$c Adres wydawniczy oryginału (NP)

\$e Opis fizyczny oryginału (NP)

\$f Seria, w skład której wchodził oryginał (P)

\$n Uwaga dotycząca opisu oryginału (P)

\$z ISBN oryginału (P)

536 Uwaga dotycząca finansowania książki (P)

Wskaźniki

Nie używane

Kodv podpół

\$a Tekst uwagi (NP)

\$b Numer kontraktu (P)

\$c Numer grantu (P)

\$d Numer programu, zadania, pracy (P)

546 Uwaga dotycząca języka (P)

Wskaźniki

Nie używane

Załącznik

Kody podpół

- \$a Uwaga dotycząca języka (NP)
- \$b Uwaga dotycząca alfabetu (P)

550 Uwaga dotycząca instytucji sprawczej (P)

Wskaźniki

Nie używane

Kody podpół

- \$a Uwaga dotycząca instytucji sprawczej (NP)

586 Uwaga dotycząca nagrody (P)

Wskaźniki

Pierwszy - wskazanie wyrażenia wprowadzającego uwagę

8 bez wyrażenia wprowadzającego uwagę

Drugi - nie używany

Kody podpół

- \$a Uwaga dotycząca nagrody (NP)

600 Hasło przedmiotowe - nazwa osobowa (P)

Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy osobowej

0 imię

1 nazwisko pojedyncze

3 nazwa rodu/rodziny

Drugi - pochodzenie hasła

Kody podpół

- \$a Nazwa osobowa (NP)
- \$b Numeracja (NP)
- \$d Daty biograficzne (NP)
- \$c Dopowiedzenie inne niż daty biograficzne (P)
- \$k Wolna fraza (NP)
- \$t Tytuł (NP)
- \$n Numer części (P)
- \$p Nazwa części (P)
- \$k Sformalizowane określenie (P)
- \$l Język tekstu (NP)
- \$s Wersja (NP)
- \$m Obsada wykonawcza utworu muzycznego (P)
- \$o Określenie transkrypcji/aranżacji utworu muzycznego (NP)
- \$r Tonacja (NP)
- \$x Określnik rzeczowy (P)
- \$y Określnik chronologiczny (P)
- \$z Określnik geograficzny (P)

610 Hasło przedmiotowe - nazwa ciała zbiorowego (P) Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy ciała zbiorowego

- 1 nazwa geograficzna na początku
- 2 nazwa w naturalnej kolejności składników

Drugi - pochodzenie hasła

Kody podpół

- \$a Nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element (NP)
- \$b Nazwa jednostki podrzędnej (P)
- \$n Numer imprezy (P)
- \$d Data imprezy (P)
- \$c Miejsce imprezy (P)
- \$k Wolna fraza (NP)
- \$t Tytuł (NP)
- \$n Numer części (P)
- \$p Nazwa części (P)
- \$k Sformalizowane określenie (P)
- \$l Język tekstu (NP)
- \$s Wersja (NP)
- \$x Określnik rzeczowy
- \$y Określnik chronologiczny
- \$z Określnik geograficzny

611 Hasło przedmiotowe - nazwa imprezy (P) Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy imprezy

- 2 nazwa w naturalnej kolejności składników

Drugi - pochodzenie hasła

Kody podpół

- \$a Nazwa imprezy (NP)
- \$n Numer imprezy (NP)
- \$d Data imprezy (NP)
- \$c Miejsce imprezy (NP)
- \$e Nazwa jednostki podrzędnej (P)
- \$t Tytuł (NP)
- \$n Numer części (P)
- \$p Nazwa części (P)
- \$l Język tekstu (NP)
- \$x Określnik rzeczowy (P)
- \$y Określnik chronologiczny (P)
- \$z Określnik geograficzny (P)

Załącznik

630 Hasło przedmiotowe - tytuł (P)

Wskaźniki

Pierwszy - znaki pomijane przy szeregowaniu

0 brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

1-9 liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Drugi - pochodzenie hasła

Kody podpół

\$a Tytuł (NP)

\$d Data podpisania traktatu (P)

\$n Numer części (P)

\$p Nazwa części (P)

\$k Sformalizowane określenie (NP)

\$l Język tekstu (NP)

\$s Wersja (NP)

\$m Obsada wykonawcza utworu muzycznego (P)

\$o Określenie transkrypcji/aranżacji utworu muzycznego (NP)

\$r Tonacja (NP)

\$x Określnik rzeczowy (P)

\$y Określnik chronologiczny (P)

\$z Określnik geograficzny (P)

650 Hasło przedmiotowe - nazwa pospolita (P)

Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

Drugi - pochodzenie hasła

Kody podpół

\$a Temat (NP)

\$x Określnik rzeczowy (P)

\$y Określnik chronologiczny (P)

\$z Określnik geograficzny (P)

651 Hasło przedmiotowe - nazwa geograficzna (P)

Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

Drugi - pochodzenie hasła

Kody podpół

\$a Nazwa geograficzna (NP)

\$x Określnik rzeczowy (P)

\$y Określnik chronologiczny (P)

\$z Określnik geograficzny (P)

700 Hasło dodatkowe - nazwa osobowa (P) Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy osobowej

- 0 imię
- 1 nazwisko

Drugi - funkcja hasła dodatkowego

- @ bez określenia funkcji hasła dodatkowego
- 2 hasło opisu dokumentu niesamoistnego wydawniczo

Kody podpół

- \$a Nazwa osobowa (NP)
- \$b Numeracja (NP)
- \$d Daty biograficzne (NP)
- \$c Dopowiedzenie inne niż daty biograficzne (P)
- \$e Określenie rodzaju współpracy (NP)
- \$t Tytuł (NP)
- \$n Numer części (P)
- \$p Nazwa części (P)
- \$k Sformalizowane określenie (P)
- \$l Język tekstu (NP)
- \$s Wersja (NP)

710 Hasło dodatkowe - nazwa ciała zbiorowego (P) Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy ciała zbiorowego

- 1 nazwa geograficzna na początku
- 2 nazwa w naturalnej kolejności składników

Drugi - funkcja hasła dodatkowego

- @ bez określenia funkcji hasła dodatkowego
- 2 hasło opisu dokumentu niesamoistnego wydawniczo

Kody podpół

- \$a Nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element (NP)
- \$b Nazwa jednostki podrzędnej (P)
- \$n Numer imprezy (P)
- \$d Data imprezy (P)
- \$c Miejsce imprezy (NP)
- \$t Tytuł (NP)
- \$n Numer części (P)
- \$p Nazwa części (P)
- \$k Sformalizowane określenie (P)
- \$l Język tekstu (NP)
- \$s Wersja (NP)

Załącznik

711 Hasło dodatkowe - nazwa imprezy (P)

Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy imprezy

2 nazwa w naturalnej kolejności składników

Drugi - funkcja hasła dodatkowego

@ bez określenia funkcji hasła dodatkowego

2 hasło opisu dokumentu niesamoistnego wydawniczo

Kody podpół

\$a Nazwa imprezy (NP)

\$n Numer imprezy (P)

\$d Data imprezy (NP)

\$c Miejsce imprezy (NP)

\$e Nazwa jednostki podrzędnej (P)

730 Hasło dodatkowe - tytuł ujednolicony (P)

Wskaźniki

Pierwszy - znaki pomijane przy szeregowaniu

0 brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

1-9 liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Drugi - funkcja hasła dodatkowego

@ bez określenia funkcji hasła dodatkowego

2 hasło opisu dokumentu niesamoistnego wydawniczo

Kody podpół

\$a Tytuł ujednolicony (NP)

\$n Numer części (P)

\$p Nazwa części (P)

\$k Sformalizowane określenie (NP)

\$l Język tekstu (NP)

\$s Wersja (NP)

740 Hasło dodatkowe - tytuł (P)

Wskaźniki

Pierwszy - znaki pomijane przy szeregowaniu

0 brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

1-9 liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Drugi - funkcja hasła dodatkowego

@ bez określenia funkcji hasła dodatkowego

2 hasło opisu dokumentu niesamoistnego wydawniczo

Kody podpół

\$a Tytuł (NP)

\$n Numer części (P)

\$p Nazwa części (P)

800 Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej - nazwa osobowa (P)

Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy osobowej

- 0 imię
- 1 nazwisko

Drugi - nie używany

Kody podpół

- \$a Nazwa osobowa (NP)
- \$b Numeracja (NP)
- \$d Daty biograficzne (NP)
- \$c Dopowiedzenie inne niż daty biograficzne (P)
- \$t Tytuł (NP)
- \$n Numer części (P)
- \$p Nazwa części (P)
- \$k Sformalizowane określenie (P)
- \$l Język tekstu (NP)
- \$s Wersja (NP)
- \$v Oznaczenie tomu (NP)

810 Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej - nazwa ciała zbiorowego (P)

Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy ciała zbiorowego

- 1 nazwa geograficzna na początku
- 2 nazwa w naturalnej kolejności składników

Drugi - nie używany

Kody podpół

- \$a Nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element (NP)
- \$b Nazwa jednostki podrzędnej (P)
- \$n Numer imprezy (P)
- \$d Data imprezy (P)
- \$c Miejsce imprezy (NP)
- \$t Tytuł (NP)
- \$n Numer części (P)
- \$p Nazwa części (P)
- \$k Sformalizowane określenie (P)
- \$l Język tekstu (NP)
- \$s Wersja (NP)
- \$v Oznaczenie tomu (NP)

811 Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej - nazwa imprezy (P)

Wskaźniki

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy imprezy

- 2 nazwa w naturalnej kolejności składników

Drugi - nie używany

Załącznik

Kody podpół

- \$a Nazwa imprezy (NP)
- \$n Numer imprezy
- \$d Data imprezy (NP)
- \$c Miejsce imprezy (NP)
- \$e Nazwa jednostki podrzędnej (P)
- \$t Tytuł (NP)
- \$n Numer części (P)
- \$p Nazwa części (P)
- \$v Oznaczenie tomu (NP)

830 Hasło dodatkowe serii i opisu książki wielotomowej - tytuł (P)

Wskaźniki

Pierwszy - nie używany

Drugi - znaki pomijane przy szeregowaniu

0 brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

1-9 liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Kody podpół

- \$a Tytuł (NP)
- \$n Numer części (P)
- \$p Nazwa części (P)
- \$k Sformalizowane określenie (NP)
- \$l Język tekstu (NP)
- \$s Wersja (NP)
- \$x ISSN (NP)
- \$v Oznaczenie tomu (NP)

Bibliografia

1. Ewa Bagieńska, Władysława Kostrzewa, Anna Paluszkiewicz : *Zasady tworzenia kartotek wzorcowych haseł opisu bibliograficznego*. Warszawa, 1994.
2. PrPN-N-01229 *Hasło opisu bibliograficznego - Hasło osobowe*.
3. PrPN-ISO 2709 *Informacja i dokumentacja - Format do wymiany informacji*.
4. ISO 2709:1996 *Information and documentation - Format for information exchange*.
5. *Kartoteka wzorcowa języka KABA. Cz. 1, Nazwy własne*. Praca zbiorowa pod red. Jadwigi Woźniak. Warszawa, 1994.
6. Jadwiga Kosek, Elżbieta Burakowska-Niezgoda, Anna Paluszkiewicz : *Katalogowanie książek i wydawnictw ciągłych w formacie USMARC. Poradnik*. Pod red. Marii Lenartowicz i Anny Paluszkiewicz. Warszawa, 1997 (w druku).
7. Maria Lenartowicz : *Przepisy katalogowania książek. Cz. 1, Opis bibliograficzny*. Warszawa, 1986.
8. PN-N-01152-1:1982 *Opis bibliograficzny - Książki*.
9. PN-N-01152-1/A1 *Opis bibliograficzny - Książki (Zmiana A1)*.
10. Anna Paluszkiewicz : *Struktura danych bibliograficznych w zintegrowanych systemach bibliotecznych*. Warszawa, 1997.
11. *USMARC format for bibliographic data*. Prepared by Network Development and MARC Standards Office. Washington, 1994.
Update No. 1 (1995)
Update No. 2 (March 1996)

CENTRUM FORMATÓW I KARTOTEK HASEŁ WZORCOWYCH

proceeds on a computer in the University Library in Warsaw, the central card catalog of model card catalogs of fifteen higher education institutions:

Akademii Ekonomicznej w Krakowie,
Akademii Górniczo-Hutniczej,
Akademii Rolniczej w Krakowie,
Akademii Rolniczej w Lublinie,
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego,
Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie,
Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie,
Politechniki Lubelskiej,
Uniwersytetu Gdańskiego,
Uniwersytetu Jagiellońskiego,
Uniwersytetu M. Curie-Skłodowskiej,
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika,
Uniwersytetu Warszawskiego,
Uniwersytetu Wrocławskiego,
Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie.

On February 1, 1997, the central card catalog contained a total of 117,604 entries, including:

95,898 for personal and corporate names,
10,968 for series titles and unified titles,
10,738 for subject titles.

WYDAWNICTWO
SBP

WYDAWNICTWO
SBP

POLECA PAŃSTWU NOWY, 20 tom
serii <<NAUKA-DYDAKTYKA-PRAKTYKA>>
Jerzego Maja, Marka Nahotki i Władysława Szczęcha

„ZASTOSOWANIA KOMPUTERA W BIBLIOTECE”

Książkę najlepiej charakteryzuje spis treści. Oto on:

1. *Wstęp*
2. *Problemy organizacyjne komputeryzacji bibliotek*
3. *Programy obsługi bibliotecznych baz danych*
4. *Sieci lokalne*
5. *Rozległe sieci informacyjne (Internet)*
6. *Przegląd zautomatyzowanych systemów i baz danych*
7. *Komputerowe redagowanie tekstu*
8. *Sprzęt komputerowy dostępny w bibliotekach polskich*
9. *Oprogramowanie systemowe i narzędziowe*
10. *Słowniczek terminów*
11. *Literatura*

Książka została napisana przez doświadczonych bibliotekarzy dydaktyków i praktyków, którzy starają się swoich czytelników wprowadzić krok po kroku w nową technologię pracy bibliotekarskiej przy użyciu tak doskonałego narzędzia jakim jest komputer. Jest to książka dla czynnych bibliotekarzy, którzy zamierzają komputeryzować swoją bibliotekę lub są w trakcie tej skomplikowanej operacji.

Jest to bardzo wartościowa i oczekiwana pozycja.

stron 160 cena 12 zł

Zamówienia prosimy kierować:

Dział Promocji i Kolportażu SBP,

02-103 Warszawa-Ochota,
ul. S.K. Hankiewicza 1, tel. 22-43-45

lub

Wydawnictwo SBP ul. Konopczyńskiego 5/7, 00-953 Warszawa

IS

17014

supra

WYDAWNICTWO
SBP

